

Załącznik do Uchwały nr
Rady Powiatu Grodziskiego
z dnia

Rada i Zarząd Powiatu Grodziskiego

STRATEGIA ROZWOJU POWIATU GRODZISKIEGO NA LATA 2014-2020

INNOWACYJNY POWIAT

Grodzisk Mazowiecki, wrzesień 2014 rok

SPIS TREŚCI:

1. WSTĘP

1.1. UWAGI OGÓLNE.....	4
1.2. ZAKRES PRZEDMIOTOWY STRATEGII.....	6
1.3. FUNDUSZE EUROPEJSKIE 2014-2020.....	7
1.4. METODOLOGIA I PRZEBIEG PRAC NAD STRATEGIĄ.....	10
1.5. DOKUMENTY STANOWIĄCE BAZĘ DO PRACY NAD STRATEGIĄ.....	11

2. PROFIL SPOŁECZNO - GOSPODARCZY POWIATU GRODZISKIEGO

2.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA POWIATU GRODZISKIEGO.....	13
2.1.1. POŁOŻENIE POWIATU GRODZISKIEGO.....	13
2.1.2. POWIERZCHNIA POWIATU GRODZISKIEGO.....	19
2.2. PROFIL DEMOGRAFICZNY.....	20
2.2.1. INFORMACJE OGÓLNE.....	20
2.2.2. STRUKTURA LUDNOŚCI.....	21
2.2.3. ANALIZA DYNAMIKI ZMIAN LICZBY MIESZKAŃCÓW.....	24
2.3. PROFIL GOSPODARCZY.....	26
2.3.1. ANALIZA RYNKU PRACY.....	26
2.3.2. STRUKTURA ZAREJESTROWANYCH BEZROBOTNYCH.....	30
2.3.3. FORMY PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU.....	38
2.3.4. GOSPODARSTWA DOMOWE I MIESZKALNICTWO.....	43
2.3.5. PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ W POWIECIE.....	45
2.3.6. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	48
2.3.7. ROLNICTWO I LEŚNICTWO.....	52
2.4. PROFIL SPOŁECZNY.....	59
2.4.1. EDUKACJA.....	59
2.4.2. POMOC SPOŁECZNA W POWIECIE.....	66
2.4.3. SPORT I OBIEKTY SPORTOWE.....	71
2.4.4. KULTURA.....	72
2.4.5. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE.....	76
2.4.6. TURYSTYKA.....	80
2.5. ŚRODOWISKO NATURALNE.....	84
2.5.1. OCHRONA ŚRODOWISKA.....	84
2.5.2. WALORY PRZYRODNICZE I KONSERWATORSKA OCHRONA PRZYRODY.....	88
2.6. ADMINISTRACJA I SŁUŻBY PUBLICZNE.....	92
2.6.1. ADMINISTRACJA POWIATOWA.....	92
2.6.2. POLICJA.....	94
2.6.3. STRAŻ POŻARNA.....	99
2.6.4. POWIATOWA STACJA SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNA.....	106
2.6.5. SŁUŻBA ZDROWIA.....	109
2.7. BUDŻET POWIATU.....	113

3. ANALIZA SWOT

3.1. UWAGI OGÓLNE.....	116
3.2. TABELLE ANALIZY SWOT.....	117
3.3. PODSUMOWANIE ANALIZY SWOT Z UWZGLĘDNIENIEM ANALIZY SPOŁECZNO – GOSPODARCZEJ	126

4. STRATEGIA ROZWOJU POWIATU GRODZISKIEGO

4.1. UWAGI OGÓLNE.....	128
4.2. MISJA I WIZJA POWIATU.....	129
4.3. CELE I ZADANIA POWIATU.....	131
4.4. MONITORING.....	151
4.4.1. WSKAŹNIKI.....	151

5. PODSUMOWANIE

5.1. UWAGI DOTYCZĄCE PRZEBIEGU PRAC NAD STRATEGIĄ.....	152
--	-----

1. WSTĘP

1.1. UWAGI OGÓLNE

W istniejącym w chwili obecnej systemie jednostek samorządu terytorialnego powiaty stanowią istotne ogniwo administracji samorządowej. Szereg ustaw, w szczególności ustawa o samorządzie powiatowym przekazały im wiele kompetencji mających duży wpływ na rozwój społeczności lokalnych zarówno w aspekcie gospodarczym jak i społecznym.

W chwili akcesji do struktur Unii Europejskiej szczególnego znaczenia nabiera konieczność przygotowania dokumentu dotyczącego długoterminowych planów działania Powiatu ujętych w ramy Strategii Rozwoju Powiatu na kolejne lata tj. 2014 – 2020.

Zrównoważony rozwój powiatu osiągnąć można między innymi dzięki strategicznemu zaplanowaniu celów i projektów, a następnie konsekwentnym wdrażaniu ich w życie.

Strategia Rozwoju Powiatu pozwala na długoletnie planowanie działań w Powiecie oraz ma niebagatelny wpływ na możliwości skutecznego zarządzania Powiatem jak również korzystania z funduszy unijnych.

Warto również dodać, iż Strategia jako merytoryczne opracowanie diagnostyczno-planistyczne pozwala uporządkować i usystematyzować aktywność Powiatu w perspektywie 7 lat. Takie ustalenie horyzontu czasowego wiąże się ściśle z uwarunkowaniami wynikającymi z przystąpienia Polski do Unii Europejskiej. Podstawową metodą działania instytucji unijnych jest tak zwane długoletnie programowanie. W Unii Europejskiej przyjęty okres programowania wynosi siedem lat. Poprzednie okresy programowania obejmowały lata 2004 – 2006 i 2007 – 2013.

Z tego względu pożądane jest skorelowanie horyzontu czasowego Strategii Rozwoju Powiatu ze standardami europejskimi.

Należy przy tym zaznaczyć, iż Strategia jako dokument mający otwarty charakter wymaga okresowej oceny i dokonywania ewentualnych modyfikacji. Otwartość dokumentu oznacza elastyczność oraz podatność na korekty i modyfikacje. Z drugiej strony Strategia wyznacza pewne generalne ramy działania, określając w sposób dostatecznie sztywny misję i wizję powiatu. Potencjalne zmiany merytorycznych postanowień Strategii w żadnym wypadku nie mogą jednak naruszać jej podstaw jakimi są misja powiatu i strategiczne cele.

Niezbędnym wymogiem właściwie przygotowanej Strategii musi być opracowanie jej od podstaw na użytek Powiatu Grodzkiego z uwzględnieniem lokalnych wymogów, potrzeb i możliwości, przy zachowaniu schematu i wzorcowych wymogów formalnych strategii rozwoju lokalnego.

1.2. ZAKRES PRZEDMIOTOWY STRATEGII

Strategia Rozwoju Powiatu Grodziskiego składa się z dwóch części. Pierwsza ma charakter analityczno-diagnostyczny – „*Profil Społeczno-Gospodarczy Powiatu*”, a druga planistyczno-projekcyjny – „*Strategia Rozwoju*” sensu stricto.

W ramach pierwszej części zgromadzono i usystematyzowano informacje tworzące wieloaspektowy obraz społeczno-gospodarczy powiatu. Osobne rozdziały poświęcono ogólnej charakterystyce powiatu, analizie demograficznej, społecznej oraz ekonomiczno-gospodarczej.

W poszczególnych rozdziałach znalazły się szczegółowe informacje na temat struktury ludności, ruchów demograficznych, rynku pracy, przedsiębiorczości, edukacji, ochrony zdrowia, kultury, służb publicznych, infrastruktury technicznej, ochrony środowiska.

Powyższe dane posłużyły do zobrazowania pewnych trendów rozwojowych, dynamiki przemian społeczno-gospodarczych, określenia potencjału, wskazania zagrożeń i szans. Podsumowaniem części diagnostycznej jest analiza uwarunkowań funkcjonowania powiatu techniką SWOT.

W części drugiej Strategii znalazło się wskazanie wizji i misji powiatu. Określenie celów strategicznych, operacyjnych oraz konkretnych projektów ze wskazaniem terminu realizacji oraz źródeł finansowania.

Ostatni element części planistycznej stanowi przedstawienie mierników i wskaźników monitoringu realizacji Strategii Rozwoju Powiatu Grodziskiego.

1.3. FUNDUSZE EUROPEJSKIE 2014-2020

W latach 2014-2020 Polska zainwestuje 82,5 mld euro z unijnej polityki spójności. 23 maja 2014 r. Komisja Europejska zatwierdziła Umowę Partnerstwa, najważniejszy dokument określający strategię inwestowania Funduszy Europejskich w nowej perspektywie. Obecnie trwają negocjacje krajowych i regionalnych programów operacyjnych.

Z budżetu polityki spójności na lata 2014-2020 Polska otrzyma **82,5 mld euro**. Na tę kwotę składają się:

- **ok. 76,9 mld euro** dostępnych w programach operacyjnych, w tym ponad 252 mln euro na wsparcie bezrobotnej i nie uczącej się młodzieży,
- **ok. 700 mln euro** dostępnych w programach Europejskiej Współpracy Terytorialnej,
- **4,1 mld euro** na projekty infrastrukturalne o znaczeniu europejskim w obszarze transportu, energetyki i technologii informacyjnych w ramach instrumentu „Łącząc Europę”,
- **ok. 473 mln euro** z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) na programy, które zapewnią żywność dla osób najbardziej potrzebujących oraz odzież i inne podstawowe artykuły osobom bezdomnym oraz dzieciom w trudnej sytuacji materialnej,
- **ok. 287 mln euro** z zarządzanej przez Komisję Europejską, ogólnej puli przeznaczonej na pomoc techniczną,
- **ok. 71 mln euro** na działania innowacyjne związane z rozwojem obszarów miejskich.

Środki te będzie można zainwestować m.in. w badania naukowe i ich komercjalizację, kluczowe połączenia drogowe (autostrady, drogi ekspresowe), rozwój przedsiębiorczości, transport przyjazny środowisku (kolej, transport publiczny), cyfryzację kraju (szerokopasmowy dostęp do Internetu, e-usługi administracji) czy włączenie społeczne i aktywizację zawodową.

23 maja 2014 r. Komisja Europejska zatwierdziła Umowę Partnerstwa - najważniejszy dokument określający strategię inwestowania nowej puli środków europejskich w naszym kraju. Polska jest jednym z pierwszych krajów UE, który zakończył negocjacje Umowy Partnerstwa. W dokumencie przedstawiono m.in.:

- najważniejsze zasady inwestowania funduszy unijnych,
 - powiązania pomiędzy funduszami a dokumentami strategicznymi,
-

- podział funduszy na poszczególne dziedziny,
- układ programów operacyjnych,
- podział odpowiedzialności za zarządzanie pieniędzmi europejskimi pomiędzy szczebel regionalny i centralny.

Nowością jest ujęcie w jednym dokumencie, w celu lepszej koordynacji, funduszy polityki spójności, Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybołówstwa.

Polska aktualnie negocjuje z Komisją Europejską kształt krajowych programów operacyjnych finansowanych ze środków polityki spójności. Rada Ministrów przyjęła je 8 stycznia 2014 r.

W latach 2014-2020 fundusze polityki spójności będą zainwestowane poprzez 6 krajowych programów operacyjnych, w tym jeden ponadregionalny dla województw Polski Wschodniej (lubelskie, podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie). Umowa Partnerstwa jest dla nich punktem odniesienia. Programami krajowymi zarządzać będzie minister właściwy ds. rozwoju regionalnego. Krajowe programy operacyjne obecnie są w trakcie negocjacji z Komisją Europejską. Podział środków unijnych na programy krajowe przedstawia poniższa tabela.

Podział środków unijnych na programy krajowe	
Program Infrastruktura i Środowisko	27,41 mld euro
Program Inteligentny Rozwój	8,61 mld euro
Program Polska Cyfrowa	2,17 mld euro
Program Wiedza Edukacja Rozwój	4,69 mld euro
Program Polska Wschodnia	2 mld euro
Program Pomoc Techniczna	700,12 mln euro

W latach 2014-2020 samorzady województw będą zarządzać około 40 proc. funduszy polityki spójności - 31,28 mld euro. Zainwestują te pieniądze poprzez regionalne programy operacyjne. Programy regionalne będą dwufunduszowe, tj. finansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego. To nowość w porównaniu z perspektywą 2007-2013.

Fundusze na mazowiecki regionalny program operacyjny stanowią około 60 proc. alokacji dla tego regionu. Pozostałe 40 proc. środków z funduszy strukturalnych z puli dla Mazowsza, tj. 1,7 mld euro dostępne będzie dla beneficjentów z tego regionu w programach krajowych. Ponadto, będą mogli oni korzystać ze środków Funduszu Spójności dostępnego w „następcy” Programu Infrastruktura i Środowisko, którego środki nie są alokowane na poszczególne kategorie regionów, tylko na poziomie państwa członkowskiego.

1.4. METODOLOGIA I PRZEBIEG PRAC NAD STRATEGIĄ

Wymogi, przed którymi stoi Powiat Grodziski skłoniły jego władze do zainicjowania na posiedzeniu Komisji Promocji Powiatu i Współpracy Europejskiej w dniu 31 marca 2013 roku opracowania Strategii Rozwoju Powiatu Grodziskiego na kolejne lata. Na posiedzeniu tym, Komisja zapoznała się ze szczegółową informacją Zarządu Powiatu z realizacji Strategii Powiatu Grodziskiego na lata 2004 - 2013. Wyniki realizacji Strategii za poprzednie okresy programowania posłużyły jako materiał wyjściowy do przygotowania celów strategicznych i operacyjnych w kolejnej perspektywie.

Profil Społeczno-Gospodarczy pozwolił na prawidłowe określenie kierunków i środków służących rozwojowi powiatu. Aby było to możliwe konieczne jest zgromadzenie i opracowanie informacji dotyczących najważniejszych aspektów funkcjonowania powiatu. Istnieje kilka możliwych sposobów pozyskiwania przedmiotowych danych. W związku z przyjętym modelem procedowania, przyjęto, iż najważniejsze informacje dostarczą poszczególne jednostki organizacyjne podległe Starostwu oraz gminy. Wybór powyższego rozwiązania odpowiada powszechnie zalecanemu modelowi ekspercko-partycypacyjnemu.

Kwerenda obejmująca zebranie niezbędnych danych wykonana została przez Starostwo. W toku prac nad Profilem Społeczno-Gospodarczym dane zostały uzupełnione przez informacje dostępne w Internecie, publicznie dostępne opracowania oraz oficjalne publikatory statystyczne. Większość zebranych danych została opracowana w formie graficznych diagramów, których zaletą jest czytelność i łatwość wskazania głównych wskaźników oraz tendencji i dynamiki zmian.

Podsumowując uwagi wstępne dotyczące przyjętego modelu pracy nad Profilem Społeczno-Gospodarczym podkreślić należy, że informacje w nim zawarte stały się po pierwsze przyczynkiem do dyskusji nad misją powiatu, jego wizją oraz pomogły we wskazaniu celów strategicznych. Ponadto dokładne i zweryfikowane dane pozwalają na zidentyfikowanie obszarów potencjalnie słabszych, w których pojawiają się zagrożenia mogące utrudnić rozwój powiatu.

W roku 2013 podjęto działania zmierzające do aktualizacji Profilu Społeczno-Gospodarczego Powiatu, oraz dokonano kompleksowego przeglądu celów strategicznych i operacyjnych.

1.5. DOKUMENTY STANOWIĄCE BAZĘ DO PRACY NAD STRATEGIĄ

W pracach nad Profilem Społeczno-Gospodarczym Powiatu Grodziskiego wykorzystano szeroki wachlarz opracowań i źródeł pozwalających na pełną analizę uwarunkowań rozwoju Powiatu. W szczególności należy wymienić:

- opracowania informacyjne sporządzone przez Starostwo,
 - opracowania informacyjne sporządzone przez jednostki organizacyjne podległe Starostwu,
 - opracowania informacyjne sporządzone przez gminy z terenu powiatu grodziskiego,
 - biuletyny informacji publicznej podmiotów działających na obszarze powiatu i województwa mazowieckiego,
 - portal internetowy Głównego Urzędu Statystycznego: Bank Danych Lokalnych,
 - portal internetowy Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju,
 - Statystyczne Vademecum Samorządowca 2013, Obszar Metropolitalny Warszawy (Urząd Statystyczny w Warszawie),
 - Obszar Metropolitalny Warszawy w 2012 r. (Urząd Statystyczny w Warszawie, data opracowania 10.03.2014 r.)
 - Komunikat o sytuacji społeczno – gospodarczej województwa mazowieckiego w grudniu 2013 r. Nr 12/2013 (Urząd Statystyczny w Warszawie, publikacja 30.01.2014 r.)
 - Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze regon w województwie mazowieckim stan na koniec 2013 r. (Urząd Statystyczny w Warszawie, data opracowania 24.02.2014 r.)
 - Podregion Warszawski Zachodni – wybrane dane, Nr 4 Grudzień 2013 (Urząd Statystyczny w Warszawie, data opracowania 31.01.2014 r.)
 - Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2011. Gospodarstwa domowe i rodziny w województwie mazowieckim. Charakterystyka demograficzna (Urząd Statystyczny w Warszawie, Warszawa 2014),
 - Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2011. Aktywność ekonomiczna ludności w województwie mazowieckim (Urząd Statystyczny w Warszawie, Warszawa 2014),
 - Powszechny Spis Rolny 2010. Charakterystyka gospodarstw rolnych w województwie mazowieckim (Urząd Statystyczny w Warszawie, Warszawa 2012).
-

Akty prawne regulujące wdrażanie Funduszy Europejskich w perspektywie finansowej 2014-2020:

1. Prawo polskie:

- ustawa o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (tzw. ustawa wdrożeniowa) 8 maja 2014 r. dokument przyjęła Rada Ministrów.

2. Prawo unijne :

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1299/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach celu "Europejska współpraca terytorialna",
 - Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1300/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1084/2006,
 - Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu "Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia" oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006,
 - Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1302/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1082/2006 w sprawie europejskiego ugrupowania współpracy terytorialnej (EUWT) w celu doprecyzowania, uproszczenia i usprawnienia procesu tworzenia takich ugrupowań oraz ich funkcjonowania,
 - Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006,
 - Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006,
 - Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 240/2014 z dnia 7 stycznia 2014 r. w sprawie europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych.
-

2. PROFIL SPOŁECZNO-GOSPODARCZY POWIATU GRODZISKIEGO

2.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA POWIATU GRODZISKIEGO

2.1.1. POŁOŻENIE POWIATU GRODZISKIEGO

Powiat grodziski leży w granicach województwa mazowieckiego. Usytuowany jest około 30 km na południowy zachód od Warszawy. Obejmuje on obszar 367,01 km². Powiat grodziski zamieszkuje blisko 85 tyś. mieszkańców. Sąsiaduje z powiatami: sochaczewskim, żyrardowskim, grójeckim, warszawskim zachodnim oraz pruszkowskim.

Położenie powiatu grodziskiego w województwie mazowieckim

Powiat grodziski usytuowany jest w Obszarze Metropolitalnym Warszawy (OMW). Obszar ten został wyznaczony przez Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego i zatwierdzony przez Wojewódzką Komisję Urbanistyczno – Architektoniczną, Komisję Strategii Rozwoju Regionalnego i Zagospodarowania Przestrzennego Sejmiku Województwa Mazowieckiego oraz Zarząd Województwa Mazowieckiego.

Określając granice OMW brano pod uwagę m.in. sposób zagospodarowania terenu, kwestie społeczno – gospodarcze, połączenie transportowe, infrastrukturę techniczną oraz inwestycje celu publicznego.

Wraz z powiatem grodziskim, Obszar Metropolitalny Warszawy wyznaczają powiaty: m.st. Warszawy, legionowski, piaseczyński, pruszkowski, warszawski zachodni, żyrardowski oraz wybrane gminy powiatów grójeckiego, mińskiego, nowodworskiego, otwockiego, sochaczewskiego, wołomińskiego i wyszkowskiego. Łącznie obszar ten tworzą 72 gminy. Całkowita powierzchnia OMW wynosi 6 206 km², co stanowi ponad 17 % ogólnej powierzchni województwa mazowieckiego, obszar ten zamieszkuje blisko 58 % ogółu ludności Mazowsza.

Obszar Metropolitalny Warszawy

W skład powiatu grodziskiego wchodzi sześć gmin: Grodzisk Mazowiecki, Milanówek, Podkowa Leśna, Żabia Wola, Jaktorów oraz Baranów.

Położenie gmin w powiecie grodziskim

Miasto i Gmina Grodzisk Mazowiecki to ponad 480 - letnia siedziba Powiatu. Gmina usytuowana jest w centrum powiatu grodziskiego i jest największą gminą powiatu pod względem powierzchni oraz liczby ludności. W jej skład wchodzi 33 sołectwa. W przeszłości Grodzisk był podwarszawskim uzdrowiskiem, czego odzwierciedleniem jest architektura ulic położonych w centrum miasta. Na terenie miasta znajdują się liczne, warte odwiedzenia obiekty zabytkowe. W Grodzisku Maz. znajduje się najwięcej terenów przemysłowych spośród wszystkich gmin. Skoncentrowanie dużych inwestycji i przedsiębiorstw skutkuje po pierwsze zwiększeniem ilości miejsc pracy w mieście jak i w powiecie oraz znaczącym przyrostem podatków lokalnych, których beneficjentem jest Gmina. Fabryki w głównej mierze są rozlokowane w strefie przemysłowej, na obrzeżach gminy, więc nie są uciążliwe dla mieszkańców.

Największym priorytetem inwestycyjnym gminy Grodzisk Mazowiecki jest rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej. Co roku ok. 30 % budżetu Gminy przeznaczone jest na sukcesywne uzbrajanie terenów, budowę i modernizację dróg oraz rozbudowę sieci. W mieście dominują blokowiska, jednak na terenach wiejskich gminy dynamicznie rozwija się budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne.

Miasto Milanówek położone jest we wschodniej części powiatu. Pomimo niewielkiej powierzchni jaką zajmuje, jest drugą co do liczby ludności gminą w powiecie grodziskim. Na terenie miasta znajduje się aż 108 imponujących pomników przyrody wchodzących w skład Zespołu Przyrodniczo – Krajobrazowego nadając miejscowości niepowtarzalny charakter miasta – ogrodu. W otoczeniu wspaniałej zieleni znajduje się całe mnóstwo zabytkowych willi o zróżnicowanej architekturze. Milanówek otwarty jest na tych, którzy szukają ciekawych terenów pod zabudowę indywidualną oraz przyjazną ekologicznie działalność produkcyjną i usługową. Na terenie miasta dominuje zabudowa jednorodzinna, ale jest też kilka osiedli mieszkaniowych, znaczna liczba posesji położona jest na zadrzewionych działkach.

Miasto Podkowa Leśna położone jest na wschodnim krańcu powiatu grodziskiego i jest najmniejszą gminą pod względem zarówno powierzchni jak i liczby ludności. Od wschodu, południa i zachodu miasto otaczają lasy. Pomimo, iż Podkowa Leśna leży blisko aglomeracji warszawskiej, w lasach zachowały się skupiska starodrzewu oraz wiele gatunków zwierząt i roślin. Ze względu na status miasta - ogrodu Podkowa Leśna jest specyficznym miastem, w całości uznanym za obszar zabytkowy. W naturalnym, leśnym otoczeniu w latach dwudziestych powstało unikalne osiedle, które od początku swego istnienia ściągą wiele znanych postaci z życia kulturalnego, naukowego i politycznego. Architektura Podkowy Leśnej daje niepowtarzalną okazję poznania stylów i mód w przedwojennym, ale także i we współczesnym budownictwie domów jednorodzinnych i większych obiektów.

Gmina Żabia Wola leży w południowej części powiatu grodziskiego a w jej skład wchodzi 32 sołectwa. Obszar ten jest atrakcyjny ekologicznie, piękne krajobrazowo lasy zajmują 1/5 powierzchni. Na terenie gminy znajdują się również liczne zabytkowe zespoły pałacowo – parkowe.

Na obszar gminy Żabia Wola dostrzegalny jest wyraźny wpływ aglomeracji warszawskiej. Miejscowość przecina „trasa katowicka”, co daje potencjał, który przedsiębiorcy starają się wykorzystać inwestując m.in. w hotele, motele i zajazdy.

Gmina Jaktorów położona jest w zachodniej części powiatu grodziskiego a w jej skład wchodzi 14 sołectw. Jest gminą rolniczą, gdzie grunty przeznaczone są m.in. pod inwestycje przemysłowe i mieszkaniowe oraz związane z przetwórstwem rolnym. Warunki naturalne terenu gminy Jaktorów takie jak: rzeźba terenu, jakość gleb, zasoby wód powierzchniowych i gruntowych, pokrycie terenu i klimat, oceniane są korzystnie dla osadnictwa i działalności gospodarczej. Z uwagi na to, na terenie gminy powstają osiedla domów jednorodzinnych, a większe firmy lokalizują swoje zakłady.

Tereny gminy Jaktorów znajdują się na byłym kompleksie rozległej Puszczy Jaktorowskiej, gdzie do roku 1627 przeżył ostatni tur – przodek bydła domowego. Dziś w tym miejscu znajduje się pomnik upamiętniający to wydarzenie. Walory krajobrazowe gminy podnosi teren Wydm Międzyborowskich i malownicza dolina rzeki Tuczej.

Gmina Baranów leży w północno – zachodniej części powiatu, a w jej skład wchodzi 21 sołectw. Jest to typowo rolnicza gmina, ale też otwarta na inwestycje przemysłowe i usługowe. W gminie Baranów jednym z podstawowych źródeł utrzymania jest dochód z rolnictwa. Gmina posiada wysoki udział areałów gruntowych rolnych wysokiej bonitacji, co sprzyja produkcji rolnej na dużą skalę.

Na przestrzeni ostatnich lat obserwowany jest znaczny wzrost zainteresowania budownictwem mieszkaniowym. Zurbanizowanie niesie za sobą konieczność rozwoju infrastruktury społecznej i technicznej. Brak uciążliwych zakładów przemysłowych, niewielkie zanieczyszczenie środowiska oraz bliskość aglomeracji warszawskiej i dogodne połączenia komunikacyjne, stwarzają warunki do przekształcania się gminy w bazę noclegowo – rekreacyjną.

Położenie geograficzne powiatu grodziskiego determinuje w znacznej mierze jego charakter oraz wiąże się z potencjalnymi szansami i zagrożeniami. Powiaty usytuowane w bezpośrednim sąsiedztwie miasta stołecznego Warszawy w naturalny sposób powiązane są z funkcjonowaniem warszawskiej aglomeracji. Mimo braku oficjalnych danych statystycznych obrazujących liczbę mieszkańców powiatu grodziskiego pracujących w Warszawie, przyjąć można, iż stanowią oni istotny odsetek aktywnych zawodowo mieszkańców. Niewątpliwie możliwość podjęcia pracy w stolicy sprawia, że powiat grodziski wykazuje stosunkowo niską stopę bezrobocia.

Bliskie usytuowanie względem stolicy czyni powiat grodziski atrakcyjnym dla różnych grup społecznych: przedsiębiorców, uczniów i studentów, tych którzy dojeżdżają do pracy. Jednocześnie jest terenem spokojnym, w sam raz dla rodzin, a także wszystkich, którzy chcą odpocząć od wielkomiejskiego zgiełku, co znajduje odzwierciedlenie w stale rosnącej liczbie mieszkańców.

Powiat grodziski usytuowany jest w dogodnym miejscu jeśli chodzi o krajową infrastrukturę transportową. Od 2012 roku można korzystać z autostrady A2, której wjazd znajduje się 4 km od Grodziska Mazowieckiego - bez wątpienia jest to najszybszy sposób, żeby dostać się do stolicy. Poruszanie się między dużymi miastami ułatwia także dostęp do trasy Warszawa – Katowice. Dla tych, którzy wolą transport publiczny, również jest korzystna oferta, przez powiat grodziski przebiega bowiem centralna magistrala kolejowa oraz Warszawska Kolej Dojazdowa, można również korzystać z usług Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej.

Autostrada A-2 przebiegająca przez powiat grodziski

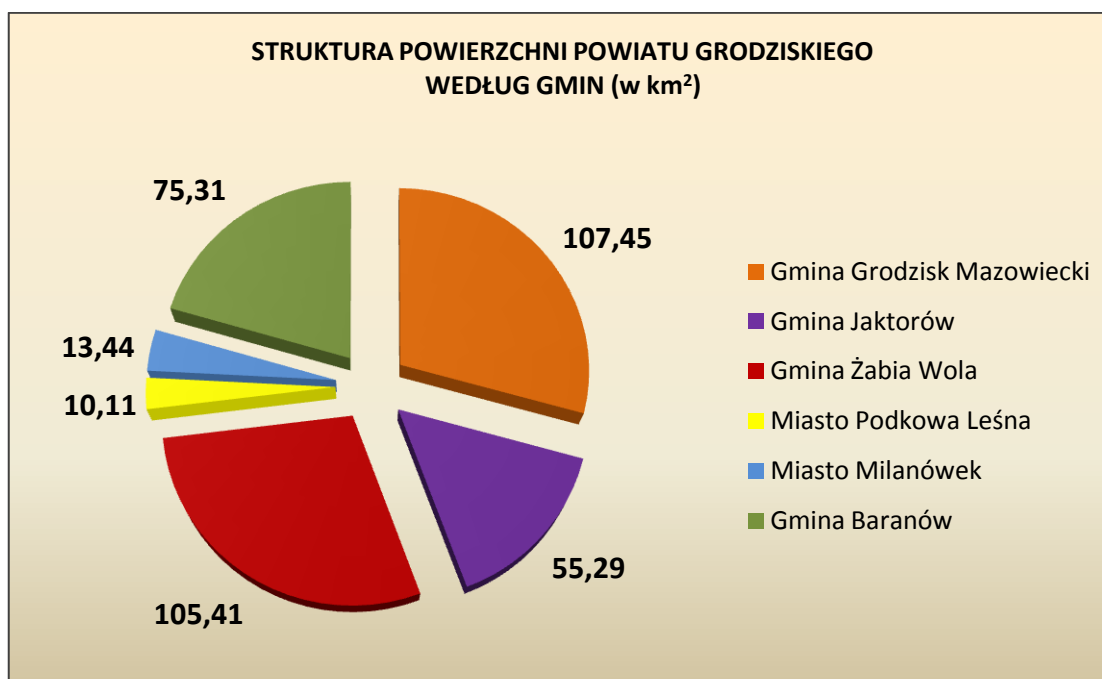

Powiat grodziski doceniany jest przez lokalną społeczność. Napływowa ludność wiąże swoją przyszłość z tym terenem. Powstaje coraz więcej nowych osiedli mieszkaniowych, a bogata oferta placówek oświatowych oraz dostęp do opieki zdrowotnej sprawia, że teren ten jest przyjazny dla mieszkańców.

2.1.2. POWIERZCHNIA POWIATU GRODZISKIEGO

Powiat grodziski położony jest na Nizinie Środkowomazowieckiej w mezoregionie Równiny Łowicko – Błońskiej. Nizina Środkowomazowiecka stanowi wielkie kotlinowate obniżenie na założeniu trzeciorzędowej niecki tektonicznej charakteryzującej się zbiegiem dolin Wisły, Narwi, Bugu, Pilicy i Bzury. Rzeźba Niziny jest mało zróżnicowana, dominującą formą są tu płaskie równiny denudacyjne lub tarasy rzeczne. Krajobraz urozmaicają występujące wydmy. Wysokość bezwzględna tego terenu wynosi od 60 do 150 m n.p.m. Występują tu przede wszystkim gleby pseudobielicowe, a w dolinach rzecznych – mady. Równina Łowicko - Błońska to mezoregion charakteryzujący się nieco lepszymi glebami – dominują tu czarnoziemy wykształcone na peryglacialnych utworach pylastych. Równina rozciąga się na obszarze około 3 060 km², na południe od doliny Wisły i Bzury.

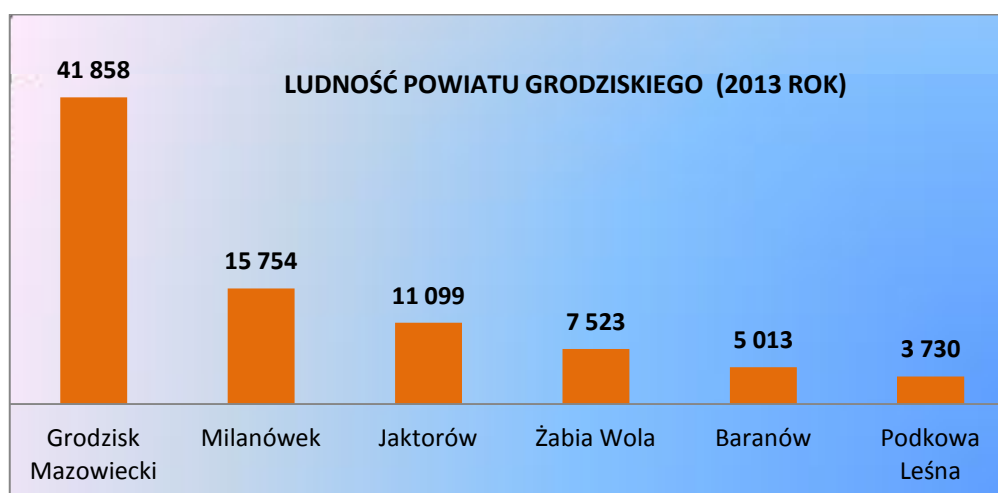
Pod względem zajmowanej powierzchni powiat grodziski należy do grupy średnich powiatów w skali województwa. Ogólna powierzchnia to 3 67,01 km². Poniższy diagram przedstawia powierzchnie poszczególnych gmin powiatu grodziskiego.

2.2. PROFIL DEMOGRAFICZNY

2.2.1. INFORMACJE OGÓLNE

O sile i możliwościach rozwoju jakiegokolwiek społeczności lokalnej w znacznej mierze stanowią jej członkowie. Z tego względu w pierwszej kolejności przeanalizować należy aktualne uwarunkowania związane z liczbą ludności, statusem materialnym, wykształceniem, problemami dotyczącymi bezrobocia.

Wedle danych z Urzędów Gmin, na koniec grudnia 2013 roku powiat grodziski liczył 84 977 mieszkańców. Należy on do grupy średnich powiatów, które przeważają w całym województwie mazowieckim. Zdecydowana większość ludności skupiona jest na obszarze gminy Grodzisk Mazowiecki, gdzie zamieszkuje 49,26% mieszkańców całego powiatu. Miasto Grodzisk Mazowiecki jest zdecydowanym centrum społeczno-gospodarczym powiatu. Usytuowanie w nim najważniejszych organów administracji (siedziba powiatu, sąd rejonowy, urząd skarbowy, powiatowy urząd pracy, powiatowa komenda policji i inne) powodują dalszy wzrost atrakcyjności Grodziska Mazowieckiego jako miejsca zamieszkania.

Drugie pod względem wielkości miasto regionu – Milanówek ma nieco inny charakter, co pokazuje dynamika życia gospodarczego i porównanie znaczących inwestycji gospodarczych lokowanych w Grodzisku Maz. i Milanówku. Gminą o najmniejszej liczbie ludności jest Podkowa Leśna. Specyfika Podkowy Leśnej przejawiająca się w rozproszonej zabudowie jednorodzinnej i szczególnemu połączeniu

chronionych walorów przyrody z miejską infrastrukturą wiąże się z naturalnym ograniczeniem ilości jej mieszkańców.

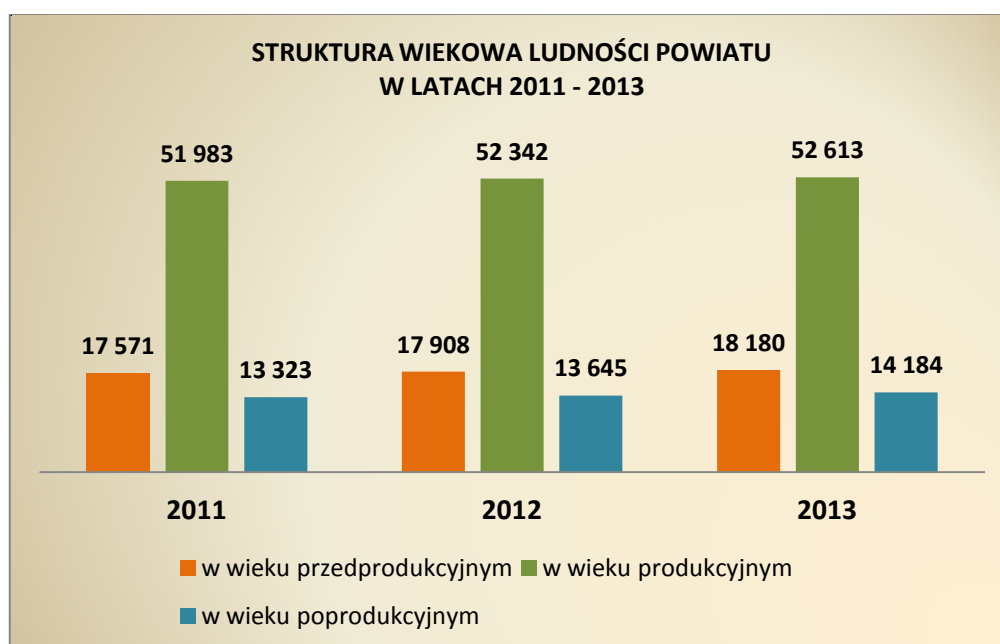
W ciągu ostatnich lat znaczący przyrost liczby mieszkańców odnotowują także gminy wiejskie współtworzące powiat grodziski.

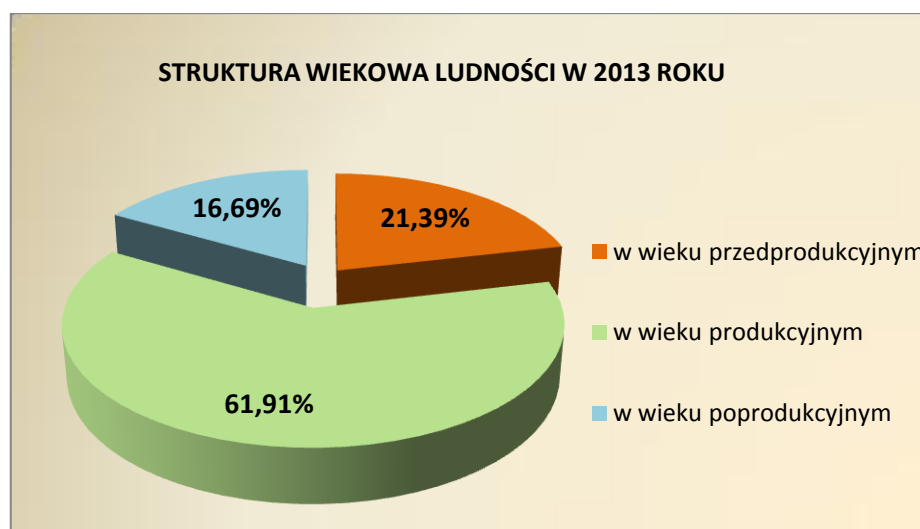
2.2.2. STRUKTURA LUDNOŚCI

Analizując ludność powiatu grodziskiego pod względem struktury wiekowej przyjęto następujące wartości:

- ludność w wieku przedprodukcyjnym - osoby w wieku 0 - 18 lat,
- ludność w wieku produkcyjnym - kobiety w wieku 19 - 60 lat oraz mężczyźni w wieku 19 - 65 lat,
- ludność w wieku poprodukcyjnym - kobiety w wieku powyżej 60 lat oraz mężczyźni w wieku powyżej 65 lat.

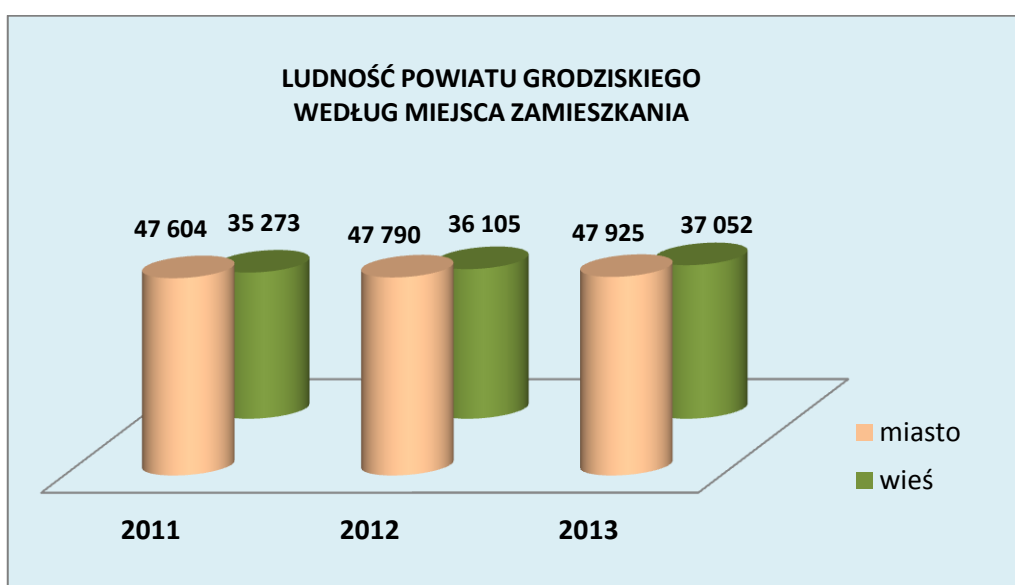
Według oficjalnych danych w 2013 roku w powiecie grodziskim odnotowano 52 613 osób w wieku produkcyjnym, co stanowi 61,91 % całej populacji. Poniższy diagram przedstawia dokładną strukturę ludności powiatu według wieku kształtującą się w latach 2011 – 2013.

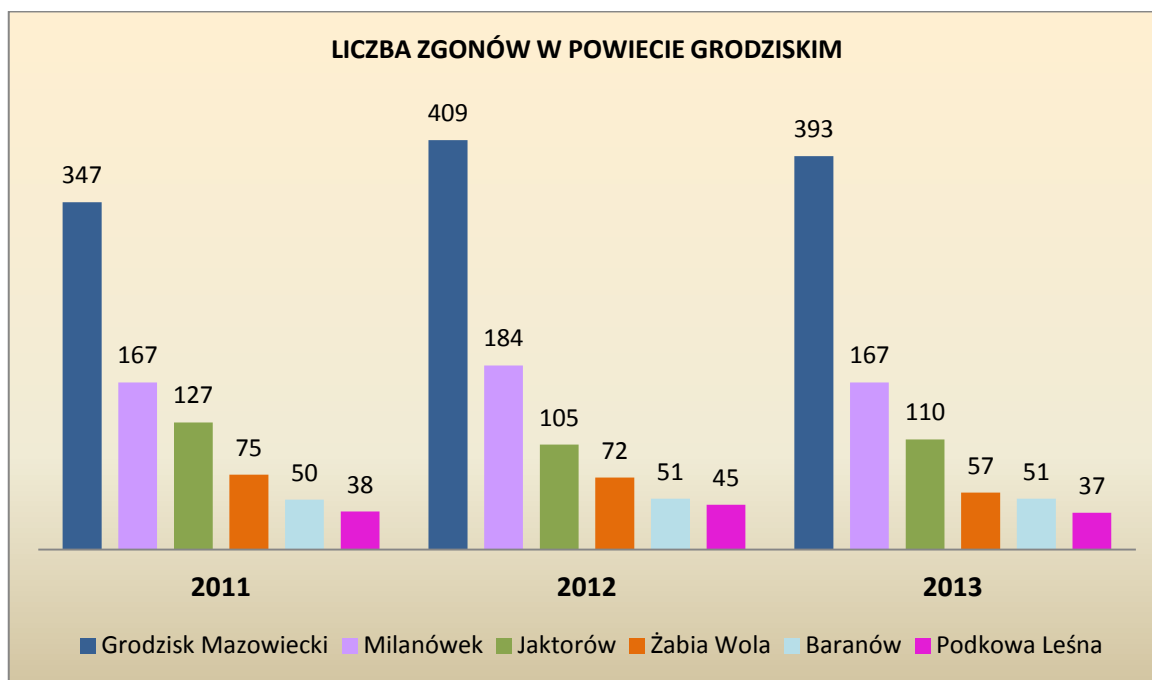
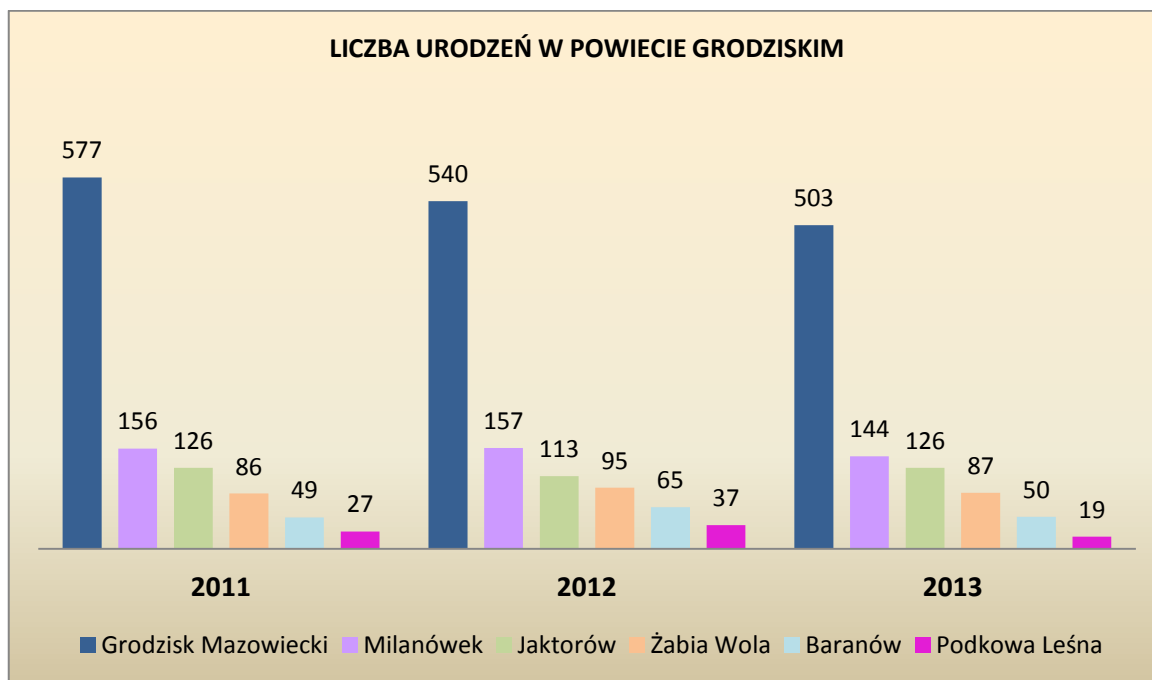

Mimo, że trzy gminy wchodzące w skład powiatu mają charakter wiejski, gęstość zaludnienia plasuje powiat grodziski wśród powiatów, w których dominuje zwarta struktura miejska. Na 1 km² przypadają 232 osoby, koresponduje z tym odsetek ludności zamieszkującej w miastach: 56,4%.

Liczba ludności w powiecie grodziskim wzrasta sukcesywnie z roku na rok. Szczególnie na wsi - w ostatnich 3 latach przybywało blisko tysiąc nowych mieszkańców każdego roku. Poniższy diagram przedstawia liczbę ludności powiatu grodziskiego według miejsca zamieszkania kształtującą się w ostatnich trzech latach.

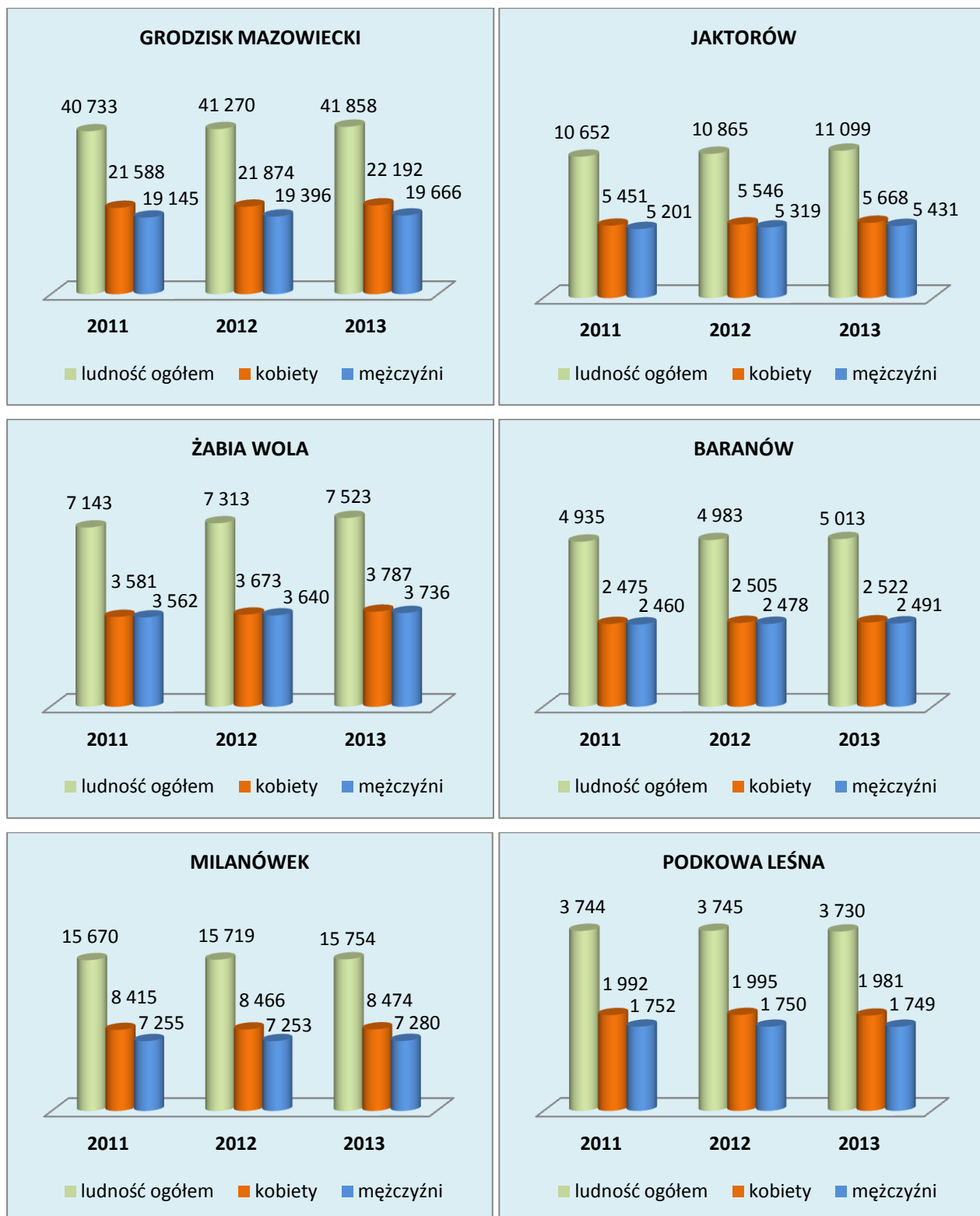
Jak obrazuje poniższy diagram wśród gmin powiatu w ilości urodzeń żywych przoduje Grodzisk Mazowiecki. W większości gmin można zaobserwować spadek liczby urodzeń.

Analizując dane dotyczące liczby urodzeń i zgonów, pozytywnym zjawiskiem jest dodatni przyrost naturalny w powiecie grodziskim odnotowywany w ostatnich trzech latach. Wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 osób w 2013 roku wynosił 1,34. Jest to jednak tendencja spadkowa w stosunku do 2011 i 2012 roku, gdzie odpowiednio stanowił 2,61 i 1,68.

2.2.3. ANALIZA DYNAMIKI ZMIAN LICZBY MIESZKAŃCÓW

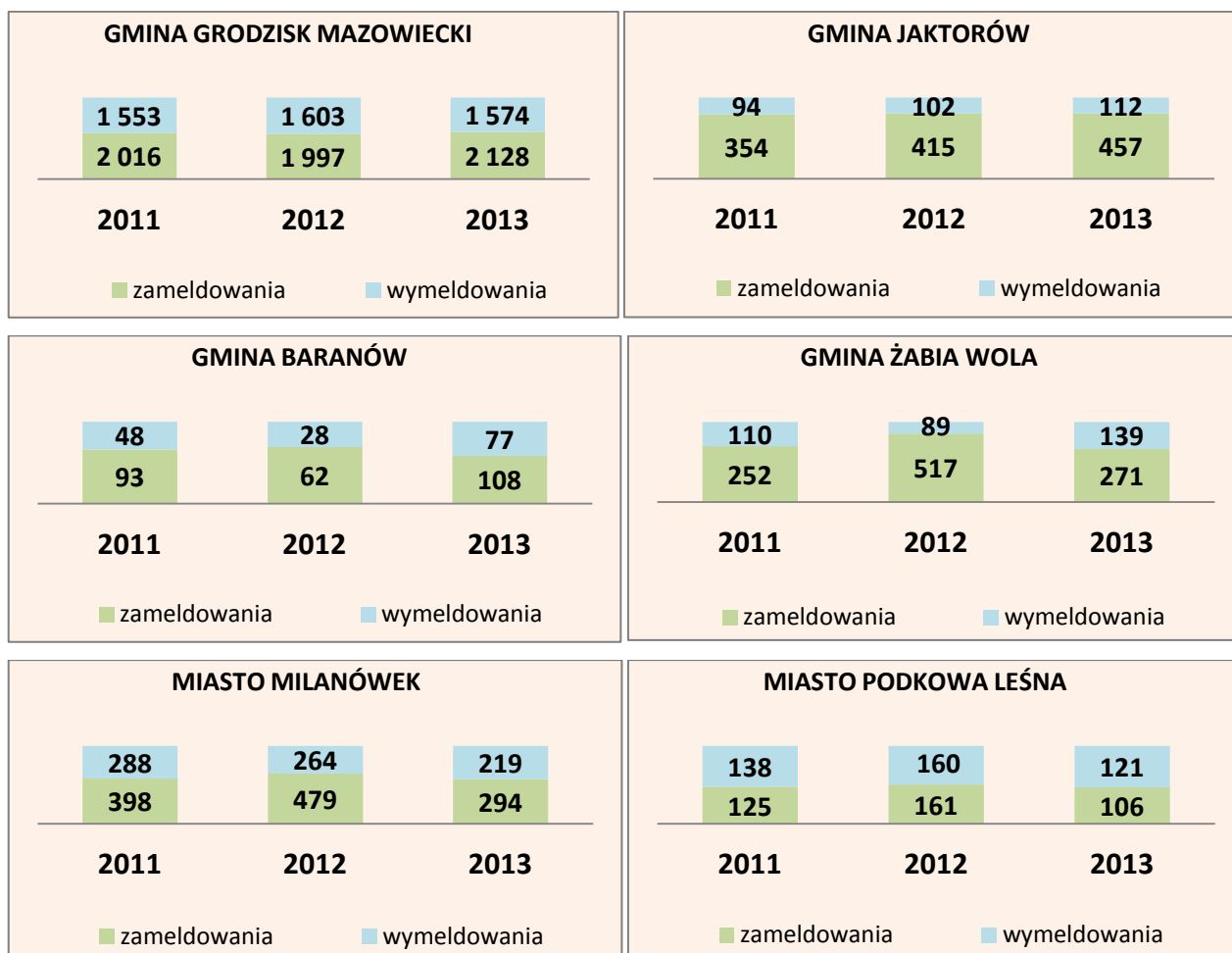
Powyższe uwagi dotyczące zmian demograficznych uzupełniają diagramy przedstawiające dynamikę przyrostu mieszkańców gmin powiatu w ostatnich trzech latach.

Analizując powyższe wykresy, można zauważyć wyraźną tendencję zwiększenia liczby ludności w większości gmin, powodem której jest wzrastająca ilość mieszkańców przybyłych z poza powiatu grodziskiego, a także w niewielkim stopniu dodatni przyrost naturalny. Dynamicznie rozwijający się powiat przyciąga nowych mieszkańców nie tylko z uwagi na atrakcyjną lokalizację jaką jest bliskość Warszawy, ale także ze względu na lokalne uwarunkowania, takie jak stosunkowo duża liczba miejsc pracy, szeroka oferta edukacyjna, a także zapewnienie bezpieczeństwa publicznego i opieki zdrowotnej na wysokim poziomie.

Szczególną uwagę zwraca zwiększająca się liczba ludności osiedlającej się na wsi, zwłaszcza w gminach Grodzisk Mazowiecki, Żabia Wola i Jaktorów, gdzie coraz więcej terenów przeznaczanych jest pod budownictwo. Mniejszy przyrost mieszkańców natomiast, można zaobserwować w Milanówku, a w Podkowie Leśnej wręcz spadek. Miasta te nie dysponują znaczącą powierzchnią terenów pod nowe budownictwo mieszkaniowe z uwagi na specyfikę tych obszarów o charakterze miast – ogrodów.

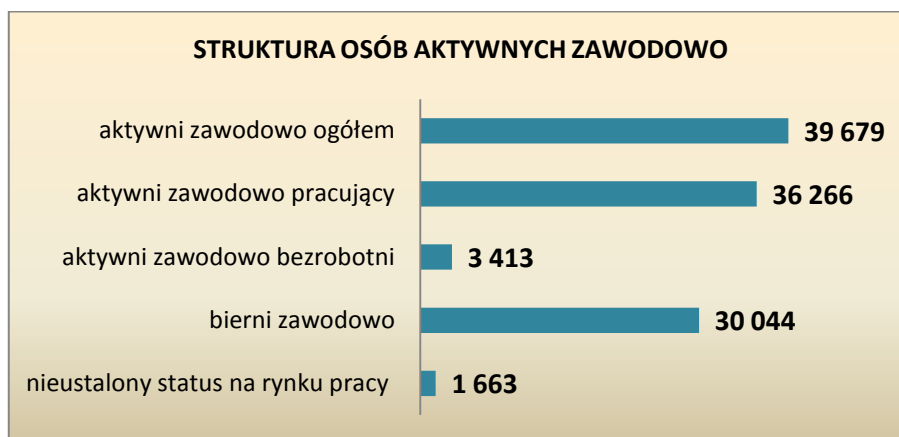
Poniższe wykresy przedstawiają migrację ludności w poszczególnych gminach powiatu grodziskiego w latach 2011 - 2013.

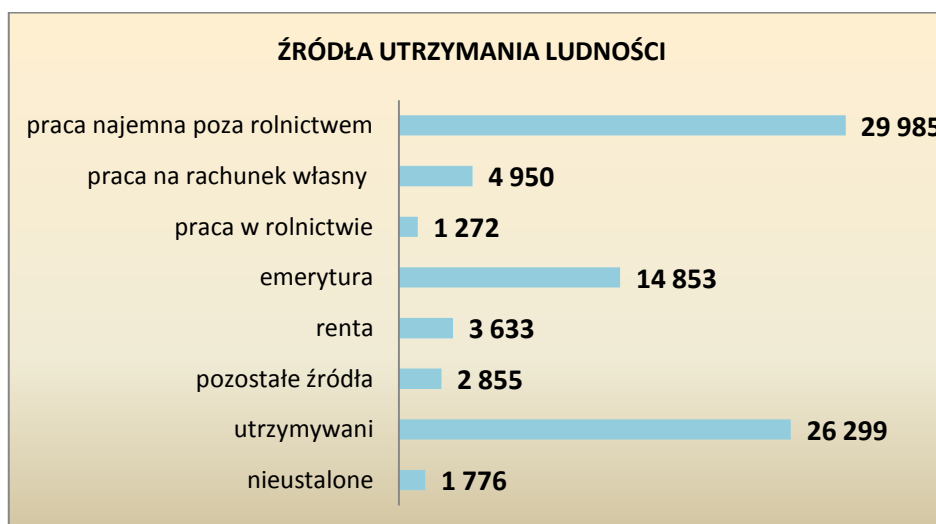
2.3. PROFIL GOSPODARCZY

2.3.1. ANALIZA RYNKU PRACY

Według danych uzyskanych z Narodowego Spisu Powszechnego (NSP) przeprowadzonego w 2011 roku, spośród ogółu ludności w powiecie grodziskim powyżej 15 roku życia, najliczniejszą grupę stanowiły osoby aktywne zawodowo - 39 679 osób, z czego 36 266 osób pracujących. Poniższy diagram przedstawia dokładną strukturę osób aktywnych zawodowo według NSP 2011.

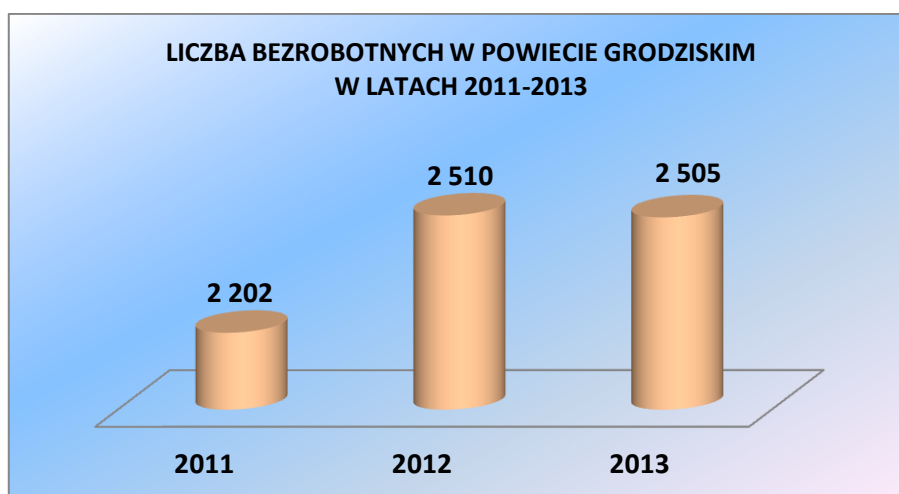

Według wyników spisu najczęstszym źródłem utrzymania ludności w powiecie grodziskim była praca najemna poza rolnictwem, która stanowiła 35,02 %. Natomiast 5,78 % stanowiła praca na rachunek własny (poza rolnictwem) lub z dochodów z wynajmu. Poniższy diagram przedstawia strukturę źródeł utrzymania ludności powiatu grodziskiego według NSP 2011.

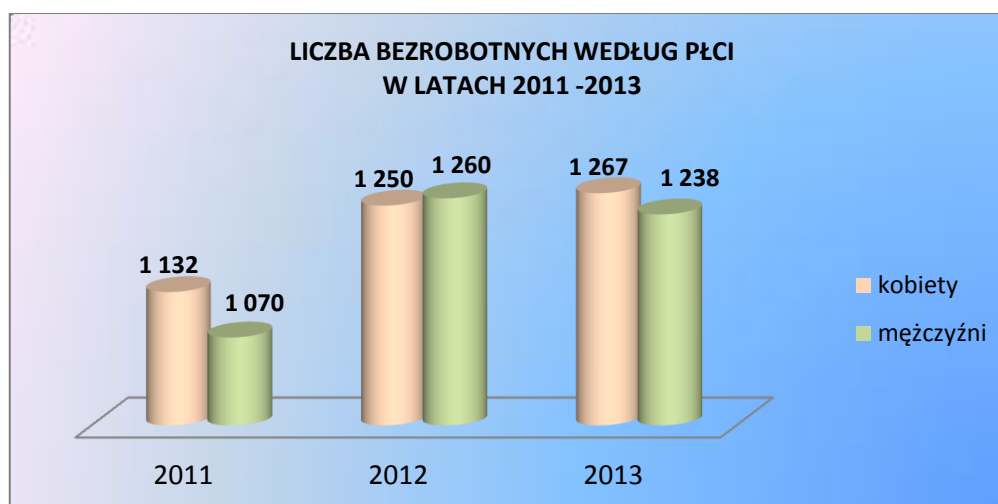

Według danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy, w ostatnich dwóch latach liczba zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie grodziskim utrzymywała się na zbliżonym poziomie. Jednakże porównując te lata z rokiem 2011 widać wyraźną tendencję wzrostu bezrobocia – w ostatnim roku bezrobotnych było więcej o 303 osoby niż w roku 2011.

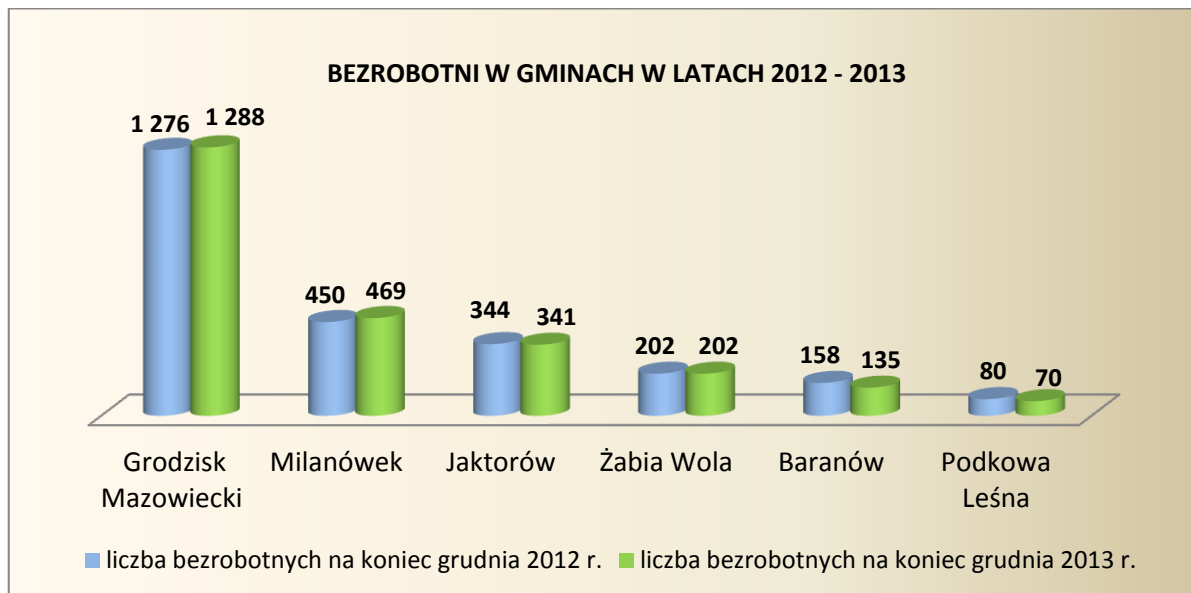
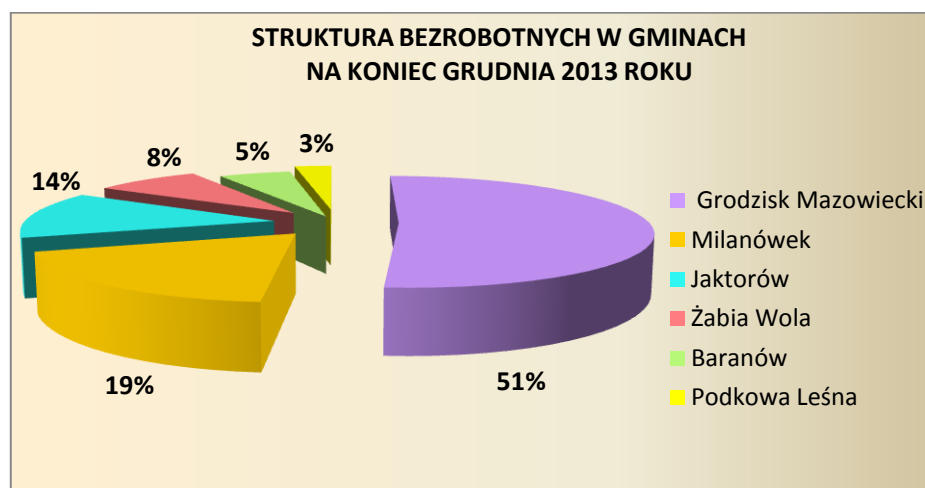
Na koniec grudnia 2013 roku liczba bezrobotnych wynosiła 2 505 osób, a stopa bezrobocia 7,8%.

W ostatnich latach w powiecie grodziskim, liczba bezrobotnych ze względu na płeć jest zbliżona, z niewielką przewagą kobiet. Na koniec 2011 roku kobiety stanowiły 51,4 % ogółu bezrobotnych. Znaczną zmianę tych proporcji odnotowano w 2012 roku, kiedy to kobiety stanowiły 49,8 % ogółu bezrobotnych. W grudniu 2013 roku ponownie odnotowano większą liczbę bezrobotnych kobiet (50,6%). Niniejsze proporcje przedstawia poniższy wykres.

Spośród bezrobotnych zamieszkujących powiat grodziski największą grupę, bo aż 51,42% bezrobotnych, stanowią mieszkańcy gminy Grodzisk Mazowiecki. Bez wątpienia wynika to z faktu, że jest to najbardziej zaludniona gmina powiatu. Natomiast procent liczby bezrobotnych do ogółu mieszkańców poszczególnych gmin jest podobny i kształtuje się w granicach 2,68 % - 3,08%, z wyjątkiem miasta Podkowa Leśna, gdzie bezrobocie dotknęło mniejszą liczbę mieszkańców tj. 1,88 %.

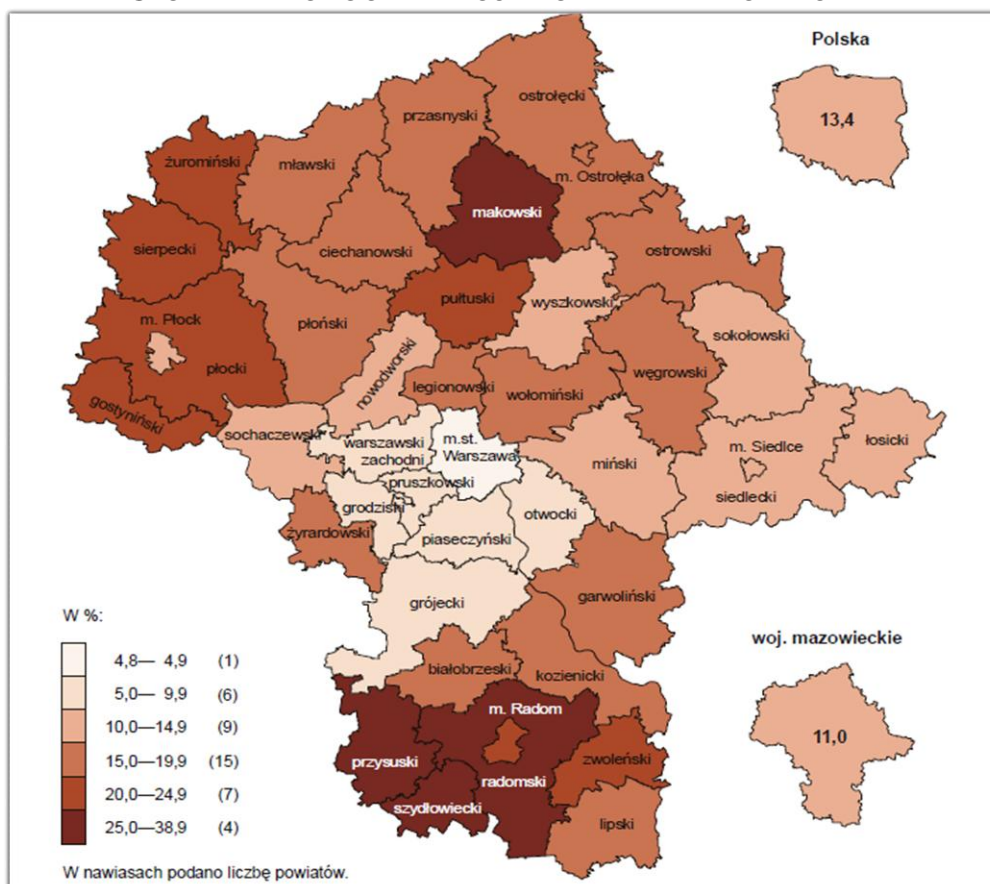

Porównując koniec lat 2012 i 2013, największy spadek bezrobocia odnotowano w gminie Baranów, bo aż o 14,56 % oraz w mieście Podkowa Leśna - o 12,5 %. Bezrobocie nieznacznie spadło także w gminie Jaktorów – o 0,87 % a w gminie Żabia Wola pozostało bez zmian. Natomiast liczba bezrobotnych wzrosła wśród mieszkańców Milanówka – o 4,2 % oraz gminy Grodzisk Maz. – o 0,94 %.

Na koniec 2013 roku stopa bezrobocia w powiecie grodzkim wyniosła 7,8 %, kształtując się znacznie poniżej średniej krajowej (13,4 %) oraz średniej Mazowsza (11,0 %). Wynik ten plasuje powiat grodzki na 3 miejscu wśród powiatów o najniższej stopie bezrobocia w województwie mazowieckim. Niższa stopa bezrobocia odnotowana została jedynie w m. st. Warszawie (4,8 %) oraz w powiecie warszawskim zachodnim (7,1 %).

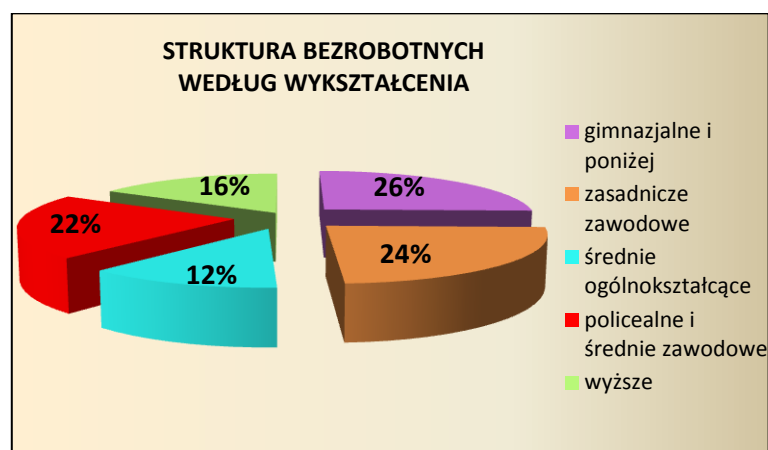
STOPA BEZROBOCIA W WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM

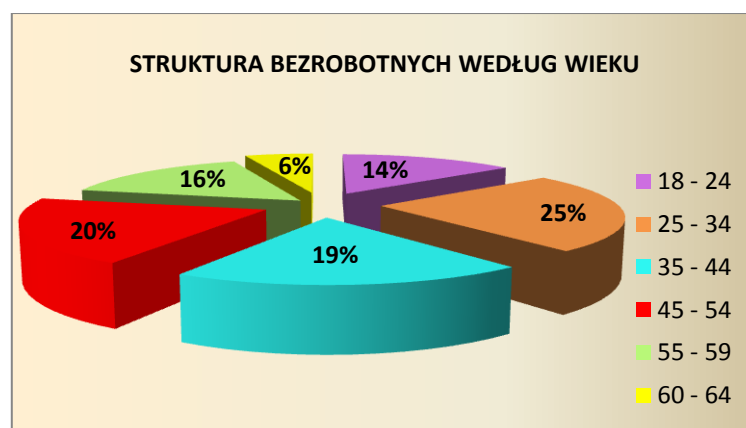
2.3.2 STRUKTURA ZAREJESTROWANYCH BEZROBOTNYCH

Na koniec grudnia 2013 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Grodzisku Maz. zarejestrowanych było 2 505 bezrobotnych, w tym 1 267 kobiet, co stanowi 50,58 % ogółu bezrobotnych. Bezrobotni z prawem do zasiłku stanowili 20,80 % ogółu bezrobotnych.

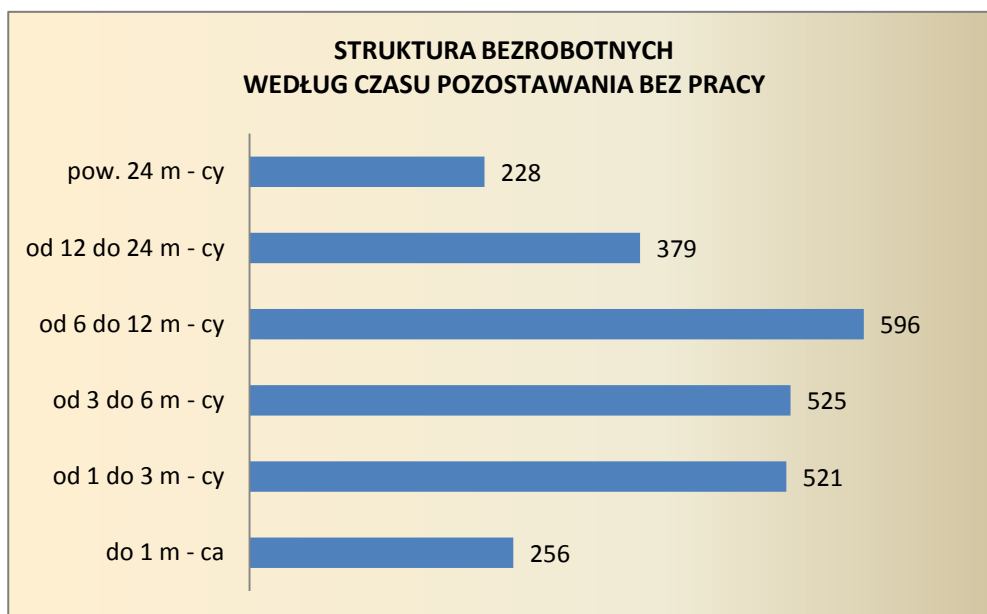
Porównując wykształcenie, najliczniejszą grupę bezrobotnych (637 osób) stanowili ci z wykształceniem gimnazjalnym i niższym. Natomiast najmniej bezrobotnych posiadało wykształcenie średnie ogólnokształcące (311 osób), jednak wynika to z faktu podejmowania dalszego kształcenia przez absolwentów liceów ogólnokształcących. Poniższy diagram przedstawia proporcje bezrobotnych stosownie do wykształcenia (stan na grudzień 2013 r.).

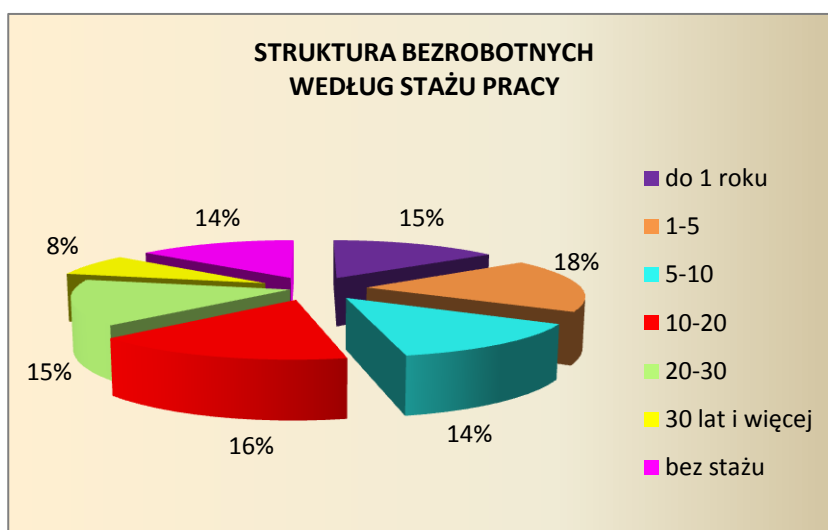
Na koniec 2013 roku, uwzględniając wiek bezrobotnych, największą grupę stanowili ci w przedziale wieku 25-34 lata (618 osób), którzy razem z bezrobotnymi w wieku 18-24 lata stanowili grupę 978 osób na 2505 ogółu bezrobotnych. To pokazuje skalę bezrobocia wśród młodych ludzi zamieszkujących powiat grodziski. Najmniej bezrobotnych, bo 141, odnotowano wśród osób w wieku 60 - 64 lata. Poniższy diagram przedstawia dokładną strukturę bezrobotnych według wieku zaistniałą na koniec grudnia 2013 roku.

Analizując strukturę bezrobotnych, według czasu pozostawania bez pracy, na koniec grudnia 2013 roku 23,79 % stanowiły osoby będące bez pracy od 6 do 12 miesięcy. Natomiast najniższy procent bezrobotnych (9,10 %) odnotowano wśród osób długotrwale bezrobotnych tj. powyżej 24 miesięcy, co przedstawia poniższy schemat.

Na koniec grudnia 2013 roku, według stażu pracy, najniższą liczbę bezrobotnych, bo 187 osób, stanowiły osoby pracujące dłużej niż 30 lat. Najwięcej, bo 454 bezrobotnych odnotowano wśród osób pracujących od 1 roku do 5 lat. Dokładną strukturę bezrobotnych według stażu pracy odnotowanych na koniec 2013 roku przedstawia poniższy diagram.

Wybrane kategorie bezrobotnych w latach 2012-2013

Wyszczególnienie	Grudzień 2012 rok	Udział w %	Grudzień 2013 rok	Udział w %
Bezrobotni ogółem, w tym:	2 510	100,00	2 505	100,00
Kobiety	1 250	49,80	1 267	50,58
Mężczyźni	1 260	50,20	1 238	49,42
Poprzednio pracujący	2 124	84,62	2 152	85,91
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	167	6,65	271	10,82
Dotychczas niepracujący	386	15,38	353	14,09
Zamieszkali na wsi	1086	43,27	1 084	43,27
Z prawem do zasiłku	534	21,27	521	20,80
Osoby bezrobotne do 12 m-cy od dnia ukończenia nauki	161	6,41	107	4,27
Cudzoziemcy	10	0,40	15	0,60

W ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, określani zostali bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy, do których kierowane są dodatkowe działania aktywizujące określone niniejszą ustawą.

Z danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Grodzisku Maz. wynika, że bezrobotni zaliczani do osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy stanowią znaczny odsetek ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Poniższy diagram obrazuje skalę problemu.

Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy

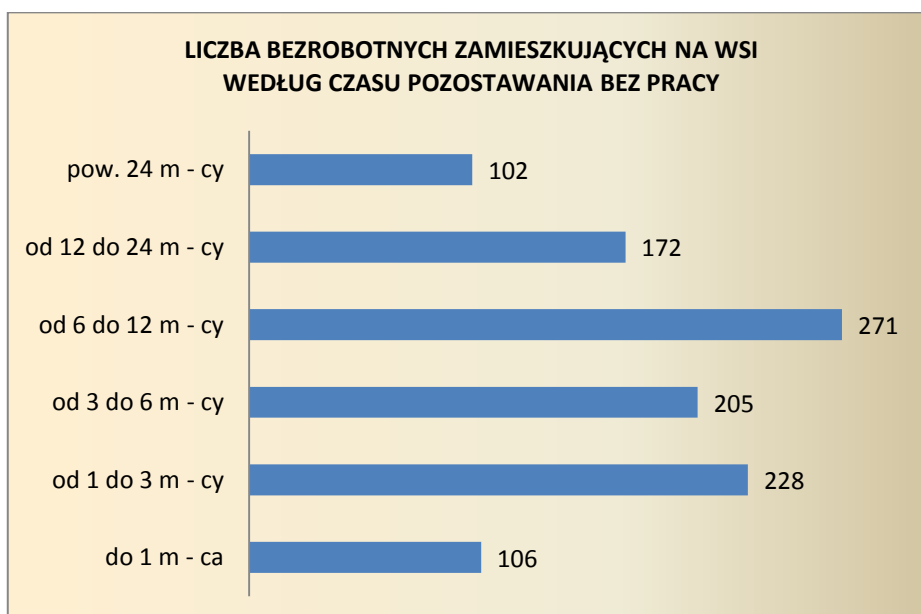
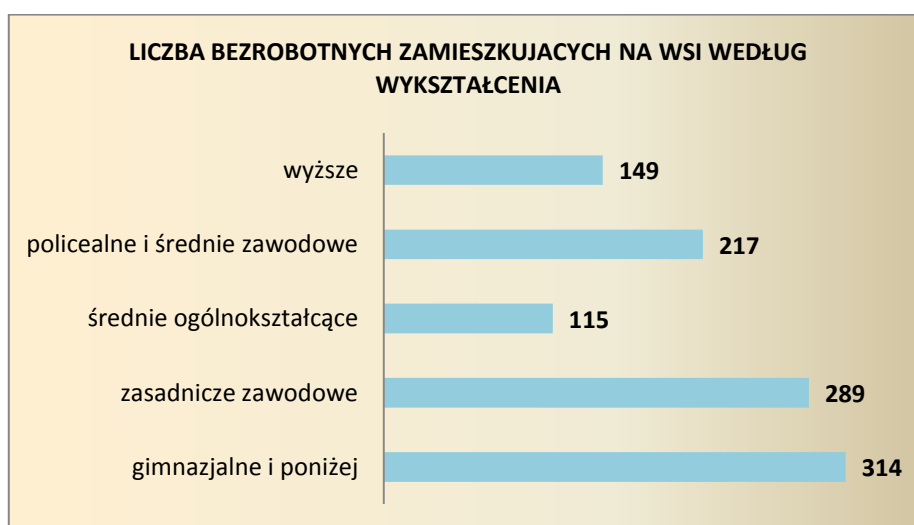
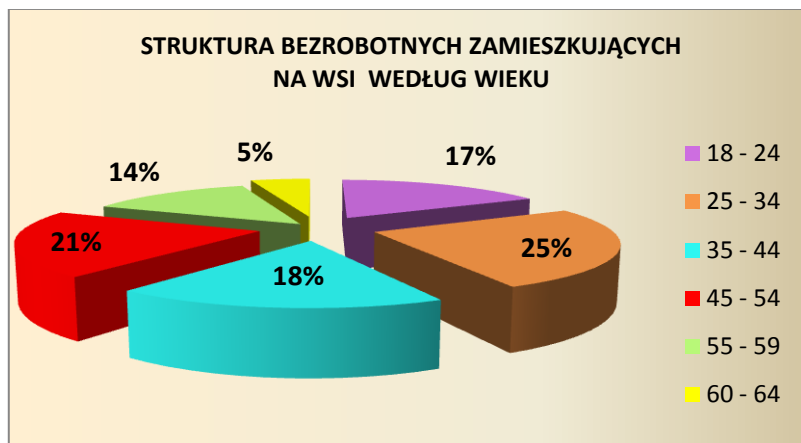
Wyszczególnienie	2012 rok	2013 rok
bezrobotni do 25 roku życia	469	360
długotrwale bezrobotni	787	885
bezrobotni powyżej 50 roku życia	689	835
bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych	798	817
bezrobotni bez doświadczenia zawodowego	512	480
bezrobotni bez wykształcenia średniego	1 206	1234
bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia	224	229
bezrobotni nie pracujący po odbyciu kary pozbawienia wolności	64	60
bezrobotni niepełnosprawni	136	157

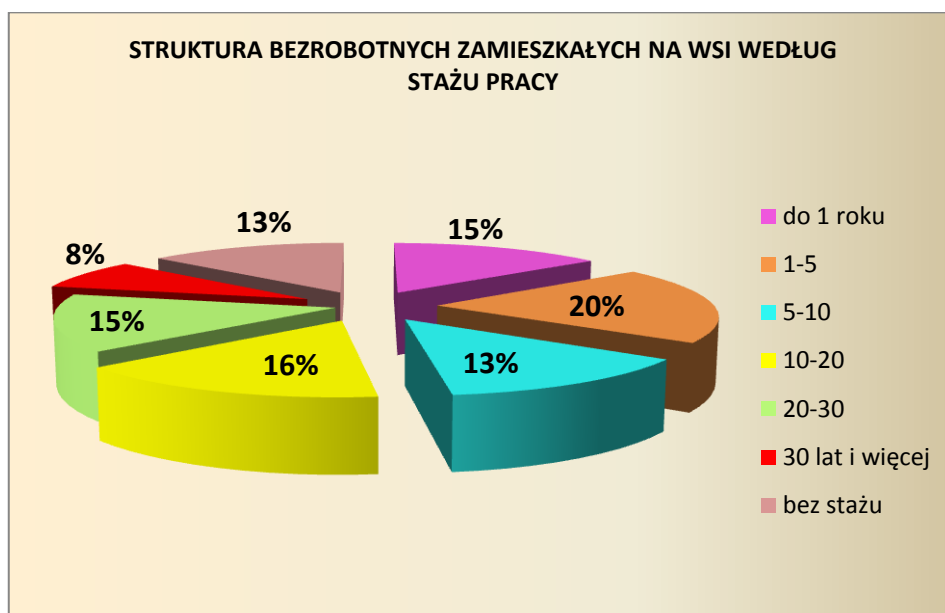
Na koniec 2013 roku największą liczbę bezrobotnych stanowiły osoby bez wykształcenia średniego, jednocześnie liczba bezrobotnych z tej grupy nieznacznie wzrosła w stosunku do 2012 roku. Ponadto w tym czasie, znaczna ilość bezrobotnych była bez kwalifikacji zawodowych oraz bez doświadczenia zawodowego.

Porównując koniec roku 2013 do 2012, można zaobserwować spadek liczby bezrobotnych w wieku do 25 lat. Natomiast odnotowano wzrost liczby osób długotrwale bezrobotnych (powyżej 12 m-cy w ewidencji), a także tych powyżej 50 roku życia.

Bezrobocie na wsi

W końcu grudnia 2013 roku na wsi mieszkało 1 084 bezrobotnych (43,27 % ogółu bezrobotnych), w tym 544 kobiet. W stosunku do grudnia 2012 r. liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi utrzymuje się mniej więcej na tym samym poziomie i zmalała zaledwie o 2 osoby. Poniżej przedstawiono diagramy obrazujące bezrobotnych zamieszkałych na terenach wiejskich w wybranych kategoriach – stan na koniec 2013 roku.

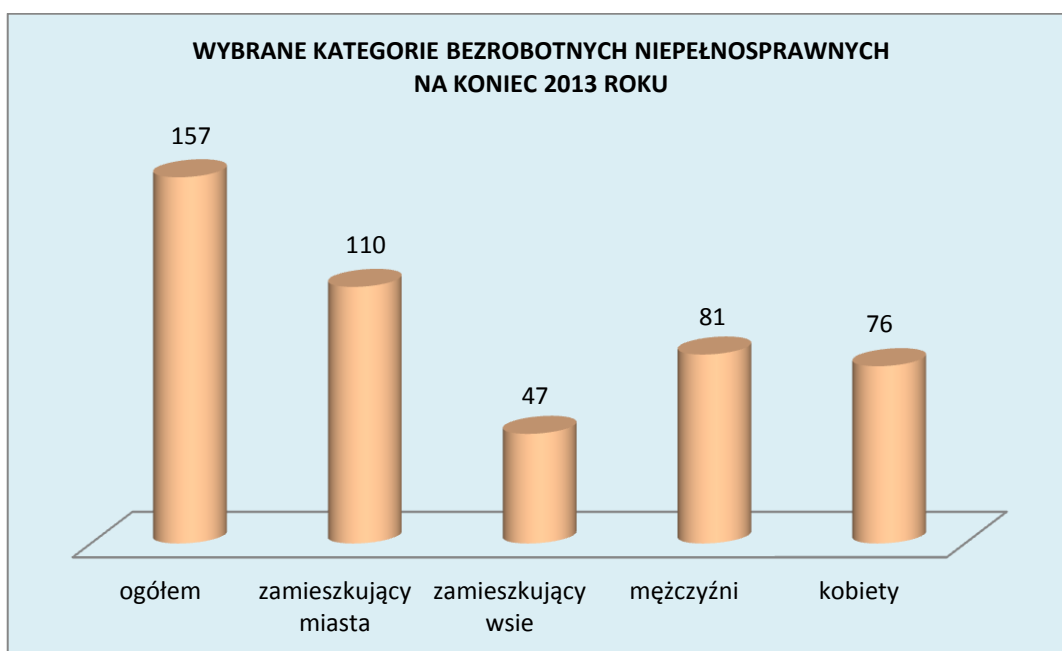

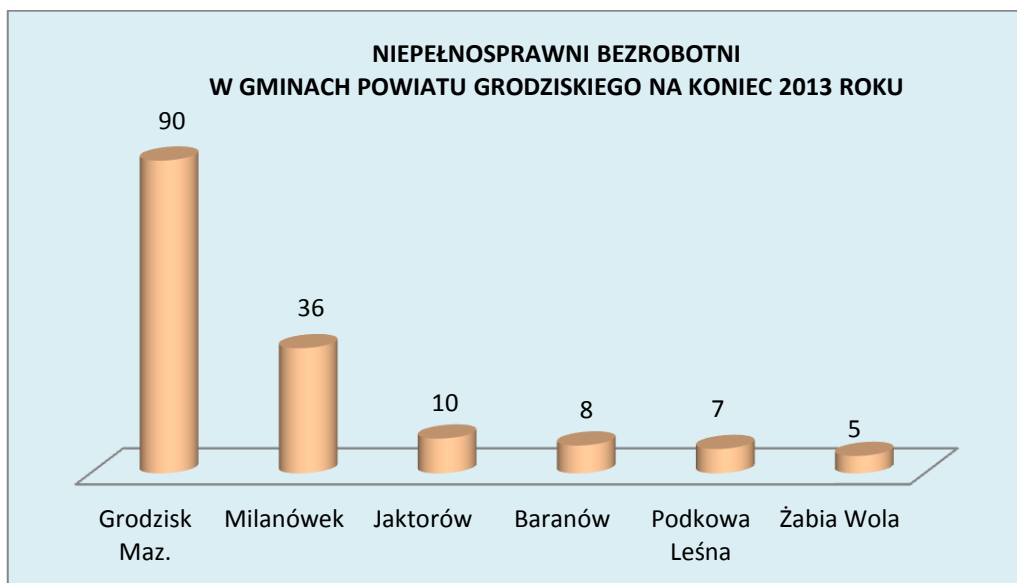
Bezrobotni – niepełnosprawni

Na koniec grudnia 2013 roku w ewidencji bezrobotnych figurowało 157 osób niepełnosprawnych, w tym 36 poszukujących pracy i nie pozostający w zatrudnieniu.

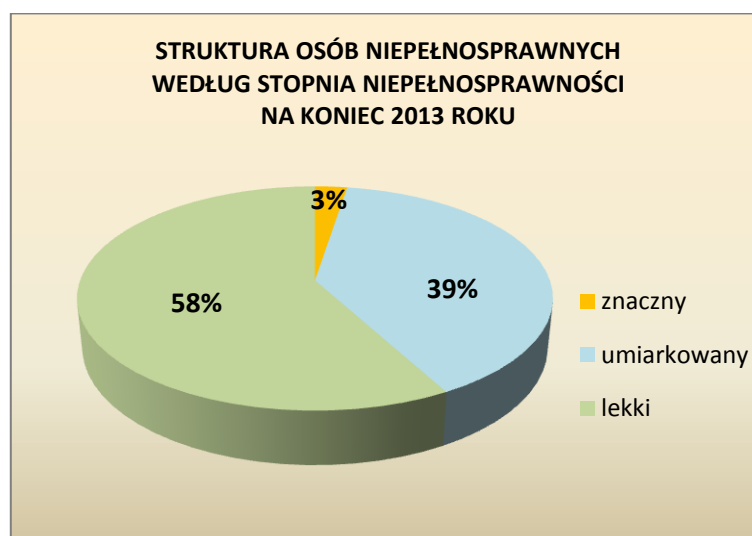
Na koniec 2013 roku bezrobotni niepełnosprawni stanowili 6,27% ogółu bezrobotnych.

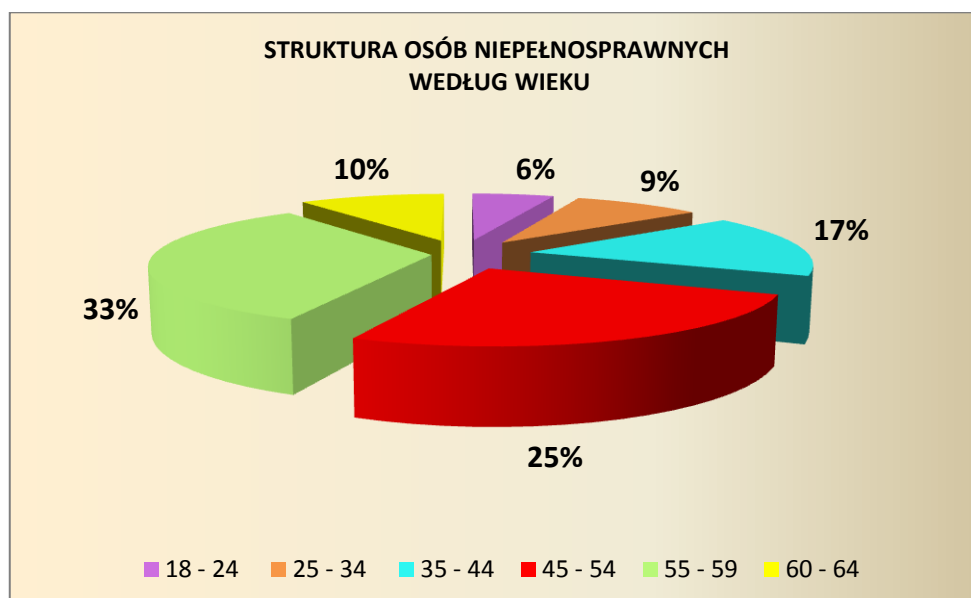
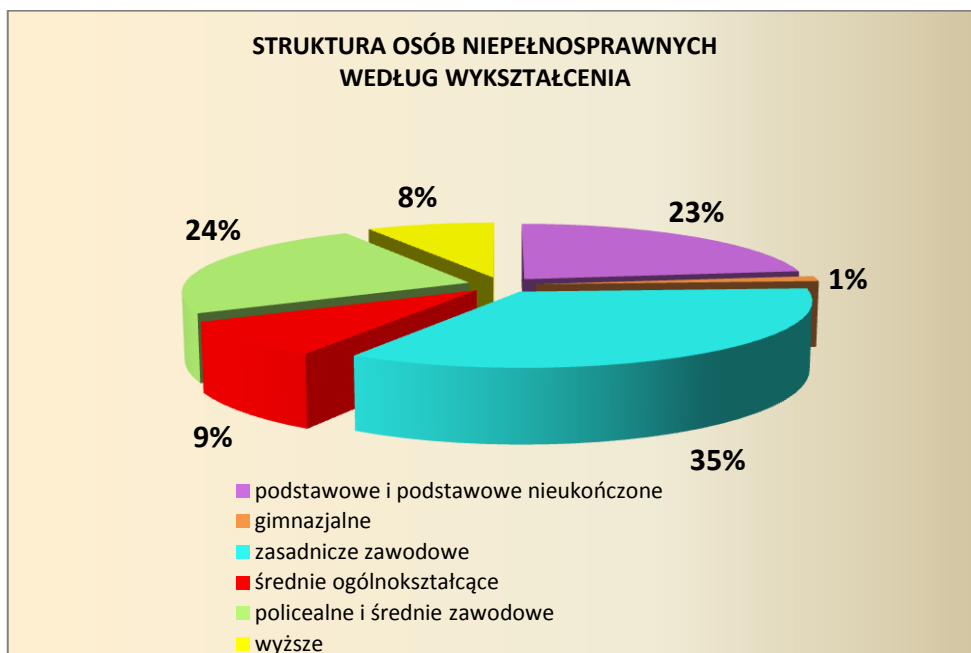
Spośród bezrobotnych niepełnosprawnych zamieszkujących powiat grodziski, najwięcej bo 57,32 % stanowiły osoby z gminy Grodzisk Maz. oraz z Milanówka - 22,93 % ogółu. Natomiast najmniejszy procent bezrobotnych niepełnosprawnych stanowiły mieszkańcy gminy Żabia Wola (3,18 %). Poniższy wykres przedstawia dokładną liczbę bezrobotnych niepełnosprawnych zamieszkujących poszczególne gminy powiatu grodziskiego na koniec 2013 roku.

W urzędzie pracy w 2013 roku figurowało 91 osób bezrobotnych o lekkim stopniu niepełnosprawności, co stanowi więcej niż połowę ogółu, 62 bezrobotnych posiadało umiarkowany stopień niepełnosprawności. Natomiast zaledwie 4 osoby bezrobotne były o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Wśród niepełnosprawnych największą grupę bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz osoby w przedziale wiekowym 55-59 lat. Poniższe diagramy przedstawiają strukturę osób niepełnosprawnych bezrobotnych według wykształcenia oraz wieku – stan na koniec 2013 r.

2.3.3. FORMY PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU

W ramach zadań na rzecz przeciwdziałaniu bezrobociu, promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych, Powiatowy Urząd Pracy w Grodzisku Mazowieckim realizuje:

- działania wspierające aktywność zawodową osób bezrobotnych:
 - pośrednictwo pracy,
 - poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa,
 - pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy,
 - promowanie usług EURES,
 - współpraca z innymi instytucjami działającymi na rzecz osób bezrobotnych i poszukujących pracy,
 - dostosowywanie kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych do zmieniającego się rynku pracy:
 - badanie potrzeb szkoleniowych osób bezrobotnych i poszukujących pracy w celu stworzenia tematyki szkoleń,
 - opracowanie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych lokalnego rynku pracy,
 - organizacja szkoleń ogólnych i zawodowych, grupowych i indywidualnych,
 - tworzenie nowych miejsc pracy oraz rozwój i promocja przedsiębiorczości poprzez:
 - prace interwencyjne,
 - roboty publiczne,
 - doposażenie lub wyposażenie miejsca pracy dla zatrudnionego bezrobotnego,
 - organizowanie staży,
 - przyznawanie środków na otwarcie działalności gospodarczej,
 - pomoc w rekrutacji pracowników, organizacja giełd pracy,
 - wsparcie osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.
-

**Oferty pracy zgłoszone przez pracodawców według branży
w latach 2012 – 2013**

Wyszczególnienie	2012 rok	2013 rok
Administracja publiczna i obrona narodowa: obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	120	141
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	106	109
Handel hurtowy i detaliczny, naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle	89	164
Przetwórstwo przemysłowe	76	102
Transport i gospodarka magazynowa	74	38
Budownictwo	43	60
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	32	33
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	31	57
Edukacja	11	20
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	28	41
Pozostała działalność usługowa	18	30
Liczba ofert pracy ogółem	628	795

Porównując rok 2013 z 2012, widać znaczny wzrost liczby ofert pracy oferowanych przez pracodawców, które wpłynęły do Powiatowego Urzędu Pracy w Grodzisku Maz. Najwięcej, bo 20,6 % ofert oferowali pracodawcy z branży „Handel hurtowy i detaliczny, naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle”. W tej branży odnotowano również wzrost oferowanych ofert w 2013 roku o 84,27 % w stosunku do roku 2012.

**Oferty pracy zgłoszone przez pracodawców według zawodów i specjalności
w latach 2012 – 2013**

Wyszczególnienie	2012 rok	2013 rok
Technik prac biurowych	85	108
Sprzedawca	30	84
Pracownik ochrony bez licencji	24	40
Sprzątaczką biurowa	18	10
Pakowacz	18	3
Robotnik gospodarczy	17	29
Kierowca samochodu ciężarowego	16	9
Pomoc kuchenna	13	10
Przedstawiciel handlowy	12	15
Księgowy	11	7
Fryzjer	10	16
Liczba ofert pracy ogółem	254	331

**Wielkość środków Funduszu Pracy i liczba zaktywizowanych bezrobotnych
w latach 2011 - 2013**

Wyszczególnienie	2011 rok	2012 rok	2013 rok
Wielkość środków (zł)	2 503 157	3 200 509	4 474 865
Liczba zaktywizowanych bezrobotnych			
Prace interwencyjne	10	15	19
Roboty publiczne	20	17	41
Stáže	103	114	237
Wyposażenia stanowiska pracy	8	10	15
Szkolenia	77	144	151
Środki na podjęcie działalności gospodarczej	56	71	93
Prace społecznie-użyteczne	75	88	90
Liczba ogółem:	349	459	646

Obserwując powyższą tabelę widać wyraźny wzrost środków Funduszu Pracy na aktywizację bezrobotnych, jak również wzrost liczby bezrobotnych korzystających ze wsparcia. Ze środków Funduszu Pracy na koniec grudnia 2013 roku 36,69% zaktywizowanych bezrobotnych skorzystało z proponowanych staży, duża ilość osób (23,37%) wzięła udział w szkoleniach. W stosunku do ostatnich lat zwiększyła się również liczba osób, które otrzymały wsparcie na podjęcie działalności gospodarczej - na koniec grudnia 2013 roku zaktywizowani bezrobotni w tym zakresie stanowili 14,4%.

STRUKTURA WYDATKÓW FUNDUSZU PRACY W 2013 ROKU

Wydatki Funduszu Pracy ogółem: 11 412 599,13 zł, w tym:

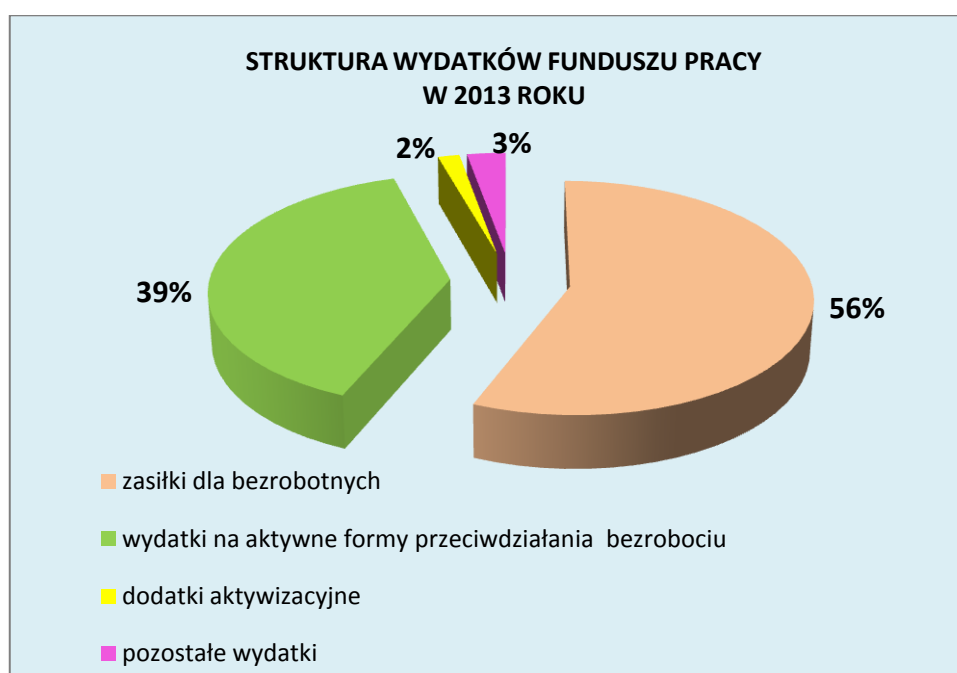
- zasiłki dla bezrobotnych: **6 425 174,93 zł**
- wydatki na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu: **4 474 865,42 zł**
(w tym realizacja projektu systemowego 6.1.3: **2 108 884,77 zł**)
- dodatki aktywizacyjne: **183 917,90 zł**
- pozostałe wydatki: **328 640,88 zł**

Wydatki poniesione na zadania fakultatywne: 328 640,88 zł

- informacja zawodowa, pośrednictwo i poradnictwo: **2 796,93 zł**
- koszty wezwań, zawiadomień, wypłat zasiłków: **43 926,55 zł**
- koszty systemu informatycznego (serwery, komputery, oprogramowanie): **184 304,05 zł**
- koszty szkolenia kadr, służb zatrudnienia: **51 238,00 zł**
- refundacja dodatków do wynagrodzeń: **38 781,66 zł**
- informacje o usługach i partnerach rynku pracy: **7 580,89 zł**
- pozostałe koszty: **12,80 zł**

Składka zdrowotna

Wydatki na ubezpieczenie zdrowotne bezrobotnych bez prawa do zasiłku (finansowane z budżetu państwa): **1 598 595 zł.**

Wydatki środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych

Lp.	Wyszczególnienie	Osoby	Wydatki (w zł)
1	Jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej	1 poszukujący pracy 2 niepełnosprawne bezrobotne	74 980
2	Szkolenia	1 poszukująca pracy	2 289
3	Stáže	6 poszukujących pracy	57 516
4	Refundacja kosztów wyposażenia stanowiska pracy	1 pracodawca 1 osoba niepełnosprawna bezrobotna	30 000
Ogółem			164 785

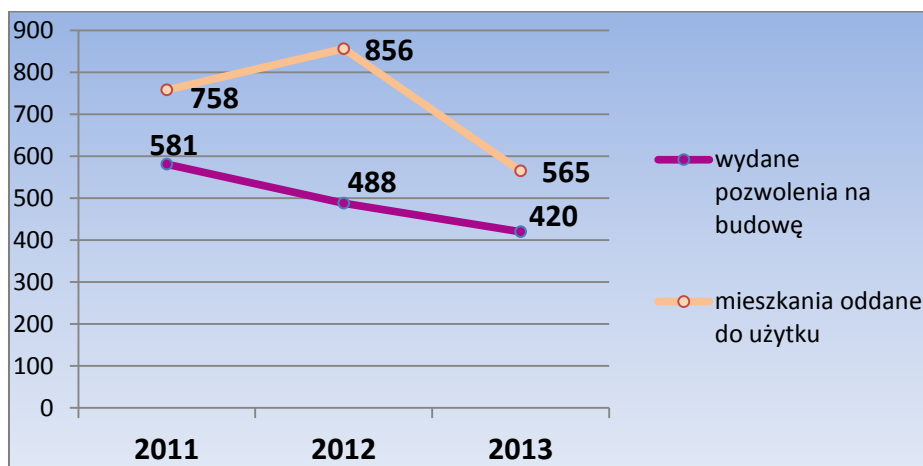
2.3.4. GOSPODARSTWA DOMOWE I MIESZKALNICTWO

Podczas Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań, w końcu marca 2011 roku w powiecie grodziskim odnotowano 29 529 gospodarstw domowych. Wynik ten plasował powiat grodziski jako jeden z liczniejszych pod względem liczby gospodarstw domowych na Mazowszu. Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym wynosiła 2,89. Pośród spisanych gospodarstw domowych, największą liczbę stanowiły gospodarstwa domowe o liczbie 2 osób tj. 24,33 % ogółu, niewiele mniej bo 22,52 % to gospodarstwa jednoosobowe, zaś 20,46 % gospodarstwa trzyosobowe. Gospodarstwa domowe o liczbie 4 oraz 5 osób i więcej, stanowiły odpowiednio 18,63 % i 14,06 % ogółu.

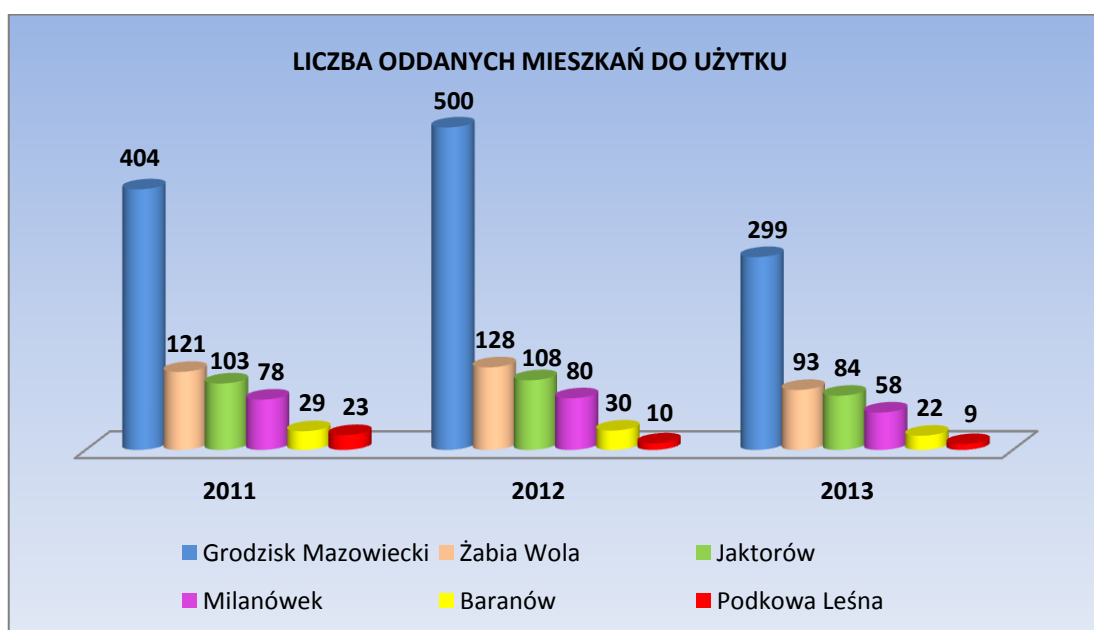
Na podstawie danych opublikowanych przez Główny Urząd Statystyczny, w 2013 roku w powiecie grodziskim do użytku oddano 565 mieszkań. Pod tym względem powiat grodziski zajmuje jedno z czołowych miejsc w województwie.

Niemniej jednak, w powiecie grodziskim odnotowano znaczny spadek mieszkań oddanych do użytkowania - w odniesieniu do poprzedniego roku o 34 % mniej. Poza powiatem żyrardowskim i pruskowskim, w podobnej sytuacji znalazła się większość okolicznych powiatów.

W ostatnich latach nastąpił również znaczny spadek w zakresie wydanych pozwoleń na budowę. W 2013 roku wydano ogółem 420 pozwoleń na budowę, co w stosunku do roku poprzedniego oznacza spadek o 13,93 % a do roku 2011 spadek o 27,71 %. Poniższy wykres obrazuje liczbę wydanych pozwoleń na budowę oraz oddanych mieszkań do użytkowania w powiecie grodziskim w latach 2011 – 2013.

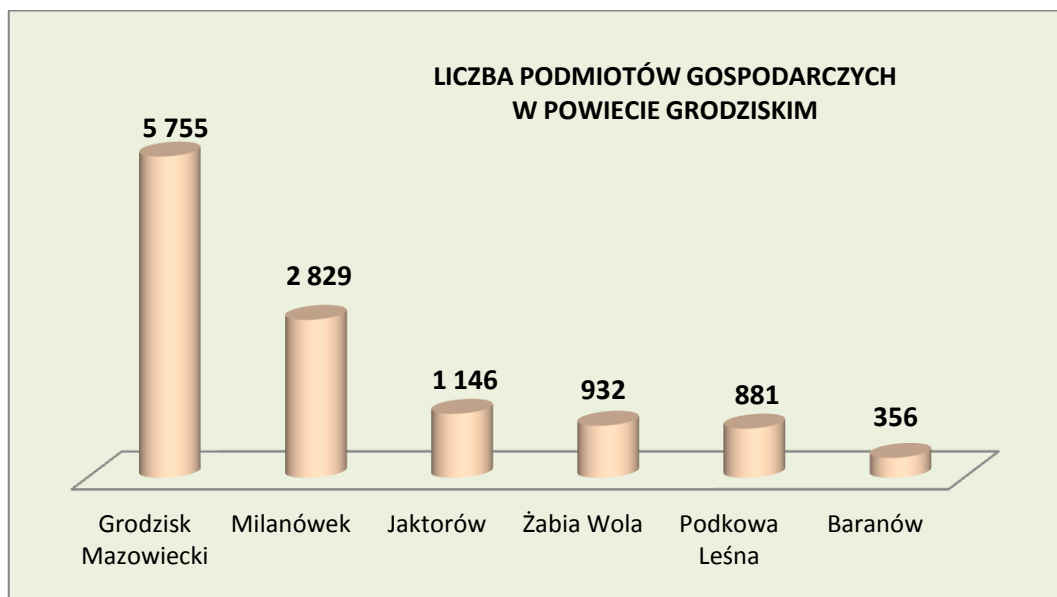

Mniej mieszkań oddano do użytku we wszystkich gminach powiatu, przy czym największy spadek, bo ponad 40 %, nastąpił w gminie Grodzisk Mazowiecki. Poniższy wykres przedstawia liczbę oddanych mieszkań do użytkowania w gminach powiatu w latach 2011 – 2013.

2.3.5 PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ W POWIECIE

Według oficjalnych danych Głównego Urzędu Statystycznego na terenie powiatu grodziskiego w 2013 roku działało 11 899 podmiotów gospodarki narodowej wg rejestru REGON , to o 4,03 % więcej niż w 2012 roku i o 7,06 % więcej niż w roku 2011. Spośród wszystkich podmiotów, w sektorze publicznym działało 165 firm a w sektorze prywatnym 11 734. W powiecie grodziskim przypada ok. 1 400 podmiotów na 10 tys. mieszkańców co wskazują, że jest jednym z najlepiej rozwiniętych powiatów pod względem gospodarczym na obszarze województwa mazowieckiego. Poniższy wykres przedstawia liczbę podmiotów gospodarczych w poszczególnych gminach na koniec roku 2013.

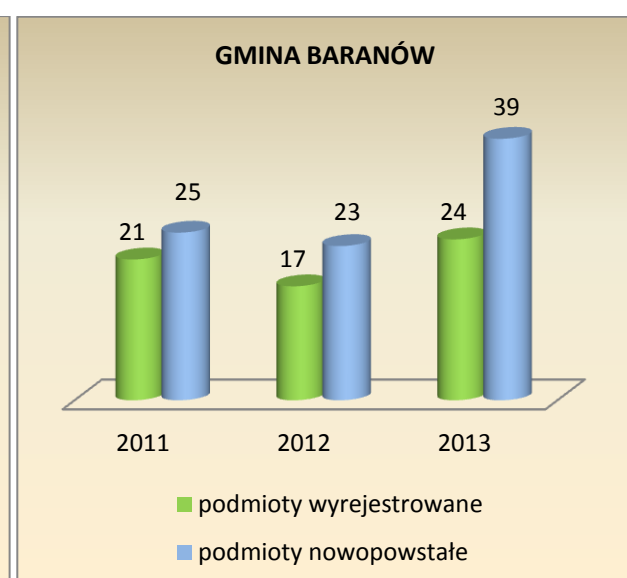
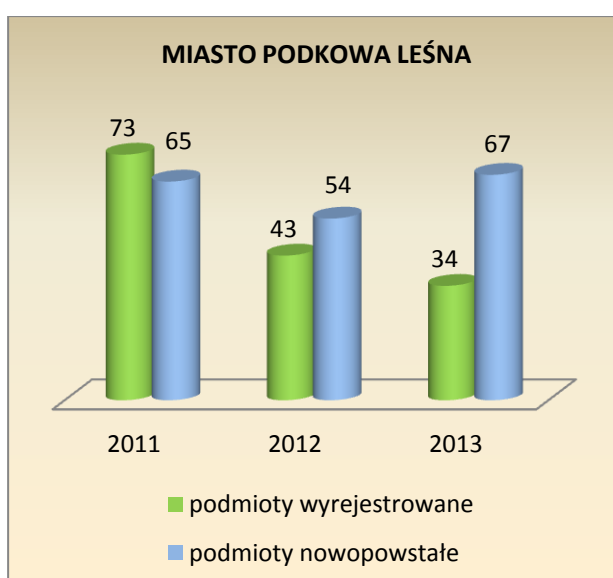
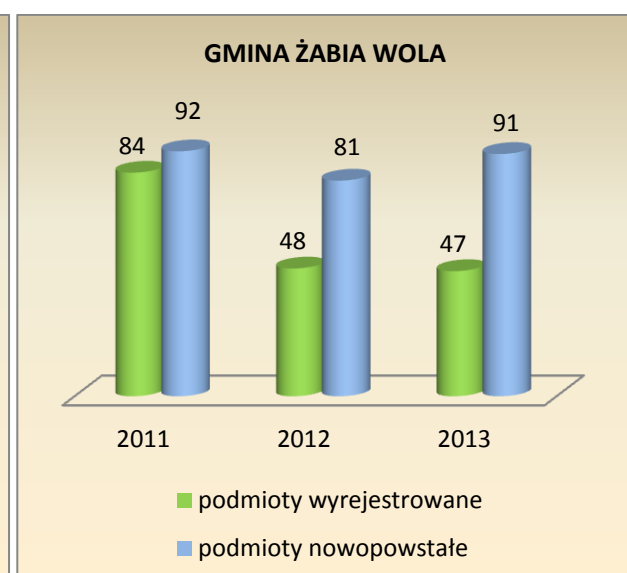
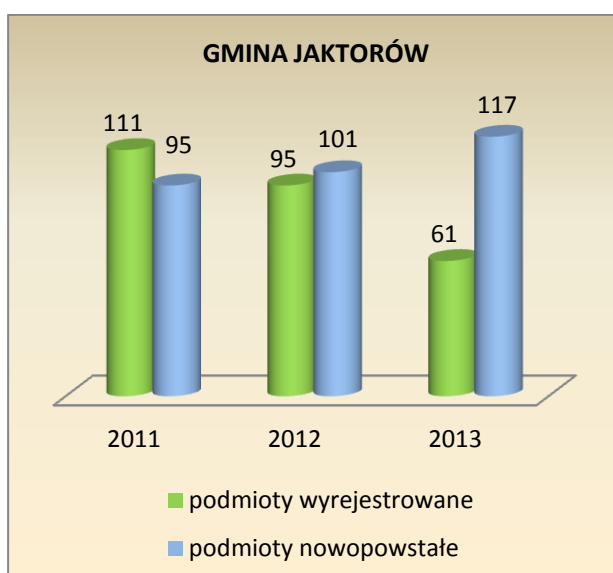
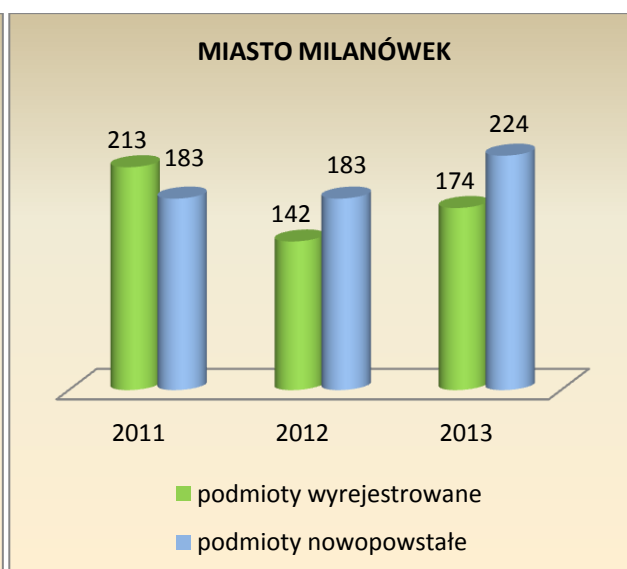
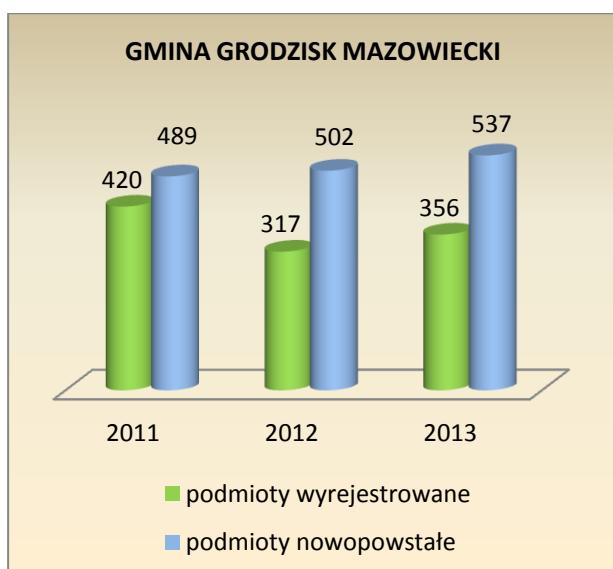
Blisko 50% podmiotów gospodarczych z terenu powiatu grodziskiego znajduje się w gminie Grodzisk Maz., gdzie swoje siedziby ma kilka dużych przedsiębiorstw z kapitałem zagranicznym. Na terenie gminy Grodzisk Maz. znajdują się 2 firmy zatrudniające powyżej 1 000 pracowników oraz 7 firm, w których pracuje od 250 do 999 osób.

W powiecie grodziskim najwięcej, bo 11 485 podmiotów gospodarczych to firmy, gdzie pracuje do 9 pracowników, 346 podmiotów zatrudnia od 10 do 49 osób natomiast 59 firm zatrudnia pracowników w przedziale od 50 do 249.

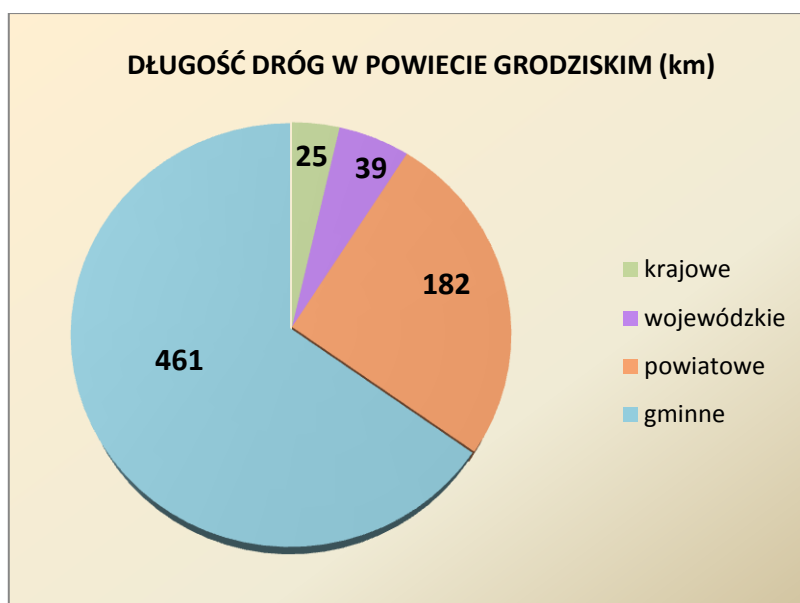
Powyższa tabela obrazuje liczbę podmiotów gospodarczych wg wybranych sekcji i działów Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007, stan na 2013 rok. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego najwięcej podmiotów w powiecie grodziskim działa w zakresie handlu i naprawy samochodami, budownictwa, działalności profesjonalnej naukowej i technicznej oraz przetwórstwa przemysłowego.

Analizując poniższe diagramy można zaobserwować, że na przełomie ostatnich trzech lat w większości gmin maleje liczba podmiotów wyrejestrowanych, przy jednoczesnym wzroście liczby firm nowopowstałych. W 2013 roku w powiecie powstało łącznie 1 075 firm, tj. o 13,88 % więcej niż w roku 2012. Natomiast wyrejestrowano 696 podmiotów, co stanowi wzrost o 5,14 % w porównaniu z rokiem 2012, zaś z rokiem 2011 spadek aż o 24,51 %.

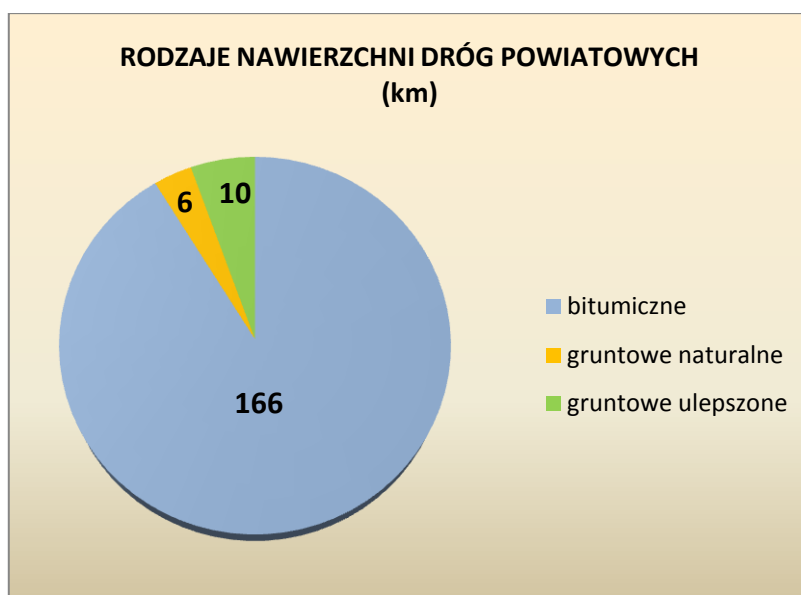
2.3.6. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

W powiecie grodziskim łączna powierzchnia dróg publicznych we wszystkich kategoriach tj. krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne wynosi 707 km. Wśród dróg znajdujących się na terenie powiatu grodziskiego przeważają drogi gminne, które stanowią 65,21 %. W następnej kolejności pod względem długości są drogi powiatowe, które zajmują 25,74 %. Drogi krajowe i wojewódzkie stanowią odpowiednio 3,54 % i 5,52 %.

Powiat grodziski na tle układu komunikacyjnego Mazowsza jest usytuowany dość korzystnie. Przez powiat przebiegają dwie istotne w systemie połączeń krajowych i międzynarodowych drogi: autostrada A2 z węzłem w miejscowości Tłuste (okolice Grodziska Mazowieckiego) oraz „trasa katowicka” droga krajowa Nr 8 relacji Warszawa – Katowice – Wrocław.

W powiecie istotną rolę odgrywa również transport kolejowy. Przez gminy: Milanówek, Grodzisk Maz. oraz Jaktorów biegnie trasa PKP relacji Warszawa – Łowicz, zaś linia WKD Grodzisk – Warszawa przebiega przez miasta: Podkowa Leśna, Milanówek oraz Grodzisk Maz. Na obrzeżach powiatu przebiegają również linie PKP relacji: Warszawa – Łowicz (przez gminę Baranów) oraz Skierniewice – Łuków (przez gminę Żabia Wola).

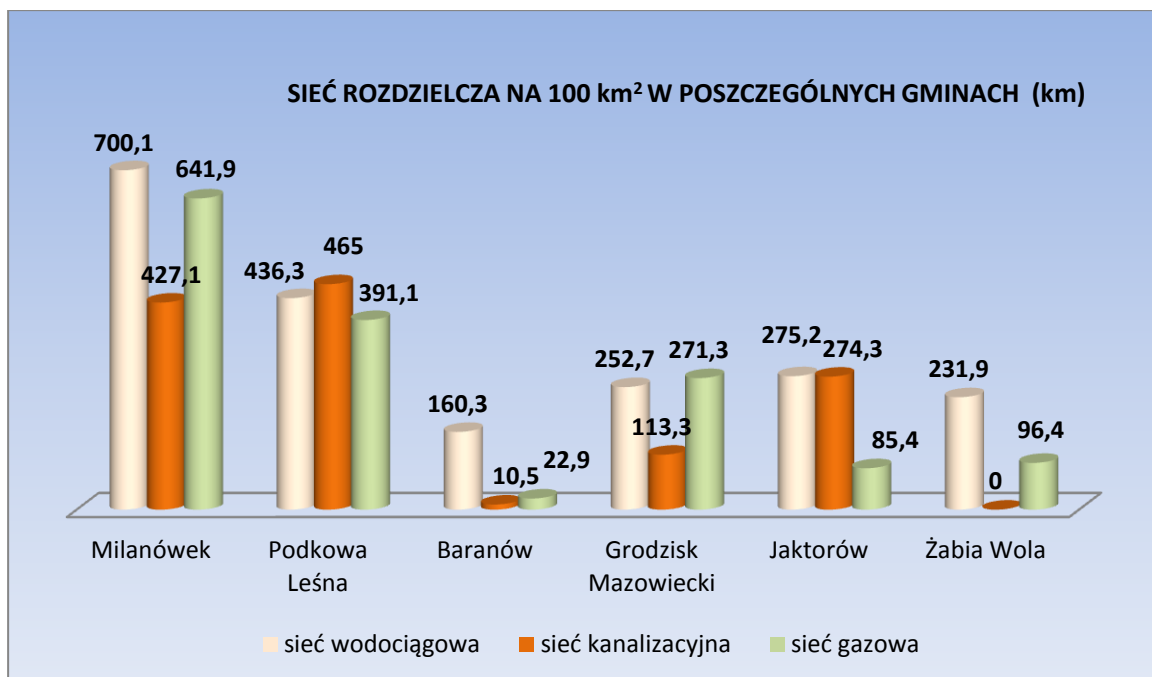
Wśród dróg powiatowych przeważają drogi bitumiczne, stanowiąc 91,21 % długości. Należy podkreślić, że w latach 2004 – 2013 dużą część środków z budżetu Powiatu Grodziskiego przeznaczono na inwestycje drogowe, dzięki czemu zmodernizowano blisko 30 km dróg powiatowych za łączną kwotę ok. 46 mln zł, z czego 7 inwestycji zrealizowano przy udziale środków zewnętrznych tj. z Unii Europejskiej oraz Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych.

Wciąż jednak stan techniczny wielu dróg nie osiąga właściwych parametrów technicznych dostosowanych do rosnącego natężenia ruchu, nie spełniając standardów w zakresie bezpieczeństwa. Z uwagi na to działania związane z rozwojem sieci dróg powiatowych pozostają priorytetem.

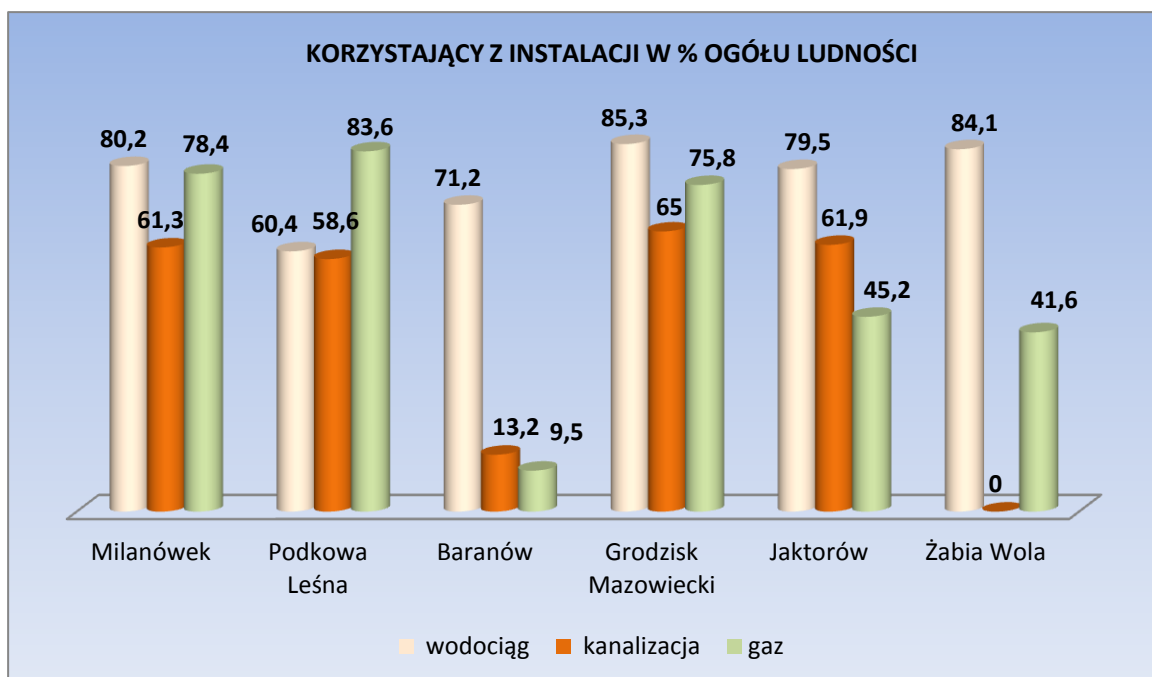
Według oficjalnych danych statystycznych sieć rozdzielcza na 100 km² w powiecie grodziskim wynosiła na koniec 2012 roku:

- wodociągowa – 252,6 km,
- kanalizacyjna – 105,1 km,
- gazowa – 158,9 km.

Sieć rozdzielczą na 100 km² w poszczególnych gminach na koniec 2012 roku przedstawia poniższy wykres.

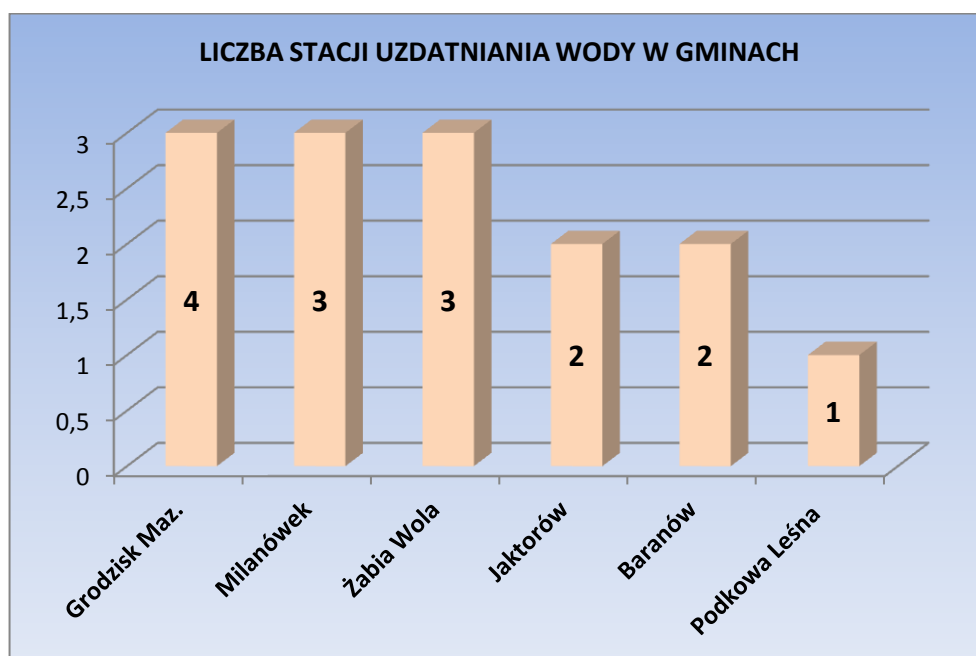
Według danych z Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 31 grudnia 2012 r. w powiecie grodziskim z wodociągu korzystało 81,6 % ogółu ludności, 54,9 % z kanalizacji a 65,9 % z sieci gazowej. Poniższy wykres obrazuje ilość korzystających z poszczególnych sieci w gminach powiatu grodziskiego (w %).

Jak wynika z powyższego wykresu w 2012 r. największy odsetek mieszkańców podłączonych do kanalizacji odnotowano w gminach: Grodzisk Mazowiecki, Jaktorów,

Milanówek i Podkowa Leśna – ok. 60 %. Niewiele ponad 13 % mieszkańców posiadało przyłącze do kanalizacji w gminie Baranów, zaś w gminie Żabia Wola wcale. Jednakże według informacji uzyskanych z Urzędu Gminy Żabia Wola, na koniec 2013 roku do sieci kanalizacyjnej podłączonych było 1,20 % mieszkańców tej gminy.

Na terenie powiatu grodziskiego jest intensywnie rozbudowywana sieć wodociągów w oparciu o lokalne stacje uzdatniania wody (SUW). Według informacji z Wydziału Ochrony Środowiska Rolnictwa i Gospodarki Wodnej Starostwa Powiatu Grodziskiego na obszarze powiatu działa 15 stacji. W najbliższych latach planowana jest budowa dodatkowych stacji w gminach: Milanówek, Baranów i Jaktorów. Liczbę SUW w poszczególnych gminach na koniec grudnia 2013 roku przedstawia poniższy diagram.

Na terenie powiatu grodziskiego funkcjonują dwie oczyszczalnie ścieków: w gminie Żabia Wola oraz w gminie Grodzisk Mazowiecki.

Komunalna oczyszczalnia ścieków znajdująca się na terenie gminy Grodzisk Mazowiecki jest ujęta w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK). Projektowana RLM dla terenu obsługiwanego przez oczyszczalnię ścieków w Grodzisku Mazowieckim, której zarządzającym jest Zakład Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Grodzisku Mazowieckim, ujęta została na poziomie 147 000, natomiast maksymalna przepustowość przedmiotowej biologicznej oczyszczalni wynosi 12 600 m³/d według stanu na dzień 31.12. 2012 r., do oczyszczalni przyjmowane są ścieki komunalne i przemysłowe. Według danych Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska

w Warszawie, w roku 2012 łączna ilość ścieków wyniosła 9 094 m³/d, w skali roku 3 319 dm³. Ścieki z oczyszczalni ścieków w Grodzisku Mazowieckim odprowadzane są do Rokitnicy. W oczyszczalni w procesie fermentacji, oprócz stabilizacji osadów powstaje palny gaz fermentacyjny – biogaz. Powstający biogaz (którego 65 % to metan) jest wykorzystywany na terenie zakładu w kotłowni do centralnego ogrzewania i wytworzenia tzw. ciepła technologicznego.

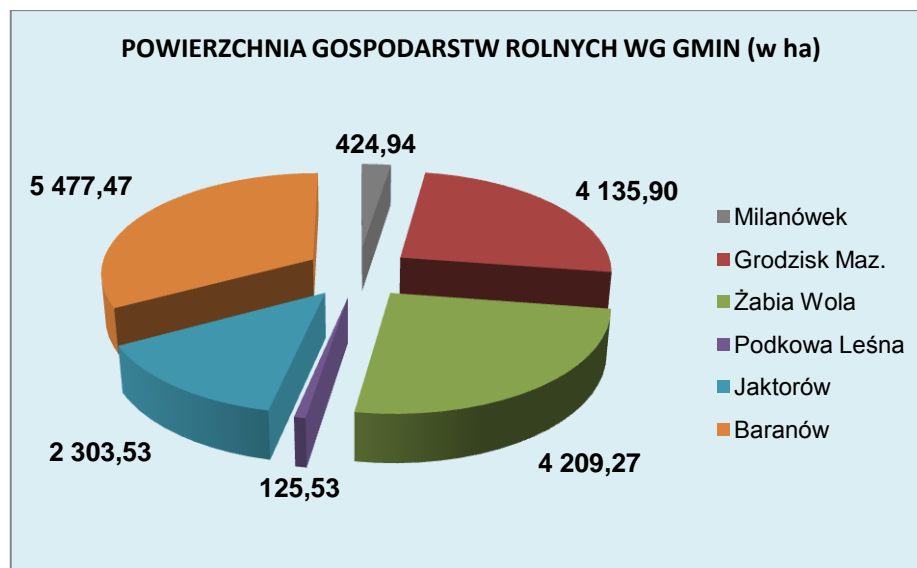
W 2013 roku zakończyła się budowa oczyszczalni ścieków w Żabiej Woli w ramach projektu pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej w Gminie Żabia Wola oraz oczyszczalni ścieków w miejscowości Żabia Wola” współfinansowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2007-2013. Realizacja inwestycji pozwala na porządkowanie gospodarki ściekowej na terenie gminy. Właścicielem obiektu jest Gmina Żabia Wola. Docelowa maksymalna przepustowość w/w biologicznej oczyszczalni przewidziana jest na 500 m³/d, a projektowana RLM wynosi 2 610. Ilość przyjmowanych ścieków wynosi ok. 250 m³/d. Ścieki z wymienionej oczyszczalni trafiają do rzeki Mrowni.

W gminie Żabia Wola planowana jest budowa kolejnych dwóch oczyszczalni ścieków.

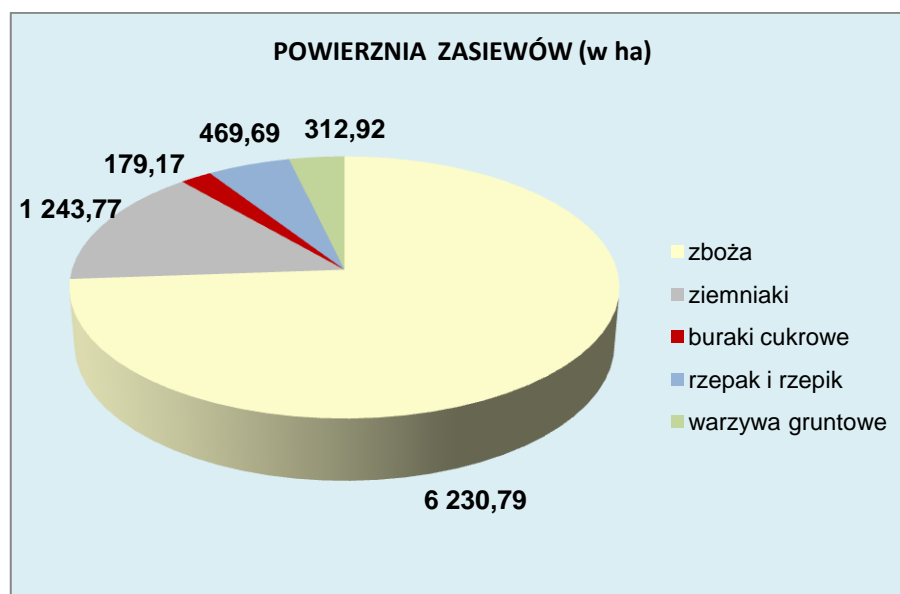
2.3.7. ROLNICTWO I LEŚNICTWO

Podczas Powszechnego Spisu Rolnego (PSR) w 2010 roku, na terenie powiatu grodziskiego zarejestrowano 2 544 indywidualne gospodarstwa rolne, w tym 2 236 gospodarstw o powierzchni powyżej 1 ha. Wśród gospodarstw rolnych przeważała liczba tych prowadzących działalność rolniczą – 2 215.

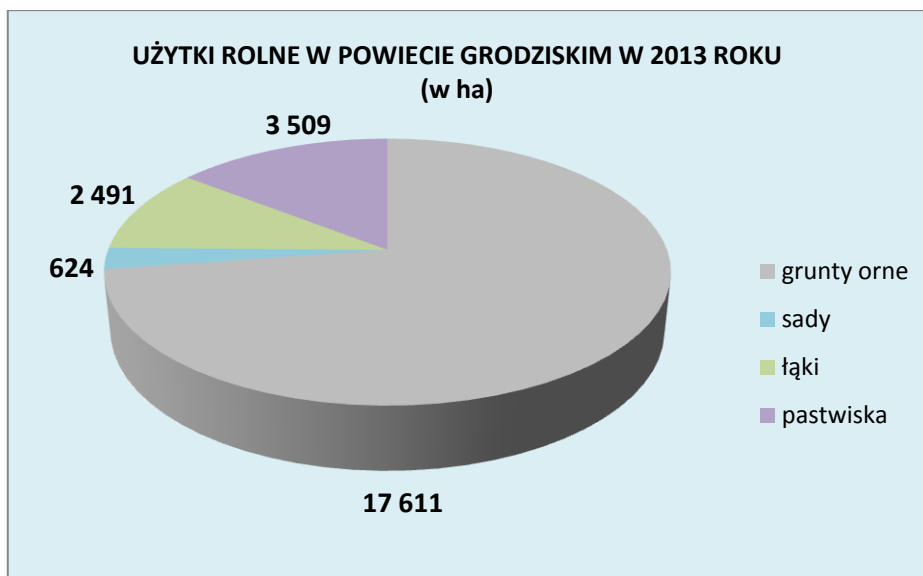
Powierzchnia gospodarstw rolnych na terenie powiatu grodziskiego wynosiła ogółem 16 676,65 ha. Największy obszar, bo 32,85 % stanowiły użytki w gminie Baranów. Niewiele mniejszą powierzchnię zajmowały gospodarstwa rolne w gminach Żabia Wola - 25,24 % oraz Grodzisk Mazowiecki - 24,80 %. Poniżej przedstawiono diagram obrazujący powierzchnie gospodarstw rolnych w poszczególnych gminach powiatu w 2010 roku.

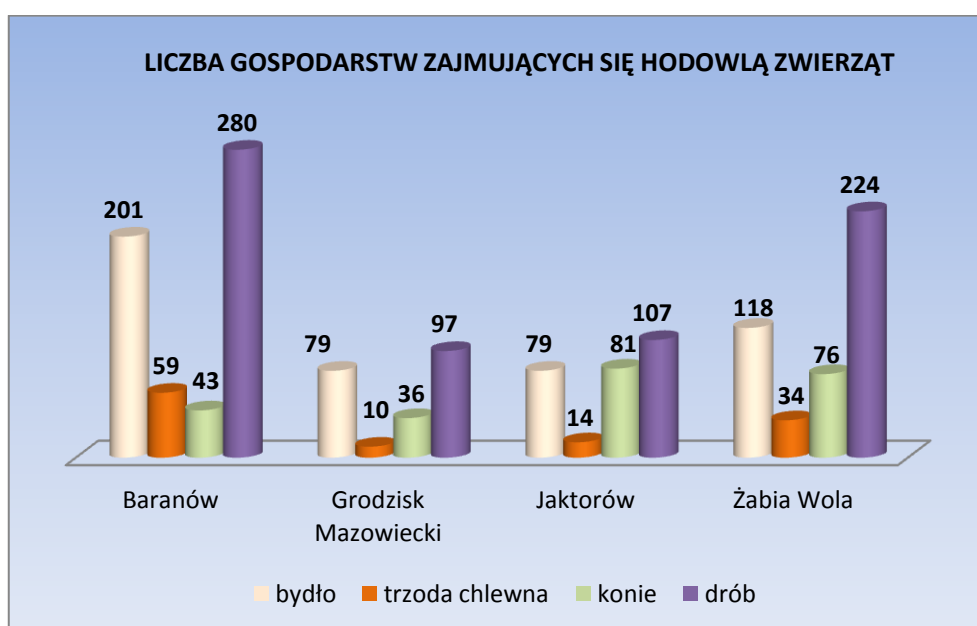
Według danych z PSR, w 2010 roku powierzchnia zasiewów wynosiła 9 112,86 ha, co stanowiło ponad ¼ obszaru całego powiatu grodziskiego. Poniższy diagram przedstawia powierzchnie najbardziej popularnych upraw.

Według danych z Powszechnego Spisu Rolnego w 2010 roku, powierzchnia zasiewów na terenie powiatu grodziskiego wynosiła ogółem 9 112,86 ha. Największy obszar zajmowały siewy w gminie Baranów – 3 641,92 ha, co stanowiło 39,96 % wszystkich zasiewów z terenu powiatu grodziskiego. Gmina Baranów zdecydowanie przoduje w uprawie zboża, ziemniaków oraz rzepaku i rzepiku. Z kolei buraki cukrowe oraz warzywa gruntowe dominują w gminie Grodzisk Mazowiecki.

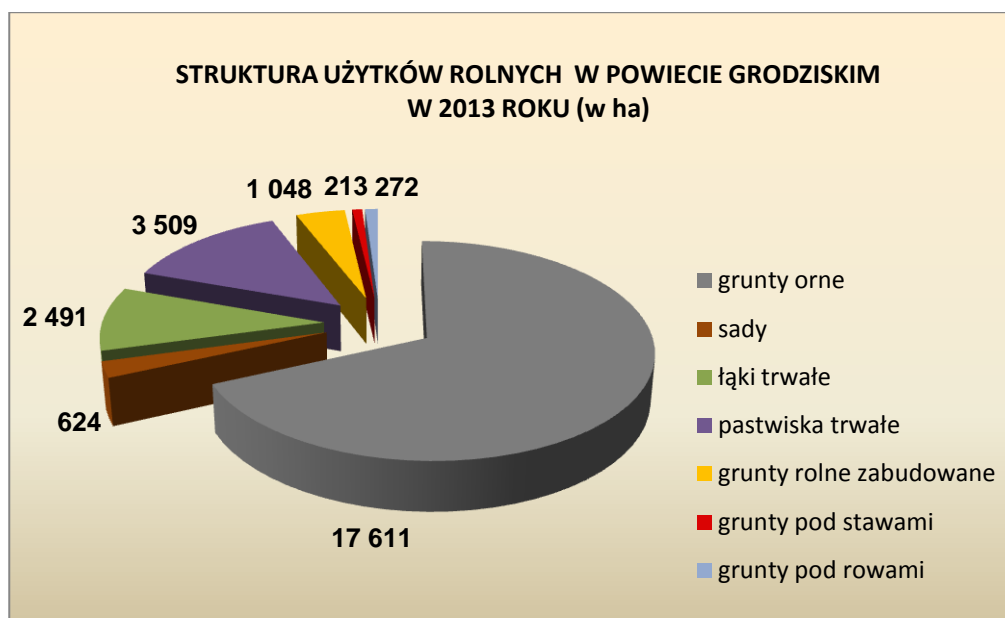

W roku 2010 na 100 ha użytków rolnych przypadło około 23 sztuki bydła, 10 sztuk trzody chlewnej, 6 koni oraz 1 165 sztuk drobiu.

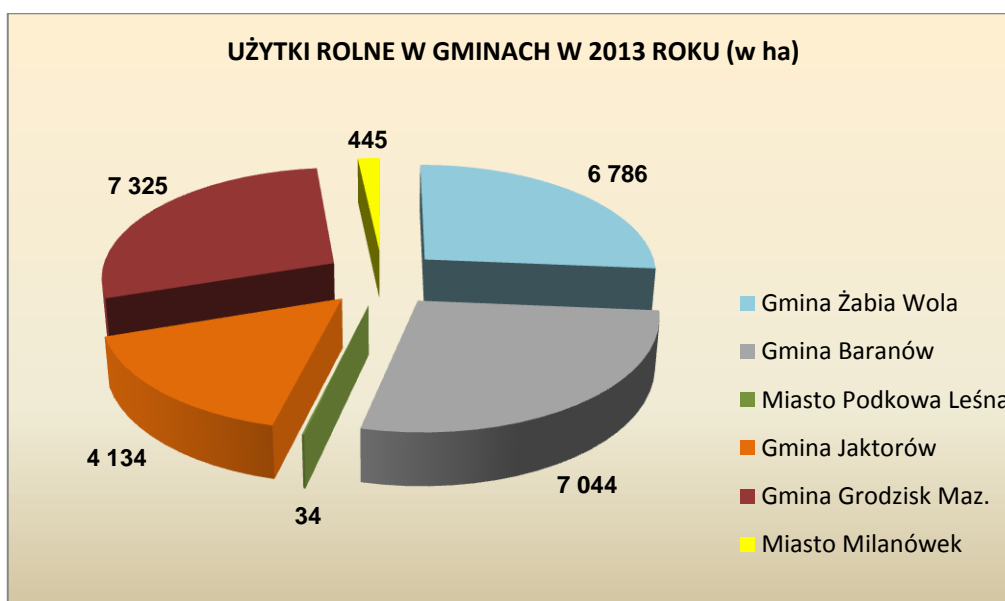

Powyższy diagram obrazuje liczbę gospodarstw rolnych z hodowlą zwierząt gospodarskich zarejestrowanych podczas Powszechnego Spisu Rolnego w 2010 roku. Gospodarstwa te skupione są przede wszystkim na terenach wiejskich. Zdecydowana większość hodowli znajduje się w gminie Baranów. Na tą gminę przypada również najwięcej sztuk zwierząt. Z kolei w gminach miejskich w Podkowie Leśnej i w Milanówku znajduje się kilka gospodarstw zajmujących się hodowlą koni.

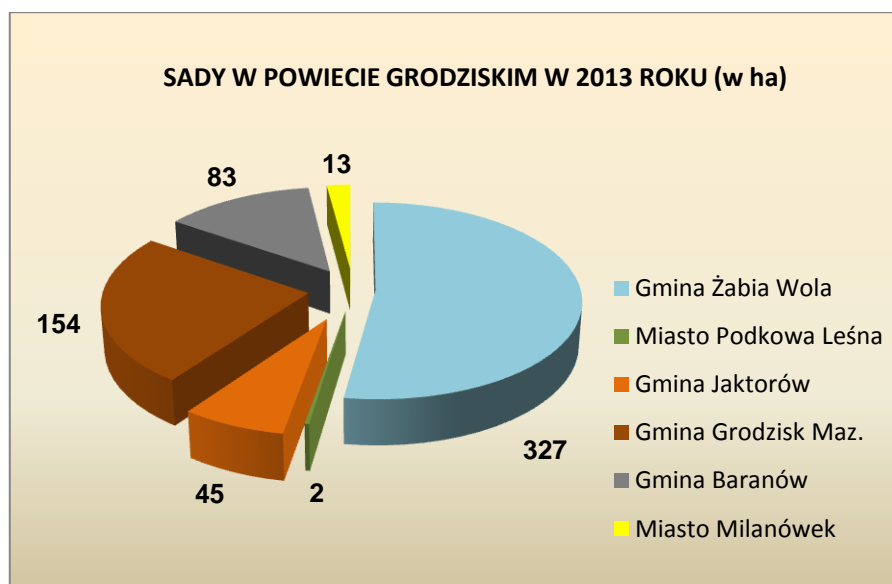
Zgodnie ze statystykami prowadzonymi przez Starostwo, na koniec 2013 roku użytki rolne w powiecie grodziskim zajmowały ogółem 25 768 ha, a 96,96 % z nich znajdowało się na terenach wiejskich. Spośród ogółu użytków rolnych najwięcej bo 68,34 % stanowiły grunty orne.

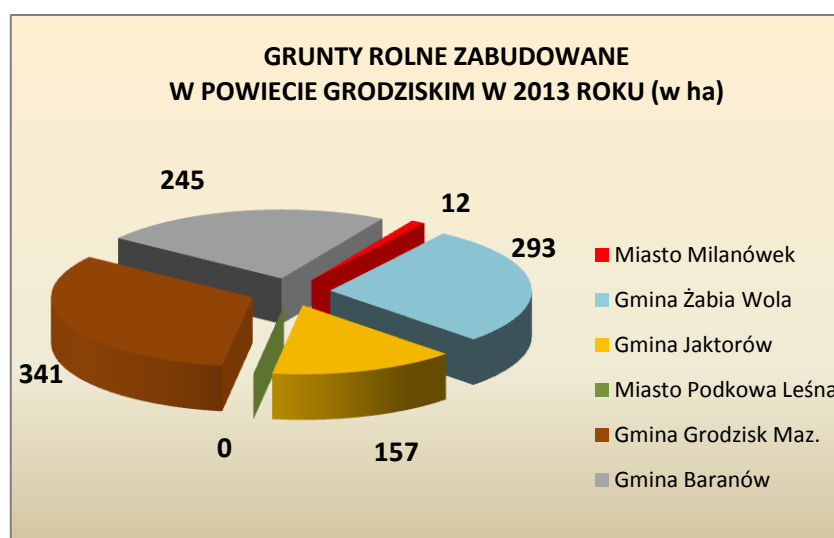
Największa powierzchnia użytków rolnych znajduje się na terenach gmin Baranów, Grodzisk Mazowiecki oraz Żabia Wola, stanowiąc odpowiednio 27,34 %, 27,25 % i 26,33 % tych gruntów. Nieco mniej, bo 16,04 % wszystkich użytków mieści się w gminie Jaktorów, zaś w mieście tereny te stanowią znikomą część.

Spośród wszystkich gmin powiatu, Żabia Wola zdecydowanie dominuje w dziedzinie terenów przeznaczonych pod sadownictwo zajmując aż 52,4 % tej powierzchni. Znaczący obszar pokryty sadami znajduje się również w gminie Grodzisk Mazowiecki oraz w gminie Baranów, odpowiednio 24,68 % i 13,3 % tej powierzchni.

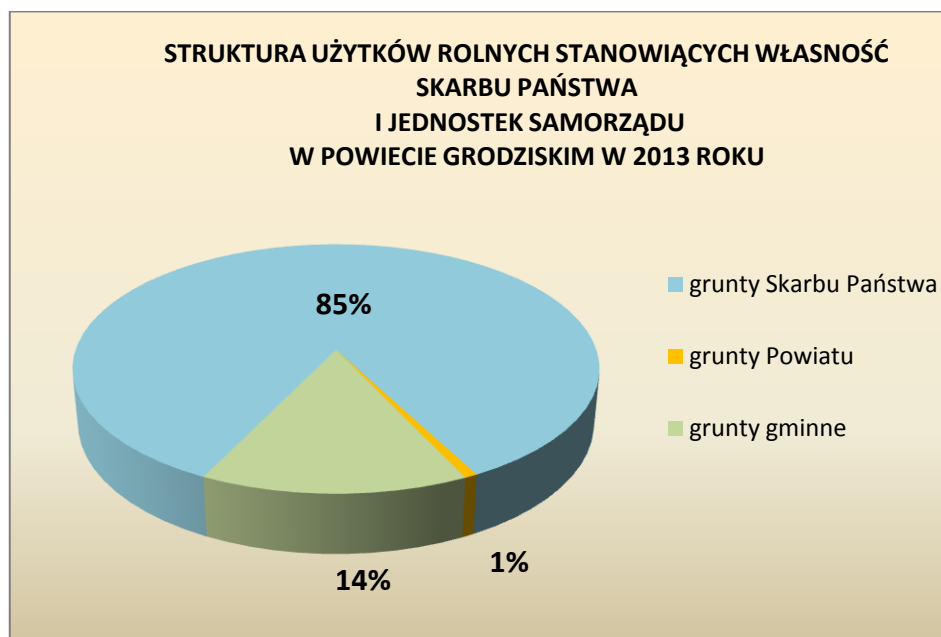

Według danych statystycznych Starostwa, w 2013 roku grunty rolne zabudowane zajmowały w powiecie grodziskim powierzchnie 1 048 ha, z czego najwięcej, bo 32,54 % stanowiły grunty w gminie Grodzisk Mazowiecki. Kolejne co do wielkości tereny zajmowały: gmina Żabia Wola – 27,96 % i Baranów – 23,38 %.

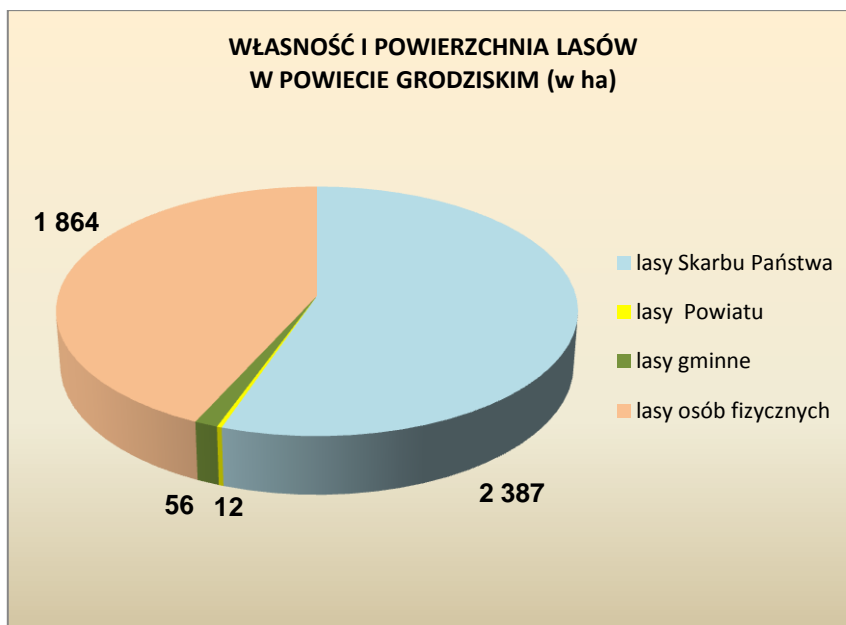
Na użytki rolne Skarbu Państwa i jednostek samorządu składają się grunty orne, sady, łąki, pastwiska, grunty rolne zabudowane, grunty pod stawami i grunty pod rowami.

W powiecie grodziskim użytki rolne będące własnością Skarbu Państwa zajmowały na koniec 2013 roku powierzchnię 1 354 ha, z kolei 227 ha stanowiły grunty gminne a 11 ha powiatowe.

W powiecie grodziskim na koniec 2013 roku lasy pokrywały obszar wielkości 4 388 ha. Najwięcej, bo 52,69 % terenów leśnych znajdowało się w gminie Żabia Wola, natomiast najmniej zalesionym był obszar gminy Baranów, gdzie lasy stanowiły 0,34 % wszystkich terenów leśnych w powiecie. Do Skarbu Państwa należało 54,40 % lasów znajdujących się na terenie powiatu grodziskiego, a 42,48 % stanowiło własność osób prywatnych. Powiat Grodziski był właścicielem 0,27 % terenów leśnych, a do gmin należało 1,28 %.

Poniższy diagram przedstawia powierzchnię lasów w powiecie grodziskim według własności, stan na 31.12.2013 r.

Powiat grodziski charakteryzuje niska lesistość. Na koniec roku 2013 wskaźnik lesistości w powiecie grodziskim wynosił 11,96 %, co daje znacznie niższy wynik zarówno w stosunku do średniej województwa jak i kraju.

W powiecie grodziskim gminą o najwyższym wskaźniku lesistości jest Podkowa Leśna, gdzie lasy stanowią 76,26 % całej powierzchni, natomiast najmniej, bo 0,2 % lasów pokrywa obszar gminy Baranów.

W ostatnich latach wzrasta zagrożenie gruntów leśnych ich przekwalifikowaniem na cele nieleśne, co związane jest z ogromną presją urbanizacyjną i wyznaczaniem nowych obszarów pod zabudowę mieszkalną na terenie powiatu grodziskiego. Na terenach zurbanizowanych proces ten prowadzi do znacznego uszczuplenia powierzchni biologicznie czynnej, która jest sukcesywnie wyłączana z produkcji leśnej.

2.4. PROFIL SPOŁECZNY

2.4.1. EDUKACJA

Do głównych zadań oświatowych należą:

- zapewnienie kształcenia, wychowania i opieki, w tym profilaktyki społecznej w szkołach i placówkach oświatowych, dla których Powiat jest organem prowadzącym,
- zapewnienie warunków działania placówek, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki,
- wykonywanie remontów obiektów szkolnych oraz zadań inwestycyjnych w tym zakresie,
- zapewnienie obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej placówek,
- wyposażenie placówek w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji programów nauczania, programów wychowawczych, prowadzenia sprawdzianów i egzaminów oraz wykonywanie innych zadań statutowych.

Władze samorządowe nie szczędzą starań na rzecz doskonalenia poziomu nauczania i osiągania coraz lepszych efektów wychowawczych w podległych sobie placówkach.

Większość absolwentów liceów ogólnokształcących i techników kontynuuje naukę na wyższych uczelniach. Absolwenci zasadniczych szkół zawodowych podejmują pracę zarobkową oraz w coraz większym stopniu kontynuują naukę na wyższym lub równorzędnym szczeblu, co pozwala im zdobyć nowe, dodatkowe kwalifikacje i umiejętności, które dyktuje zmieniający się rynek pracy.

Powiat Grodziski posiada dobrze przygotowaną kadre kierowniczą i pedagogiczną. Systematycznie poprawiają się umiejętności dydaktyczne i wychowawcze nauczycieli. Wielu pedagogów podnosi swoje kwalifikacje i uzyskuje prawo do nauczania dodatkowych przedmiotów. Najwyższy stopień awansu zawodowego – stopień nauczyciela dyplomowanego posiada 36,5 % kadry pedagogicznej, kolejne 45 % to nauczyciele mianowani.

Ciągłe zmiany prawne, organizacyjne i programowe wprowadzane przez Ministerstwo Edukacji spowodowały konieczność podejmowania odpowiednich decyzji, także na szczeblu powiatowym. Zrestrukturyzowana została sieć istniejących szkół. Obecnie Powiat Grodziski jest organem prowadzącym dla 5 zespołów szkół publicznych, Centrum Kształcenia Praktycznego, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej i Publicznego Ogniska Plastycznego.

Sieć szkół publicznych w powiecie grodziskim z aktualną ofertą edukacyjną zabezpiecza bieżące potrzeby mieszkańców a uzupełniona ofertą szkół prywatnych, stwarza możliwość korzystania z usług edukacyjnych dodatkowo dużej grupie uczniów i słuchaczy. W szkołach niepublicznych posiadających uprawnienia szkoły publicznej uczy się 871 osób.

Spośród 2 203 uczniów wszystkich szkół prowadzonych przez Powiat Grodziski, 1 255 uczniów (57 %) uczy się wybranego zawodu w technikum lub w zasadniczej szkole zawodowej. Wyżej wymienione dane liczbowe obrazują stan na dzień 30 września 2013 roku.

Plan sieci publicznych szkół ponadgimnazjalnych oraz szkół specjalnych na terenie powiatu grodziskiego na dzień 31 sierpnia 2014 roku przedstawia się następująco:

SZKOŁY PUBLICZNE	TYP SZKOŁY	ZAWODY	KIERUNKI KSZTAŁCENIA (ROZSZERZENIA)
Zespół Szkół Nr 1 Grodzisk Maz. ul. Żwirki i Wigury 4	Liceum Ogólnokształcące	-	<ul style="list-style-type: none"> matematyczno-geograficzny matematyczno-informatyczny humanistyczny biologiczno-chemiczny kulturowo-społeczny
	Technikum nr 1	<ul style="list-style-type: none"> technik żywienia i gospodarstwa domowego technik żywienia i usług gastronomicznych technik hotelarstwa technik kucharz 	
Zespół Szkół Technicznych i Licealnych Nr 2 Grodzisk Maz. ul. Kilińskiego 8c	Technikum	<ul style="list-style-type: none"> technik pojazdów samochodowych technik informatyk technik logistyk technik mechanik 	
	Zasadnicza Szkoła Zawodowa	<ul style="list-style-type: none"> mechanik pojazdów samochodowych kucharz fryzjer elektromechanik pojazdów samochodowych ślusarz operator obrabiarek skrawających 	
	Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych		
Zespół Szkół Nr 1 Milanówek ul. Piasta 14	Liceum Ogólnokształcące		<ul style="list-style-type: none"> humanistyczny matematyczno-fizyczny matematyczno-geograficzny medyczny ogólny
	Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych		<ul style="list-style-type: none"> ogólny
	Policealna Szkoła Zawodowa Nr 1		

Zespół Szkół Nr 2 im. gen. J. Bema <i>Milanówek</i> <i>ul. Wójtowska 3</i>	Liceum Ogólnokształcące	<ul style="list-style-type: none"> • dziennikarski • dziennikarsko-artystyczny • humanistyczny
	Technikum	<ul style="list-style-type: none"> • technik ekonomista • technik informatyk • technik obsługi turystycznej • technik handlowiec
	Zasadnicza Szkoła Zawodowa	<ul style="list-style-type: none"> • sprzedawca • cukiernik
	Policealna Szkoła Zawodowa dla Dorosłych	
Zespół Szkół im. H. Szcherkowskiego <i>Grodzisk Maz.,</i> <i>ul. Kilińskiego 21</i>	Szkoła Podstawowa	
	Gimnazjum	
	Zasadnicza Szkoła Zawodowa	<ul style="list-style-type: none"> • sprzedawca • kucharz
	Szkoła Przystosowująca do Pracy	

SZKOŁY NIEPUBLICZNE Z UPRAWNIENIAMI SZKOŁY PUBLICZNEJ	ZAWODY	KIERUNKI KSZTAŁCENIA
SZKOŁY DLA MŁODZIEŻY		
Spółeczne LO Nr 5 w Milanówku		
Podkowieńskie LO Nr 60 w Podkowie Leśnej		
Medyczna Szkoła Policealna w Podkowie Leśnej	<ul style="list-style-type: none"> • technik masażysta • dietetyk 	
SZKOŁY DLA DOROSŁYCH		
LO Niepubliczne dla Dorosłych Nr 1 Grodzisk Maz., ul. Żwirki i Wigury 4,		<ul style="list-style-type: none"> • ogólny
LO dla Dorosłych Grodzisk Maz., ul Sportowa 31		<ul style="list-style-type: none"> • ogólny
Prywatna Policealna Szkoła Zawodowa Grodzisk Maz., 11 Listopada 18	<ul style="list-style-type: none"> • technik informatyk • technik rachunkowości • technik administracji 	
Medyczna Szkoła Policealna dla Dorosłych Podkowa Leśna, ul. Modrzewiowa 45	<ul style="list-style-type: none"> • technik masażysta 	

Policealna Szkoła Zawodowa – „Eduktor” Grodzisk Maz., ul. Traugutta 40 C /16	<ul style="list-style-type: none"> • technik administracji • technik bezpieczeństwa i higieny pracy • technik informatyk • technik rachunkowości • technik usług kosmetycznych • technik ochrony fizycznej osób i mienia
Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych - „Eduktor” Grodzisk Maz., ul. Traugutta 40 C /16	• ogólny

Wykaz szkół publicznych (w tym specjalnej) i niepublicznych oraz liczby uczniów w poszczególnych typach szkół w powiecie grodziskim (stan na 30.09.2013 r.)

Gmina	SZKOŁY PUBLICZNE																
	SP		G		LO		LP		LO d		T		ZSZ		S Pol		
	s	u	s	u	s	u	s	u	s	u	s	u	s	u	s	u	
Jaktorów	2	834	2	426	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Grodzisk Mazowiecki	7+1*	2905	3+1*	1274	3	799	1	19	2	0	3	962	2+1*	293	2	0	
Żabia Wola	3	488	1	262	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Milanówek	3	922	2	383	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Baranów	4	419	3	158	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Podkowa Leśna	1	314	1	155													
Razem	21	5882	13	2658	3	799	1	19	2	0	3	962	3	293	2	0	

* - szkoła specjalna

Gmina	SZKOŁY NIEPUBLICZNE															
	SP		G		LO		LP		LO d		T		ZSZ		S Pol	
	s	u	s	u	s	u	s	u	s	u	s	u	s	u	s	u
Jaktorów	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Grodzisk Mazowiecki	2	123	-	-	-	-	-	-	3	456	-	-	-	-	2	203
Żabia Wola	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Milanówek	2	197	1	159	1	110										
Baranów	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Podkowa Leśna	1	195	1	78	1	47								2	51	
Razem	5	515	2	237	2	157	-	-	3	456	-	-	-	-	4	254

SP- szkoła podstawowa, G- gimnazjum, LO- liceum ogólnokształcące, LO d - liceum ogólnokształcące dla dorosłych, T- technikum, ZSZ – zespół szkół zawodowych, S Pol- szkoła policealna, s- liczba szkół, u – liczba uczniów

Z pominięciem oddziałów „0”, w szkołach publicznych uczy się 10 613 osób (w tym dzieci, młodzież i dorośli), natomiast w szkołach niepublicznych uczy się 1 619 osób (w tym dzieci, młodzież i dorośli).

W dalszym ciągu utrzymuje się znaczna dysproporcja między liczbą młodzieży korzystającej z publicznej oferty edukacyjnej a liczbą uczniów szkół prywatnych. Zaznaczyć również należy, iż część kształcących wybiera, w szczególności na poziomie szkół wyższych ale też i ponadgimnazjalnych, warszawskie ośrodki edukacyjne. Ze względu na bliskość Warszawy z niezwykle bogatą ofertą wyższych uczelni, na terenie powiatu grodziskiego nie powstają tego typu placówki. Na taki stan rzeczy wpływa także stosunkowo niewielka liczba mieszkańców powiatu.

Ważnym elementem powiatowej oświaty jest działalność publicznych i niepublicznych placówek oświatowych. Do publicznych placówek oświatowych należą:

- **Centrum Kształcenia Praktycznego** (Grodzisk Maz., ul. Żyrardowska 48) posiada Stację Kontroli Pojazdów, gdzie prowadzi praktyczną naukę zawodu uczniów z Zespołu Szkół Technicznych i Licealnych Nr 2 w Grodzisku Mazowieckim. Edukacją zawodową obejmuje ponad 200 uczniów zdobywających zawód technika pojazdów samochodowych i mechanika pojazdów samochodowych. Centrum Kształcenia Praktycznego organizuje praktyczny egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe przyszłych mechaników.
- **Publiczne Ognisko Plastyczne** (Grodzisk Maz., Pl. Króla Zygmunta Starego 9a) rozwija pasje, zdolności i zainteresowania artystyczne w zakresie: rysunku, malarstwa, grafiki, rzeźby, historii sztuki, fotografii i filmu oraz grafiki komputerowej ok. 100 osób. Przygotowuje słuchaczy do podjęcia studiów na Akademii Sztuk Pięknych i na Wydziałach Architektury.
- **Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna** (Grodzisk Maz., ul. Bałtycka 30) udziela pomocy psychologiczno – pedagogicznej dzieciom, młodzieży, rodzicom i nauczycielom, a także pomocy uczniom w wyborze kierunku kształcenia i zawodu. Obejmuje opieką ponad 19 tysięcy osób z 65 placówek oświatowych z terenu powiatu grodziskiego i sporadycznie z powiatów sąsiednich.

PLACÓWKI NIEPUBLICZNE (stan na 30.06.2014 r.)	OSOBA / PODMIOT PROWADZĄCY PLACÓWKĘ	DATA ROZPOCZĘCIA DZIAŁALNOŚCI
<p>„MBC – School of English” Zespół Szkół Publicznych, Międzyborów, ul. Staszica 5 <i>Nauka języka angielskiego dla dzieci, młodzieży i dorosłych.</i></p>	<p>Marta Bułat – Centkowska i Wojciech Centkowski</p>	<p>17.02.1992</p>
<p>Ośrodek Szkoleniowy „ Dan-Kor Edukacja BHP” Grodzisk Maz., ul. Kilińskiego 21 <i>Kursy bhp, p. poż, kwalifikacyjne. Prowadzenie doradztwa oraz nadzoru w zakresie bhp w ramach ochrony pracy pracowników.</i></p>	<p>Danuta Koral</p>	<p>02.11.2005</p>
<p>Navigator Training Direction Grodzisk Maz., ul. 11-go Listopada 18 <i>Kursy w zakresie: podnoszenie kwalifikacji zawodowych, zdobywanie umiejętności obsługi programów komputerowych, wykorzystywanie technik teleinformatycznych, nauka języków obcych, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień.</i></p>	<p>Zbigniew Dubicki</p>	<p>10.12.2005</p>
<p>Europejskie Studium Psychologii Zwierząt i Wiedzy Praktycznej Międzyborów, Budy Michałowskie 50 <i>Kursy i szkolenia w zakresie: hodowli psów rasowych, opieki nad zwierzętami domowymi, psychologii koni, florystyki, zielarstwa, medycyny naturalnej, promocji zdrowego trybu życia, kształcenia umiejętności komunikacyjnych i relacji pomagania, księgowości i ekonomii itp.</i></p>	<p>Tomasz Kosiński</p>	<p>01.01.2006</p>
<p>Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna „ANIMUS” Grodzisk Maz., ul. 11 Listopada 48 <i>Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz logopedycznej. Diagnostyka, doradztwo, konsultacje, terapia, zajęcia profilaktyczne oraz szkolenia.</i></p>	<p>Paulina Rytelewska</p>	<p>28.05.2007</p>
<p>Niepubliczna Placówka Funkcjonowania Społecznego i Rehabilitacji Zdrowotnej Osób Niepełnosprawnych Żuków 35 B, gm. Grodzisk Maz. <i>Kursy w zakresie przyuczania do pracy osób niepełnosprawnych oraz szkoleń umożliwiających przełamywanie przez nie barier i ograniczeń zawodowych.</i></p>	<p>Fundacja „PROKSIMUS”</p>	<p>15.03.2011</p>
<p>Akademia Doskonalenia Zawodowego NATUROPATA Adamowizna, ul. Osowiecka 33 <i>Kursy w zakresie medycyny naturalnej, zdrowego stylu życia, bhp, udzielania pierwszej pomocy, odżywiania, kultury spędzania wolnego czasu.</i></p>	<p>Fundacja Polski Instytut Neurotransgresji</p>	<p>30.12.2012</p>
<p>Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna „PROMYK” Milanówek, ul. Spacerowa 3 <i>Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz logopedycznej. Diagnostyka, opiniowanie, poradnictwo, konsultacje, terapia, zajęcia profilaktyczne oraz szkolenia.</i></p>	<p>Towarzystwo Przyjaciół Integracyjnych Społecznych Szkół Podstawowych</p>	<p>02.04.2014</p>

W miarę posiadanych środków finansowych Powiat Grodziski prowadzi w swoich szkołach i placówkach oświatowych działania inwestycyjne i remontowe. Poprawiono znacznie wyposażenie bazy dydaktycznej. Udało się między innymi wybudować salę gimnastyczną w Zespole Szkół Specjalnych im. H. Szczerkowskiego, wielofunkcyjne boisko sportowe z torem wrotkarskim w Milanówku, boiska przyszkolne w Grodzisku Maz. i Milanówku, zaadoptować obiekt dla potrzeb Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Grodzisku Maz., ocieplić budynki w Zespole Szkół Technicznych i Licealnych Nr 2 w Grodzisku Maz. oraz przeprowadzić inne konieczne remonty w szkołach. We wszystkich szkołach w oparciu o dotacje z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska zostały zmodernizowane kotłownie. Nie mniej jednak władze Powiatu mają w dalszym ciągu świadomość dużych potrzeb remontowych i inwestycyjnych.

Wyzwania, jakie niesie XXI wiek wymagają podejmowania zdecydowanych kroków na rzecz dostosowania systemu powiatowej edukacji do szybko zmieniającego się rynku pracy i sytuacji demograficznej. Poprawy wymaga jakość i efektywność zarządzania oświatą. Konieczna jest także racjonalizacja i optymalizacja kosztów związanych z realizacją zadań oświatowych w powiecie. W dalszym ciągu priorytetem jest dążenie do tego, aby nasi absolwenci jak najlepiej zdawali egzaminy maturalne i zdobywali indeksy wybranych uczelni wyższych. Niezwykle istotnym zadaniem jest wykształcenie u absolwentów techników i zasadniczych szkół zawodowych umiejętności zdawania trudnych egzaminów zewnętrznych z przygotowania zawodowego. Ważne jest też zapewnienie odpowiedniego kształcenia i zdobycia zawodu przez sporą grupę uczniów szkoły specjalnej. Trzeba też konsekwentnie dążyć do likwidacji barier architektonicznych we wszystkich typach placówek oświatowych dla uczniów niepełnosprawnych fizycznie. We wrześniu 2012 r. opracowana została Strategia Oświatowa Powiatu Grodziskiego na lata 2013-2017 określająca kierunki działania zmierzające do osiągnięcia wyznaczonych celów strategicznych.

2.4.2. POMOC SPOŁECZNA W POWIECIE

Zadania z zakresu pomocy społecznej określa ustawa o pomocy społecznej. Na szczeblu powiatu realizatorem i koordynatorem tych zadań jest powiatowe centrum pomocy rodzinie, natomiast w poszczególnych gminach zadania realizowane są poprzez ośrodki pomocy społecznej. Baza jednostek pomocy społecznej na terenie powiatu grodziskiego przedstawia się następująco:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim, ul. Daleka 11,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Grodzisku Mazowieckim, ul. 11 Listopada 33,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Milanówku, ul. Fiderkiewicza 41,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaktorowie, ul. Warszawska 33,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żabiej Woli, ul. Główna 3,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Podkowie Leśnej, ul. Akacyjowa 39/41,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baranowie, ul. Armii Krajowej 87.

Z danych ośrodków pomocy społecznej wynika, iż w 2011 roku z pomocy w formie świadczeń przyznanych decyzją administracyjną skorzystały 3 242 rodziny, w roku 2012 świadczenia pieniężne z OPS-ów otrzymało 3 356 rodzin, natomiast w 2013 roku już 3 572 rodzin było objęte wsparciem pomocy społecznej.

Dane pozyskane z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu pokazują przyczyny i zakres pomocy.

Zestawienie przyczyn ubiegania się o świadczenie z pomocy społecznej

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	Liczba osób = liczba rodzin		
	2011 rok	2012 rok	2013 rok
Ubóstwo	1 216	1 549	1 621
Sieroctwo	3	3	2
Bezdomność	67	62	72
Potrzeba ochrony macierzyństwa	155	191	208
<i>w tym wielodzietność</i>	67	84	98
Bezrobocie	749	862	996
Niepelnosprawność	1 086	1 067	1 129
Długotrwała lub ciężka choroba	1 219	1 222	1 252

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem		566	621	579
w tym:	<i>rodziny niepełne</i>	378	395	389
	<i>rodziny wielodzietne</i>	144	163	166
Przemoc w rodzinie		43	23	26
Alkoholizm		264	290	289
Narkomania		13	16	18
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego		49	53	43
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy		1	0	0
Zdarzenie losowe		21	17	18
Sytuacja Kryzysowa		25	16	20
Ogółem liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie		3 242	3 356	3 572

Powyższa tabela obrazuje zwiększającą się z roku na rok liczbę osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej. W ostatnich latach najczęstszym powodem ubiegania się o wsparcie było ubóstwo, spośród 3 572 rodzin, którym przyznano świadczenie w 2013 roku, prawie połowę stanowiły rodziny borykające się z trudną sytuacją finansową. Kolejnym istotnym motywem przyznania pomocy finansowej była niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba oraz bezrobocie. Warto zaznaczyć, że na trudną sytuację życiową beneficjentów często składał się więcej niż jeden czynnik.

Zestawienie świadczeń przekazanych na podstawie decyzji administracyjnej

Rodzaj świadczenia	2011 rok	2012 rok	2013 rok
Zasiłki stałe <i>liczba osób którym decyzją przyznano świadczenie</i>	524	540	569
Zasiłki okresowe <i>liczba osób którym decyzją przyznano świadczenie</i>	514	562	632
Zasiłki celowe i specjalne celowe <i>liczba osób którym decyzją przyznano świadczenie</i>	1 845	1 881	2 022

Posiłki dla dzieci <i>liczba dzieci którym decyzją przyznano świadczenie</i>	950	995	1095
Stypendia i zasiłki szkolne <i>liczba wypłaconych</i>	710	738	767
Dodatki mieszkaniowe <i>liczba świadczeń w roku /12</i>	475	458	532
Świadczenia rodzinne <i>liczba rodzin (stan na koniec roku)</i>	3 861	3 667	3 494
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka <i>liczba świadczeń wypłaconych w danym roku</i>	1 036	980	550
Świadczenia pielęgnacyjne <i>liczba świadczeń w roku /12</i>	404	466	443
Zasiłki pielęgnacyjne <i>liczba świadczeń w roku /12</i>	2 308	2 345	2 322
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego <i>liczba osób (stan na koniec roku)</i>	573	578	602

Narastająca liczba osób objętych wsparciem skutkuje nasilaniem się zjawiska wyuczonej bezradności. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych niejednokrotnie jest podstawą do umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej przede wszystkim rodzinnej, a w przypadku braku takich możliwości w instytucjonalnej. Z danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim wynika, iż w roku 2011 w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu umieszczonych było 142 dzieci, w roku 2012 – 131 dzieci, natomiast w roku 2013 – 146 dzieci. Analogicznie w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i interwencyjnych w roku 2011 umieszczonych było 59 dzieci z terenu powiatu grodziskiego, w roku 2012 – 73, natomiast w roku 2013 już tylko 40 dzieci. Działania jakie są podejmowane w zakresie minimalizowania przedmiotowego zjawiska określone zostały w Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Grodziskim na lata 2012 – 2014.

Jak wynika ze zgromadzonych danych bardzo istotnymi powodami ubiegania się o objęcie wsparciem ze strony jednostek pomocy społecznej jest niepełnosprawność oraz długotrwała i ciężka choroba. Analiza sytuacji społecznej osób niepełnosprawnych w powiecie zawarta została w Ramowym Programie Samorządowym dla Powiatu Grodziskiego pn. „Osoby niepełnosprawne i działania na rzecz ich integracji w

społeczności lokalnej na lata 2010 – 2015”. Dokument ten jest kompleksowym spojrzeniem na problemy osób niepełnosprawnych, ale także wskazuje planowe ich rozwiązywanie w powiecie.

Całokształt działań związanych z diagnozowaniem problemów społecznych oraz propozycjami ich rozwiązania określa Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Grodziskiego na lata 2011-2015.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizuje zadania Powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej. Jej celem jest umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym, w szczególności poprzez wyrabianie zaradności osobistej, pobudzanie aktywności społecznej, wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych jak również poprzez likwidację różnego rodzaju barier w szczególności: architektonicznych, komunikacyjnych, technicznych czy też dostępie do informacji. W ramach zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osoby niepełnosprawne mogą korzystać z pomocy finansowej w formie dofinansowania, refundacji lub bezzwrotnej pomocy.

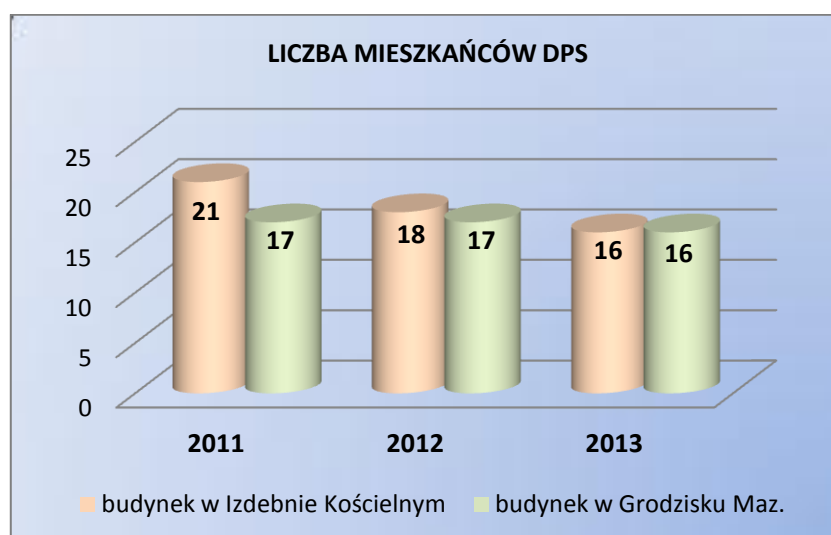
Środki finansowe wydatkowane na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej w roku 2013 wynosiły ogółem 1 397 449 zł.

**Struktura podziału środków finansowych rozdysponowanych
na dofinansowania z zakresu rehabilitacji społecznej**

Rodzaj wsparcia	Środki PFRON (w zł)	Środki własne Powiatu (w zł)
Dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych	62 731	-
Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	124 417	-
Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	78 332	-
Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	46 929	-
Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej	976 536	108 504
Ogółem	1 288 945	108 504

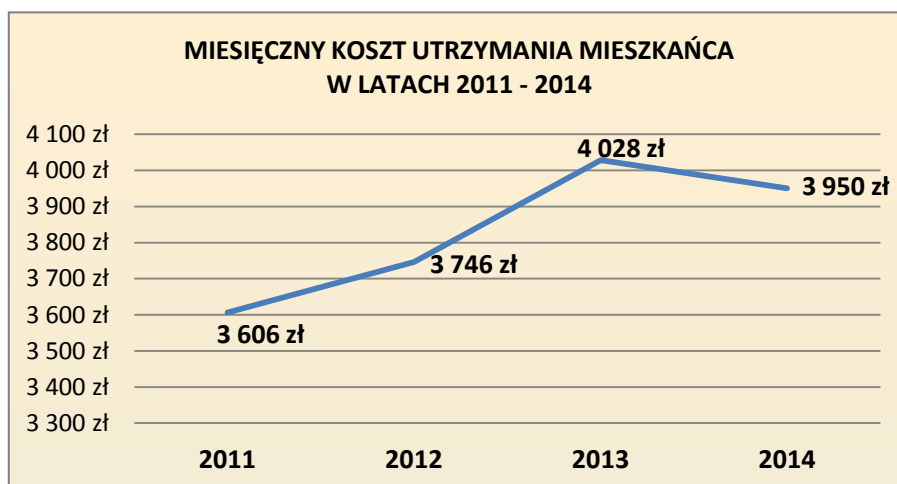
Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, dom pomocy społecznej świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających. W powiecie grodziskim zadania te wykonuje Dom Pomocy Społecznej w Izdebnie Kościelnym z filią w Grodzisku Mazowieckim. Oba obiekty przeznaczone są dla osób starszych i dysponują 40 miejscami - po 20 miejsc w domu dla kobiet w Izdebnie Kościelnym oraz w domu koedukacyjnym w Grodzisku Mazowieckim.

Od dłuższego czasu utrzymuje się tendencja spadkowa liczby mieszkańców DPS. Zapewnienie realizacji zadań na poziomie obowiązującego standardu powoduje wysoki koszt utrzymania, przez co publiczne domy pomocy stają się niekonkurencyjne na rynku. Gminy chętniej kierują osoby do prywatnych domów opieki, gdzie koszt utrzymania jest niższy nawet o 50%. Poniższy wykres przedstawia liczbę mieszkańców DPS w ostatnich latach (stan na 31 grudnia).

Pobyt w Domu Pomocy Społecznej jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca, który ustala Starosta. Każdy mieszkaniec ponosi odpłatność za pobyt w domu w wysokości 70 % własnego dochodu, pozostałą kwotę do wysokości kosztów pobytu ponosi rodzina lub gmina, która kieruje daną osobę do DPS.

Poniższy wykres przedstawia miesięczny koszt utrzymania mieszkańca domu obowiązujący w latach 2011 – 2014.

2.4.3. SPORT I OBIEKTY SPORTOWE

Na terenie powiatu grodziskiego działa Ośrodek Sportu i Rekreacji Gminy Grodzisk Mazowiecki. OSiR jest zespołem obiektów o szerokim zakresie usług sportowo – rekreacyjnych. Skupia 6 obiektów sportowych, oferując społeczności lokalnej szereg atrakcyjnych zajęć. W skład OSiR wchodzi:

- Grodziska Hala Sportowa,
- Pływalnia Miejska „Wodnik 2000”,
- Stadion Miejski,
- kompleks boisk „Orlik 2012”,
- tereny rekreacyjne „Stawy Walczewskiego”,
- skatepark.

Ponadto w powiecie grodziskim działa 31 uczniowskich klubów sportowych oraz 40 klubów działających w formie stowarzyszenia, które mają na celu rozwijanie sportu wśród dzieci, młodzieży i dorosłych. Do najpopularniejszych dyscyplin należą: piłka nożna, kolarstwo, lekkoatletyka, koszykówka, siatkówka, karate, judo, tenis stołowy, tenis ziemny i szachy.

Wykaz obiektów sportowych powiatowych i gminnych

	Grodzisk Mazowiecki	Podkowa Leśna	Milanówek	Baranów	Żabia Wola	Jaktorów	Powiat Grodziski	Razem
Hala Sportowa	1	2	2	-	-	2	-	7
Sala Gimnastyczna	11	1	3	3	1	1	5	25
Boiska sportowe pełnowymiarowe	1	-	2	1	2	1	2	9
Boiska małe	16	1	6	-	3	-		26
Stadion	1	-	1	-	-	-	-	2
Kompleks boisk „Orlik 2012”	3	-	1	1	1	-	-	6
Skatepark	1	1	-	-	-	-	-	2
Tor wrotkarski	-	-	1	-	-	-	1	2
Basen	1	-	1	-	-	-	-	2
Korty tenisowe	-	-	3	-	-	-	-	3

2.4.4. KULTURA

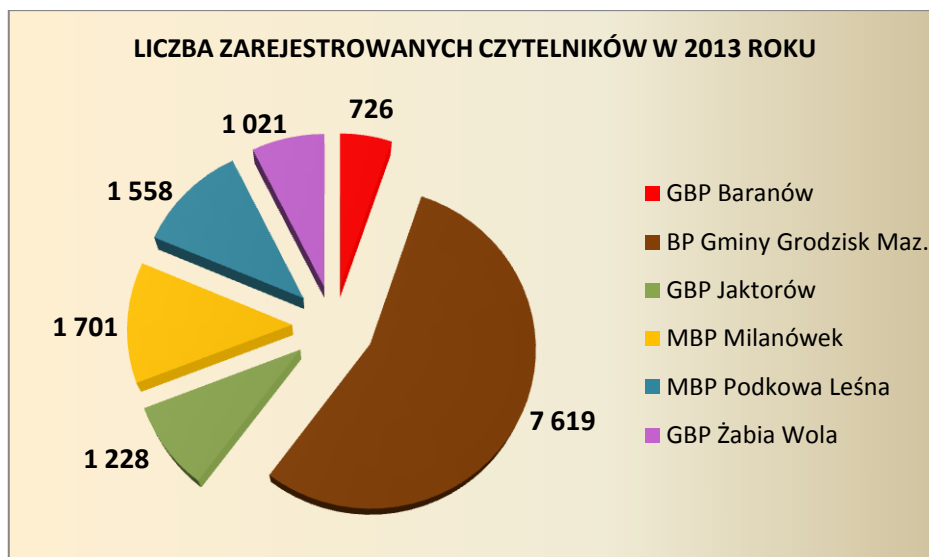
Na obszarze powiatu działa sześć bibliotek publicznych wraz z filiami: Biblioteka Publiczna Gminy Grodzisk Mazowiecki (posiada 2 filie wiejskie w Kadach i Izdebnie Kościelnym oraz 1 filię miejską w Grodzisku Mazowieckim), Gminna Biblioteka Publiczna w Baranowie (posiada 2 filie wiejskie w Kaskach i w Golach), Gminna Biblioteka Publiczna w Jaktorowie (posiada 1 filię wiejską w Międzyborowie), Miejska Biblioteka Publiczna w Milanówku, Miejska Biblioteka Publiczna im. Poli Gojawiczyńskiej w Podkowie Leśnej oraz Gminna Biblioteka Publiczna w Żabiej Woli. Na podstawie porozumienia pomiędzy Gminą Grodzisk Mazowiecki, a Powiatem Grodziskim od 1 października 2008 roku Biblioteka Publiczna Gminy Grodzisk Mazowiecki realizuje zadania biblioteki powiatowej. Wszystkie Biblioteki Publiczne są samorządowymi instytucjami kultury posiadającymi osobowość prawną.

Księgozbiory biblioteczne są systematycznie gromadzone i wzbogacane o nowości wydawnicze. Ogółem stan księgozbiorów (na dzień 31.12.2013 r.) we wszystkich Bibliotekach Publicznych wynosił 150 002 książek oraz 1 224 egz. multimediiów (filmy, audiobooki), co stanowi 1,77 książki w przeliczeniu na 1 mieszkańca powiatu. Poniższy wykres przedstawia liczbę zbiorów w poszczególnych bibliotekach.

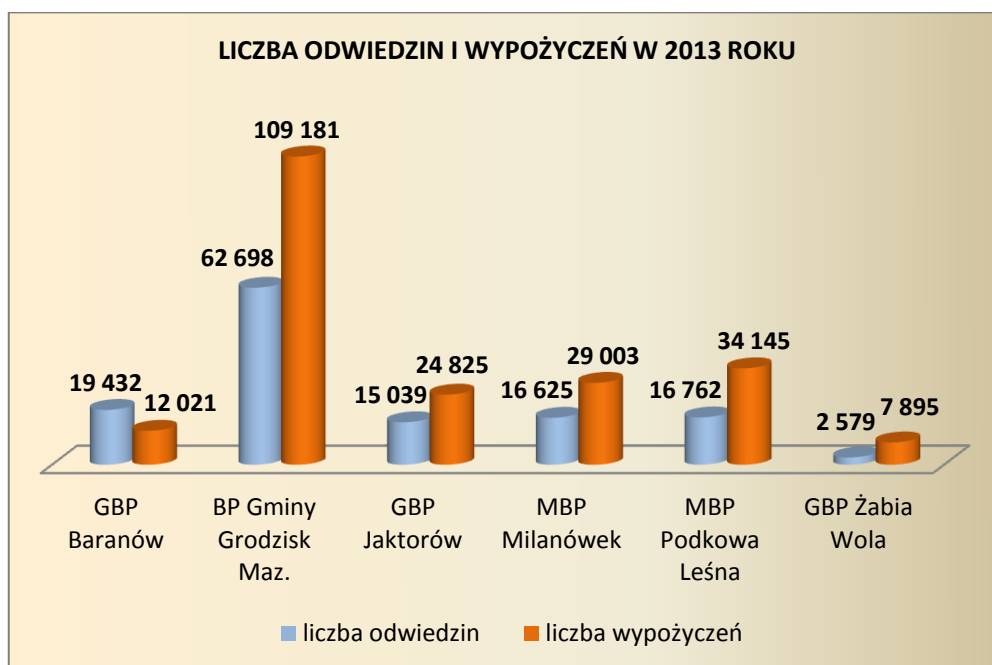

Zbiory Biblioteki Publicznej Gminy Grodzisk Mazowiecki, GBP w Jaktorowie, MBP w Milanówku, GBP w Żabiej Woli są w pełni skomputeryzowane, natomiast w GBP w Baranowie skomputeryzowano 73 % zbiorów, a w MBP w Podkowie Leśnej 94,5 % zbiorów. Wszystkie biblioteki komputerowo katalogują zbiory, wypożyczają w systemie bibliotecznym „Mateusz”, a MBP w Podkowie Leśnej w programie MAK+. Wszystkie Biblioteki Publiczne posiadają stronę internetową, na której umieszczony jest lub będzie w 2014 roku katalog on-line. Biblioteki publiczne w powiecie grodziskim przygotowują i realizują we współpracy z wieloma instytucjami, stowarzyszeniami, fundacjami z regionu corocznie kilkadziesiąt imprez z zakresu promocji czytelnictwa, spotkania autorskie, warsztaty, kółka zainteresowań, kursy komputerowe oraz podejmują inne działania zaspokajające potrzeby oświatowe, kulturalne i informacyjne mieszkańców powiatu oraz upowszechniające wiedzę i rozwój kultury.

W bibliotekach znajdujących się na terenie powiatu grodziskiego zarejestrowano ogółem 13 853 czytelników, co oznacza, że co 6 mieszkańiec powiatu jest czytelnikiem biblioteki publicznej. Spośród wszystkich czytelników, 55 % stanowią zarejestrowani w Bibliotece Publicznej w Grodzisku Maz. Poniższy diagram przedstawia liczbę czytelników w bibliotekach w poszczególnych gminach.

Największą liczbę odwiedzin i wypożyczeń w 2013 roku odnotowała Biblioteka Publiczna Gminy Grodzisk Maz., co koresponduje z największymi zbiorami w tej bibliotece oraz liczbą zarejestrowanych czytelników. Poniższy wykres obrazuje ilość odwiedzin i wypożyczeń w poszczególnych bibliotekach znajdujących się na terenie powiatu grodziskiego.

Znaczną ilość zadań z zakresu zaspokajania potrzeb kulturalnych mieszkańców realizują Ośrodki Kultury (Grodzisk Mazowiecki, Podkowa Leśna, Milanówek, Żabia Wola).

Prowadzą one między innymi szereg zajęć dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Na terenie powiatu działają również dwa kina: w Grodzisku Mazowieckim i Podkowie Leśnej.

Kino w Grodzisku Maz. wchodzi w skład kompleksu kulturalno - rozrywkowego Centrum Kultury. Nowocześnie wyposażona sala widowiskowo - kinowa dysponuje 375 miejscami. W repertuarze znajdują się hity europejskiego i światowego kina, przeglądy filmowe kina artystycznego oraz pokazy specjalne. W sali organizowane są również koncerty oraz spektakle teatralne.

Kino „Projekt” w Podkowie Leśnej mieści się w strukturze Centrum Kultury i Inicjatyw Obywatelskich. W repertuarze znajdują się filmy wybitne, a od czasu do czasu - kino popularne. Brak reklam oraz kameralny charakter kina (przy stolikach) są szczególnie doceniane przez lokalną widownię.

Wśród instytucji związanych z kulturą i sztuką, wartym wspomnienia jest Publiczne Ognisko Plastyczne im. Jana Skotnickiego w Grodzisku Mazowieckim, gdzie odbywają się zajęcia z malarstwa i rysunku oraz wykłady z historii sztuki. Placówka o długoletniej tradycji, cieszy się ogromnym zainteresowaniem wśród dzieci, młodzieży oraz dorosłych. Wielu jej absolwentów ukończyło uczelnie artystyczne z dużymi sukcesami, stając się profesjonalnymi malarzami, grafikami, projektantami czy historykami sztuki. Ognisko przygotowuje też wystawy, ogłasza konkursy plastyczne oraz organizuje plenery malarskie.

Na terenie powiatu znajduje się kilka muzeów, z czego najpopularniejszym jest Stawisko - dawna posiadłość (dom wraz z parkiem i sadem) Anny i Jarosława Iwaszkiewiczów. W 2013 roku Muzeum odwiedziło ponad 6 tyś. osób. Na atrakcyjność tego obiektu przyczynia się nie tylko unikalność zbiorów ale też liczne wydarzenia kulturalne i koncerty. W latach 2009 - 2012 Stawisko poddano rewitalizacji współfinansowanej z budżetu Powiatu oraz ze środków Unii Europejskiej, w ramach której wykonano remont budynku, zagospodarowano park oraz utworzono plac zabaw dla dzieci.

W Grodzisku Maz. znajduje się Muzeum Elektrycznej Kolei Dojazdowej gromadzące eksponaty przypominające o początkach kolejki i jej twórców. W Muzeum można zobaczyć zdjęcia i dokumenty związane z działalnością EKD/WKD, bilety, akcesoria pojazdów szynowych, przedmioty wyposażenia technicznego, modele taboru oraz makiety stacji i budynków. Warszawska Kolej Dojazdowa ma również swoje Muzeum w Podkowie Leśnej na terenie Ośrodka Kultury.

Z innych placówek kulturalnych i obiektów muzealnych wymienić należy Galerię Instrumentów Folkowych w Grodzisku Mazowieckim, jedyny w Polsce i Europie zbiór

ponad 1 000 instrumentów i zabawek muzycznych oraz Galerię ARS Longa w Milanówku, której wystawy cieszą się dużą popularnością wśród miłośników sztuki nie tylko z Milanówka i okolic, ale także z Warszawy i innych miast. Galeria zajmuje się również działalnością taką jak filmy o sztuce, koncerty, promocje książek, prezentacje sztuk teatralnych.

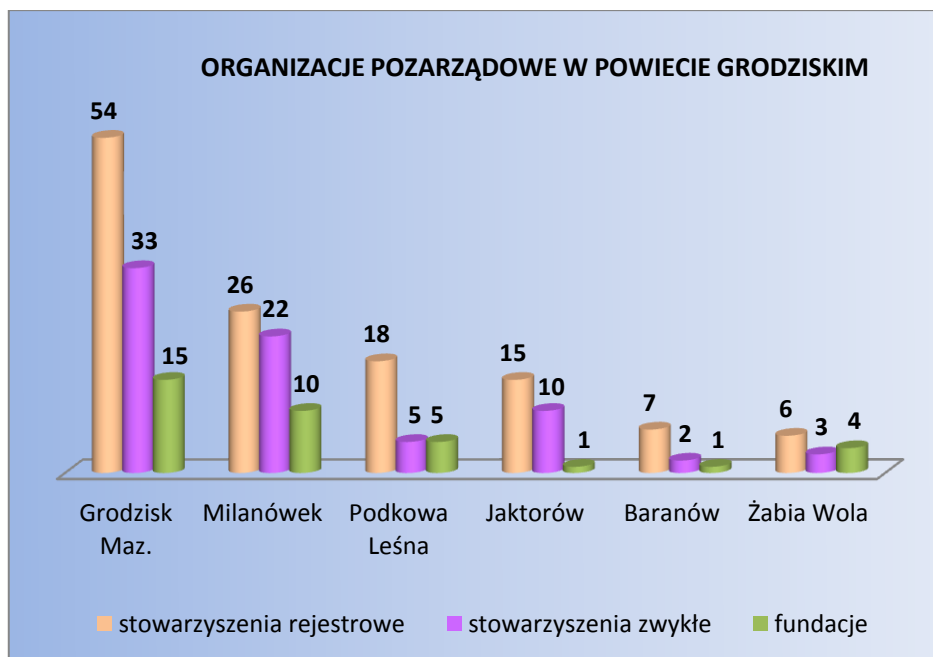
Mieszkańcy powiatu grodziskiego mają dostęp do licznych mediów informacyjnych. Na terenie powiatu wydawanych jest kilka czasopism o charakterze lokalnym, najpopularniejsze z nich to: Grodziskie Pismo Społeczno – Kulturalne Bogoria, Wspólny Powiat, Kurier Południowy, Gazeta WPR, Wieści z Gminy Jaktorów. Funkcjonują też niezależne portale internetowe informujące o wydarzeniach z powiatu grodziskiego i okolic „OBIEKTYW.info” oraz „TuGrodzisk.pl”. Z Grodziska Mazowieckiego nadaje swe audycje radiowa rozgłośnia lokalna Bogoria.

2.4.5. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

W Powiecie Grodziskim rejestrowane są stowarzyszenia lokalne, oddziały zamiejscowe stowarzyszeń krajowych oraz stowarzyszenia zwykłe. Ponadto fundacje, które mają siedzibę na terenie powiatu. Większość organizacji funkcjonuje rzeczywiście, realizując w środowisku założone cele statutowe.

Według danych na koniec 2013 roku na terenie powiatu grodziskiego istniało łącznie 310 organizacji pozarządowych, w tym: 75 stowarzyszeń zwykłych, 40 stowarzyszeń sportowych (z czego 9 zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym), 33 uczniowskie kluby sportowe, 112 stowarzyszeń rejestrowych, 36 fundacji oraz 14 Ochotniczych Straży Pożarnych.

Rozmieszczenie organizacji na terenie powiatu na koniec 2013 r. przedstawiało się następująco:

Stowarzyszenia rejestrowe i fundacje są rejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym, a stowarzyszenia zwykłe są wpisywane do Powiatowej Ewidencji Stowarzyszeń Zwykłych w Starostwie Powiatu Grodziskiego. Prezentują one niezwykle szerokie spektrum statutowych celów jakie im przyświecają. Są wśród nich zarówno stowarzyszenia hobbystyczne, jak i takie, które koncentrują się na działaniach z zakresu kultury i rekreacji, ochrony środowiska, a także spraw społecznych.

Poniższy diagram przedstawia zakres podejmowanych działań przez stowarzyszenia zwykłe i rejestrowe oraz fundacje.

Najwięcej stowarzyszeń zwykłych i rejestrowych oraz fundacji swoje działania skupia na sprawach społecznych jak również z zakresu kultury i rekreacji. Uczniowskie kluby sportowe i stowarzyszenia sportowe realizują swoje cele w różnych dyscyplinach sportowych.

Powiat realizuje część określonych ustawowo zadań publicznych we współpracy z organizacjami pozarządowymi. W celu dążenia do rozwoju współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami Powiat Grodziski uchwała każdego roku Program współpracy Powiatu Grodziskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami.

Spośród form współpracy organizacji pozarządowych z powiatem wymienić można: zlecenie realizacji zadań publicznych na zasadach określonych w ustawie, patronat Powiatu nad działaniami organizacji, współdziałanie organizacji pozarządowych w projektowaniu budżetu, w zakresie dotyczącym obszaru działalności organizacji, tworzenie banków danych o organizacjach pozarządowych, zakup nagród w konkursach organizowanych przez organizacje, wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności i współdziałanie w celu zharmonizowania tych kierunków.

Jedną z form wsparcia organizacji jest dofinansowanie przez Powiat podejmowanych przez nie działań i inicjatyw. Przeznaczone na ten cel środki są każdego roku rezerwowane w budżecie Powiatu.

Poniższa tabela przedstawia wydatki poniesione na współpracę z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami w 2013 roku.

Rodzaj zadania	Kwota (w zł)
Otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego z zakresu upowszechniania kultury fizycznej	35 000
Wydatki związane z realizacją zadań z pomocy społecznej	1 909 362
Wydatki poniesione na realizację zadań współfinansowanych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	1 085 040
Wydatki poniesione z Kalendarza Imprez	23 400

Wśród organizacji współpracujących z Powiatem wymienić należy między innymi:

Fundacje i Stowarzyszenia:

- Fundacja Krzewienia Kultury i Nauki „PROMOTOR”
 - Polski Związek Niewidomych Okręg Mazowiecki Koło w Grodzisku Maz.
 - Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Grodzisku Mazowieckim
 - Stowarzyszenie „Ogród Sztuk i Nauk” Podkowa Leśna
 - Związek Dużych Rodzin „Trzy Plus” Koło w Grodzisku Mazowieckim
 - Mazowiecki Związek Szachowy
 - Podkowieńskie Towarzystwo Biegowe
 - Polski Związek Wędkarski Okręg Mazowiecki Koło Miejsko- Gminne Nr 11 w Grodzisku Mazowieckim
 - Stowarzyszenie Edukacji i Terapii HOMO et ANIMAL w Grodzisku Mazowieckim
 - Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych w Grodzisku Mazowieckim
 - Stowarzyszenie Europa i My
 - OSP Skuły
 - Stowarzyszenie Bezpieczne Miasto i Gmina w Grodzisku Mazowieckim
 - Towarzystwo Przyjaciół Integracyjnych Społecznych Szkół Podstawowych w Milanówku
 - Stowarzyszenie „Egida”
 - Grodziski Klub Koszykarski
 - Mazowiecki Centrum Zapobiegania Konfliktom MAZOVIA
 - Katolickie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej
 - Polski Czerwony Krzyż
 - Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów
 - Fundacja „Lepszy start”
 - Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Malwa Plus”
 - Fundacja TOTO ANIMO
 - Fundacja Osób Niepełnosprawnych Ruchowo „Godne Życie”
 - Towarzystwo Wspierania Inicjatyw Społecznych
 - Stowarzyszenie Przyjaciół Wydm Międzyborowskich
-

Uczniowskie Kluby Sportowe wpisane do Księgi ewidencyjnej uczniowskich klubów sportowych prowadzonej przez Starostę Grodziskiego:

- Powiatowy Szkolny Związek Sportowy
- Uczniowski Klub Sportowy „Mazovia Grodzisk Mazowiecki”
- Uczniowski Klub Sportowy „SPARTA”
- Uczniowski Klub Sportowy „3” MILANÓWEK
- Uczniowski Klub Sportowy „PIRANIE”

Kluby Sportowe wpisane do Księgi Ewidencyjnej dla klubów sportowych działających w formie stowarzyszenia, których statuty nie przewidują prowadzenia działalności gospodarczej:

- Grodziski Klub Żeglarski „CZYSTY WIATR”
- Grodziski Klub Szachowy im. Mieczysława Najdorfa
- Grodziski Klub Sportowy „POGOŃ”
- Jaktorowski Klub Karate „Fudokan – Zanshin”
- Grodziski Klub Kolarski „OPTY- MAZOWSZE”
- Towarzystwo Cyklistów w Jaktorowie
- Grodziski Klub Miłośników Szachów i Rozgrywek Umysłowych „EDYP”

2.4.6. TURYSTYKA

Powiat grodziski w dużej części to Ziemia Chełmońskiego, szczególnie obszar skupiający ślady życia i twórczości Józefa Chełmońskiego. Liczne zabytki oraz walory przyrodniczo-krajobrazowe niewątpliwie czynią powiat grodziski atrakcyjnym turystycznie. Dodatkowo znakomite połączenie komunikacyjne: dobrze rozwinięta sieć dróg (dostęp do autostrady A2 i trasy Warszawa-Katowice), linie kolejowe PKP i WKD oraz komunikacja miejska, daje mieszkańcom tego regionu możliwość sprawnego podróżowania w celach rekreacyjnych.

Na terenie powiatu grodziskiego stosunkowo słabo rozwinięta jest baza turystycznych obiektów noclegowych. Według oficjalnych danych statystycznych GUS w lipcu 2013 roku, na terenie powiatu funkcjonowały 4 hotele i 2 obiekty noclegowe, dysponujące 263 miejscami noclegowymi.

W przeszłości Grodzisk Mazowiecki był podwarszawskim uzdrowiskiem, czego ślady można znaleźć w architekturze ulic położonych w centrum miasta. Do obiektów zabytkowych na terenie gminy Grodzisk Mazowiecki wartych zobaczenia należą m.in.: dwory brata znanego polskiego malarza Józefa Chełmońskiego, doktora Adama Chełmońskiego oraz bratanka, doktora Mateusza Chełmońskiego w Adamowiznie, kościół pod wezwaniem św. Anny, a także XIX w. dworzec kolejowy, dworek Skarbka oraz willa Foksal.

W Grodzisku niewątpliwą atrakcją jest galeria folkowych instrumentów muzycznych, gromadząca instrumenty o przedziwnych kształtach i pierwotnym zastosowaniu nie kojarzącym się z muzyką, a także Izba Tradycji EKD/WKD, gdzie znajdują się eksponaty przypominające o początkach kolejki i jej twórców.

Szczególnie wartym uwagi jest wczesnośredniowieczne słowiańskie grodzisko położone we wsi Chlebnia, zwane potocznie "Szwedzkimi Górąmi", które jest pozostałością istniejącej tu w XI i XII w. osady obronnej oraz drewniany Kościół p.w. Przemienienia Pańskiego w Żukowie wybudowany w latach 1676-1677 wraz ze znajdującą się obok drewnianą dzwonnica z XVII w.

W gminie zlokalizowany jest fragment Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Gmina Grodzisk Maz. to także tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych. Fragment Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu obejmuje pas wzdłuż rzeki Rokitnicy oraz ponad 10 wsi gminy Grodzisk Maz.

Z kolei Milanówek słynie z tego, że jest nazywany Małym Londynem. W okresie II wojny światowej był niezwykle ważnym ośrodkiem dowodzenia, zaś lokalna społeczność nieraz wykazywała się patriotyczną postawą, troszcząc się o kulturę polską, dając schronienie potrzebującym i czynnie uczestnicząc w walkach zbrojnych. W celu upamiętnienia Milanówka z tamtego okresu w ramach projektu „Milanówek w jeden dzień” utworzono szlak turystyczny „Milanówek – Mały Londyn”.

Na terenie Milanówka znajdują się liczne pomniki przyrody, nadając miejscowości niepowtarzalny charakter miasta-ogrodu. W otoczeniu zieleni spotkać można wiele willi o zróżnicowanej architekturze: Matulinek – w stylu neoklasycyzmu, willa Potęga – w stylu nawiązującym do baroku, willa Barbarka – stylem nawiązująca do polskiego renesansu czy kościół parafialny p. w. św. Jadwigi – w stylu neogotyckim. Najlicniejszą grupę

budowli stanowią wille nawiązujące do idei stylu narodowego. Przykładem tzw. gotyku wiślano-bałtyckiego jest willa Borówka.

Doskonałą realizacją stylu zakopiańskiego jest willa Ostromil, Podhalanka, Jolancin, Słoneczna. Szczególnie odpowiada mieszkańcom Milanówka styl dworski, nawiązujący do architektury polskiego dworu szlacheckiego. Występuje on w różnych odmianach, kombinacjach i skali. Przykładem są: Gabrysin, Zacisze, Jasna czy Halina. Jest to styl najliczniej reprezentowany w Milanówku. Niepopularna była secesja. Głównym jej przykładem jest willa Perełka i Edwiż. Bardzo ciekawą realizacją jest drewniany pensjonat Kresy, a Henrysia Chata jest ponoć autentyczną chałupą przeniesioną z Podhala. Duża część domów została uratowana i jest w użytkowaniu.

Miasto – ogród Podkowa Leśna w całości uznane jest za obszar zabytkowy. Międzywojenne wille podkowieńskie wyróżniają się stylem nawiązującym do dworców polskich. Najczęściej zaprojektowane wraz z ogrodami, nadają miastu unikalny charakter. Tu znajduje się siedziba rodziny Lilpopów, później dom Anny i Jarosława Iwaszkiewiczów w Stawisku – obecnie muzeum, gdzie przez ponad pięćdziesiąt lat mieszkał i pracował wybitny polski pisarz - Jarosław Iwaszkiewicz. Kolejnym znanym obiektem, wrośniętym w pejzaż Podkowy jest budynek dawnego kasyna, położony w Parku. Przykładami ciekawej architektury są również: kościół-ogród pod wezwaniem św. Krzysztofa, wille przy ul. Parkowej 19 i 21, willa "Krychów" rodziny Baniewiczów (ul. Kwiatowa) a przy ul. Storczyków zobaczymy jeden z ciekawszych obiektów architektury drewnianej. Do grupy wyróżniających się zabytkowych siedzib zalicza się także "Zarybie" była własność rodziny Regulskich.

Przez Podkowę Leśną i jej najbliższe okolice prowadzi kilka oznakowanych szlaków turystycznych oraz tras rowerowych. Znaczna część miasta porośnięta jest lasem wysokopiennym, zaś południowa i zachodnia część Podkowy położona jest na naturalnym ciągu wzniesień wydmowych. W granicach Podkowy Leśnej znajdują się trzy rezerваты przyrody: dwa w Lesie Młochowskim (im. Hryniewieckiego oraz im. Tyrakowskiego) i jeden w zurbanizowanej części miasta-ogrodu - rezerwat Parów Sójek.

Na terenie gmin: Jaktorów, Żabia Wola oraz Baranów rozciągają się typowo wiejskie krajobrazy wraz z rozłożystymi lasami czy też rozciągającymi się szeroko łąkami. Tutejsi rolnicy, którzy pragną pogodzić tradycję z nowoczesnością, zaczynają interesować się zakładaniem gospodarstw agroturystycznych oraz wszelkiego rodzaju działalności charakterystycznej dla terenów wiejskich np. stadniny i hotele dla koni. Schronienie dla

ptactwa wodnego dają stawy hodowlane w Jaktorowie, które są własnością Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego.

Wędrując po gminie Jaktorów, natkniemy się na pomnik ostatniego tura – przodka bydła domowego, który przeżył na terenie rezerwatu Jaktorowskiej Puszczy do roku 1627, natomiast w leśnej osadzie w Międzyborowie - na pomnik przyrody nieożywionej Wydmy Międzyborowskie.

Z kolei znajdujące się na terenie gminy Baranów, we wsi Kaski wykopaliska archeologiczne, potwierdzają, że na początku naszej ery w Kaskach istniała osada, którą dosięgły wpływy Imperium Rzymskiego.

W gminie Żabia Wola w dobrym stanie zachowane są liczne zabytkowe zespoły pałacowo – parkowe takie jak: pałac w stylu późnego klasycyzmu w Ojrzanowie wybudowany w II połowie XIX wieku przez rodzinę Stadnickich wg projektu Władysława Marconiego; dwór w stylu klasycystycznym z 1850 roku w Grzegorzewicach (położony na skarpie doliny rzeki Pisi), pałac w stylu neorenesansowym z 1860 r. w miejscowości Grzmiąca, dwór w stylu klasycystycznym z 1860 r. położony w miejscowości Osowiec, dwór z początku XIX wieku położony w centrum Żabiej Woli, dwór w stylu klasycystycznym z początku XIX wieku i ogród położony w miejscowości Petrykozy (budynek ten został znacznie zniszczony podczas pożaru 4 marca 2013 roku i aktualnie nie jest remontowany).

Niewątpliwie wartymi zobaczenia są XIV wieczny drewniany kościół pod wezwaniem Świętych Apostołów Piotra i Pawła znajdujący się we wsi Skuły oraz kościół parafialny pod wezwaniem Zwiastowania Najświętszej Marii Panny w Żelechowie wraz z zabytkowym cmentarzem rzymsko - katolickim z 1804 r., na którym pochowany jest wybitny malarz Józef Chełmoński.

Gmina Żabia Wola jest również atrakcyjna ekologicznie, niezwykle piękne krajobrazowo lasy zajmują 1/5 jej powierzchni.

Zalety i atrakcje Powiatu prezentowane są w wydawanych cyklicznie folderach reklamowych. Poszczególne gminy i miasta powiatu również prezentowane są w szeregu publikacji tematycznych. Publikacje prezentują m.in. walory przyrodnicze powiatu, przybliżają historię tej okolicy, kulturę i sztukę oraz podsumowują osiągnięcia kadencji. Co roku wydawany jest również kalendarz ścienny finansowany z reklam okolicznych przedsiębiorstw. Zarówno kalendarze jak i publikacje książkowe są wręczane podczas różnych uroczystości, ale także mieszkańcom, którzy są zainteresowani otrzymaniem takiego materiału.

2.5. ŚRODOWISKO NATURALNE

2.5.1. OCHRONA ŚRODOWISKA

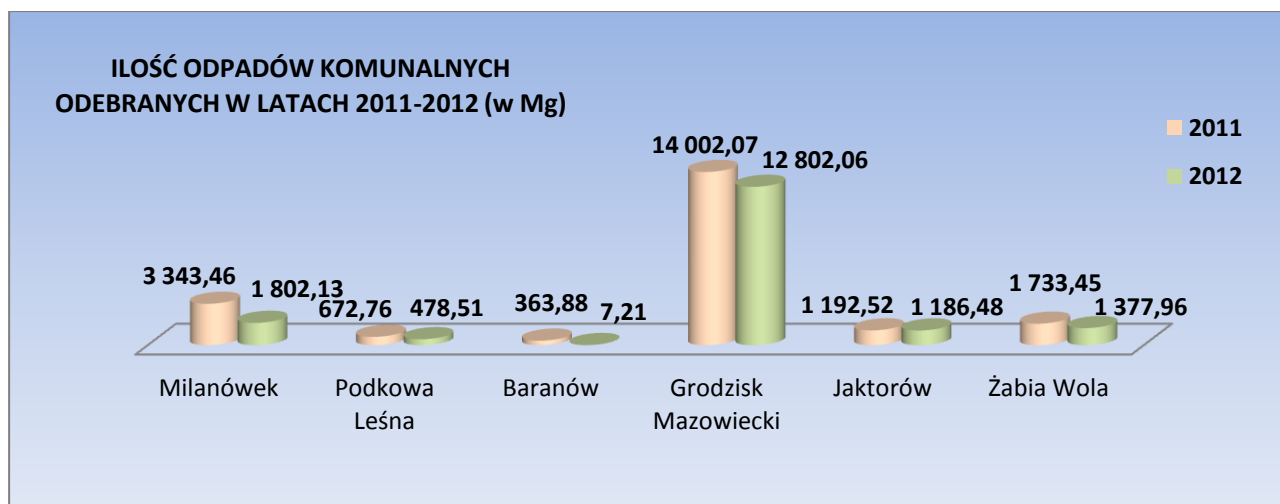
Rada Powiatu Grodziskiego uchwała „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Grodziskiego”. Okresowo przedkładane są Radzie Powiatu Grodziskiego raporty z realizacji Programu.

Według danych z Wojewódzkiego Systemu Odpadowego, w 2012 roku na terenie powiatu wytworzono łącznie 37 251 Mg odpadów. Odpady przekazywane są po wytworzeniu do podmiotów prowadzących ich odzysk lub unieszkodliwiane na terenie powiatu grodziskiego oraz poza nim. Brak jest jednak wspólnych instalacji, które zapewniłyby obsługę wszystkich wchodzących w skład powiatu gmin. Decydująca większość wytwarzanych odpadów (zarówno komunalnych jak i przemysłowych) jest eksportowana na zewnątrz. Powoduje to uzależnienie powiatu od podmiotów funkcjonujących poza jego terenem i zwiększa koszt systemu gospodarki odpadami.

Na terenie powiatu grodziskiego znajduje się składowisko odpadów we wsi Kraśnicza Wola, gmina Grodzisk Mazowiecki, przeznaczone do gromadzenia odpadów balastowych, które pochodzą z kompostowni odpadów komunalnych typu DANO zlokalizowanej w Grodzisku Mazowieckim przy ul. Chrzanowskiej. Możliwe jest składowanie innych odpadów obojętnych np. gruzu budowlanego, gruntu z wykopów itp.

Na terenie powiatu nie ma składowisk odpadów zawierających azbest ani składowisk przeterminowanych środków ochrony roślin.

Poniższy diagram przedstawia ilości odpadów komunalnych odebranych na terenie poszczególnych gmin w latach 2011 i 2012 według danych Wojewódzkiego Systemu Odpadowego.

W 2013 roku po zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gminy z terenu powiatu grodziskiego wprowadziły system selektywnej zbiórki odpadów.

Na terenie powiatu grodziskiego brak jest znaczących, jednostkowych źródeł emisji do powietrza, których oddziaływanie wpływałoby na stan czystości atmosfery na całym obszarze, jednak stan czystości atmosfery nie jest zadowalający. Przyczynia się do tego oddziaływanie zanieczyszczeń z aglomeracji warszawskiej oraz oddziaływanie źródeł lokalnych.

Wśród lokalnych źródeł zanieczyszczenia, największy wpływ na pogorszenie jakości powietrza mają:

- transport samochodowy,
- emisja z pieców węglowych w indywidualnych budynkach jednorodzinnych,
- nielegalne spalanie odpadów (w piecach domowych i innych),
- niska emisja z zakładów przemysłowych, ogrodniczych itp.

Brak jest szczegółowej inwentaryzacji źródeł zagrożenia dla jakości powietrza, podstawowa informacja na ten temat pochodzi z rejestru decyzji o emisji dopuszczalnej do powietrza. Można przypuszczać, że największe zagrożenia związane są z emisją ze środków transportu i występują na terenie Milanówka i Grodziska Mazowieckiego, Żabiej Woli i w nieco mniejszym stopniu w Jaktorowie (zwłaszcza w pobliżu skrzyżowań z sygnalizacją świetlną).

Oceny jakości powietrza dokonał Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie, w ramach państwowego monitoringu środowiska. Ocena wykazała przekroczenia poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM₁₀ i pyłu zawieszonego PM_{2,5} w powietrzu. Prawdopodobnie jest to spowodowane nadmiernym stężeniem drobnego pyłu zawieszonego, którego głównym źródłem jest pylenie wtórne, spalanie węgla w piecach indywidualnych i znaczny ruch samochodowy (ścieranie opon o nawierzchnię dróg).

W latach 2003-2012 emisja substancji gazowych z zakładów „szczególnie uciążliwych” bez dwutlenku węgla zmalała o 27 %, a całkowita emisja pyłów zmniejszyła się o 73 %, w tym emisja pyłów ze spalania paliw o 75 %. Zmiany emisji substancji gazowych w 2012 roku w stosunku do 2003 roku wskazują na wzrost emisji tlenku węgla o 11 %. W przypadku emisji gazów ogółem (bez dwutlenku węgla) zanotowano spadek o 27 %, dwutlenku siarki o 34,3 %, a tlenków azotu o 11 %.

Z uwagi na to, że na terenie powiatu nie są zlokalizowane stacje pomiarowe stanu jakości powietrza atmosferycznego monitoringu powietrza Wojewódzkiej Inspekcji Ochrony Środowiska, brak jest systematycznych danych z pomiarów monitoringowych, które pozwoliłyby na ocenę stanu zagrożenia atmosfery na terenie powiatu.

Na terenie powiatu znajdują się rzeki: Pisia, Pisia Gągolina, Pisia Tuczna, Wierzbianka, Wężyk, Rokitnica Stara, Rokicianka, Mrowna, Basinka. Wchodzą one w skład dwóch zlewni: Utraty z dopływem zlewni Rokitnicy, oraz Pisi z dopływem zlewni Pisia Tuczna i Pisia Gągolina. W skład zlewni Rokitnicy o powierzchni ok. 100 km² wchodzą następujące zlewnie cząstkowe: zlewnia rzeki Mrownej - powierzchnia 48 km², zlewnia rzeki Rokicianki - powierzchnia 13 km², zlewnia rzeki Rokitnicy- powierzchnia 30 km², zaś w skład zlewni rzeki Pisi Tucznnej wchodzi zlewnia cząstkowa rzeki Basinki.

Szerokie badania hydrometryczne i jakościowe cieków wodnych powiatu wykonano w roku 2000 w ramach prowadzonych wówczas prac w ramach projektu: „*Stan gospodarki wodnej na terenie powiatu Grodzisk Mazowiecki*”. Od tego czasu bardziej szczegółowe badania jakości wód powierzchniowych na terenie powiatu nie były już prowadzone.

Poniższa tabela przedstawia Klasy czystości głównych rzek na terenie powiatu w latach 2010 – 2012 według danych Wojewódzkiej Inspekcji Ochrony Środowiska.

Nazwa rzeki	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych
Pisia Gągolina	Radziejowice (most)	IV	I	Poniżej stanu dobrego
Głęboka Struga	Drybus (most)	III	I	j.w.
Rokitnica	Od źródeł (na terenie powiatu grodziskiego) do rz. Zimna Wola (powiat pruszkowski)	IV	I	j.w.

W powiecie grodziskim nie ma zlokalizowanych dużych przemysłowych obiektów odprowadzających znaczące ilości, silnie zanieczyszczonych ścieków przemysłowych. Źródłem emisji ścieków w większości przypadków są niewielkie podmioty gospodarcze, z których część gospodaruje wodą bez stosowanej decyzji administracyjnej i w sposób niezgodny z obowiązującymi przepisami. Niestety brak jest pełnego rozeznania poziomu zagrożenia wód powodowanego tym czynnikiem.

Wysoki, stale rosnący poziom urbanizacji obszaru powiatu powoduje, że głównym źródłem ładunku zanieczyszczeń odprowadzanego do wód z terenu powiatu jest sektor komunalny. Poziom skanalizowania gospodarstw domowych w powiecie wynosi około 58 %, największy udział gospodarstw przyłączonych do sieci kanalizacyjnej występuje w gminach Grodzisk Mazowiecki, Milanówek i Podkowa Leśna, w pozostałych gminach powiatu jest on znacząco niższy.

Na terenie powiatu grodziskiego brak jest wystarczającego rozpoznania jakości gleb. Niemniej jednak, ze względu na brak lokalnych, przemysłowych źródeł emisji zanieczyszczeń, należy przypuszczać, że na tym obszarze gleby nie należą do szczególnie narażonego na skażenie elementu środowiska. Większego stężenia zanieczyszczeń – przede wszystkim metalami ciężkimi, ale także węglowodorami aromatycznymi - należy oczekiwać jedynie w sąsiedztwie głównych tras komunikacyjnych.

W ostatnich latach wzrasta natomiast zagrożenie gleb rolniczych i leśnych ich przekwalifikowaniem na cele nierolnicze i nieleśne, co związane jest z ogromną presją urbanizacyjną i wyznaczaniem nowych obszarów pod zabudowę mieszkalną na terenie powiatu grodziskiego. Na terenach zurbanizowanych proces ten prowadzi do znacznego uszczuplenia powierzchni biologicznie czynnej, która jest stale zabudowywana.

Stosunkowo dobrze rozpoznana jest jakość gleb pod względem ich przydatności rolniczej. Badania wskazują, że gleby na terenie powiatu grodziskiego są stosunkowo mało zakwaszone, udział gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych wynosi ok. 20 – 40 %, co jest wartością znacząco niższą niż dla pozostałego obszaru województwa (na większości obszaru woj. mazowieckiego występuje 60 – 100 % gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych). Około 9 % gleb charakteryzuje odczyn bardzo kwaśny, 28 % to gleby kwaśne, natomiast odczyn lekko kwaśny lub obojętny stwierdzono na obszarze 56 % gleb powiatu. Powoduje to, że potrzeby w zakresie wapnowania gleb są tu niższe niż w pozostałych powiatach województwa. Na omawianym terenie występuje także mniej, niż średnia dla województwa, gleb o zbyt niskiej zawartości fosforu (27 % gleb). Natomiast podobnie jak na pozostałym obszarze Mazowsza występuje tu stosunkowo znaczny odsetek gleb o niskiej zawartości potasu (41 – 60 %) i magnezu (21 – 40 %).

Brak jest szczegółowych danych o zagrożeniu hałasem poszczególnych obszarów na terenie powiatu. W ostatnich latach odnotowano spadek zgłoszeń dotyczącej tej uciążliwości środowiskowej (rok 2012 – 2 zgłoszenia). Do głównych źródeł uciążliwości

akustycznej na omawianym terenie należą ruch samochodowy oraz źródła punktowe (zarówno związane z działalnością gospodarczą – np. przemysł i rzemiosło itp.). Wysoki poziom uciążliwości akustycznej związany jest z przebiegiem przez obszar powiatu dróg krajowych i wojewódzkich oraz linii kolejowych. Wydaje się, że źródła liniowe największą uciążliwość akustyczną stanowią dla Milanówka, Grodziska Mazowieckiego, Żabiej Woli i Jaktorowa, gdzie przez obszary zabudowane przebiega zarówno droga wojewódzka o dużym natężeniu ruchu jak i (lub) linia kolejowa.

2.5.2. WALORY PRZYRODNICZE I KONSERWATORSKA OCHRONA PRZYRODY

W powiecie grodziskim obszary chronione związane są z terenami leśnymi, polno-leśnymi, dolinowo – łąkowymi oraz parkowymi. Obszary chronione w powiecie są powiązane z występowaniem ciągu ekologicznego wzdłuż rzek: Mrowna, Rokicianka, Rokitnica, Pisia Tuczna, Pisia i Karczunek. W większości obszary chronione obejmują tereny leśne, które stanowią naturalne strefy retencji. Gromadzą one i wiążą nadmiar wód powierzchniowych podczas okresów wezbrań w rzekach, a w czasie suszy powolnie oddają nagromadzone zapasy wody.

Obszary chronione związane są również z dolinami rzecznyymi (głównie tereny dolinowo - łąkowe) i zastoiskami. W powiecie grodziskim doliny rzeczne budują często osady takie jak torfy, mursze i mady oraz namuły rzeczne. Osady te charakteryzują się wysokimi zdolnościami sorpcyjnymi (szczególnie metali ciężkich), co czyni obszary ich występowania strefami przechwytyjącymi zanieczyszczenia i skażenia.

W obszarze powiatu grodziskiego znajduje się 5 rezerwatów przyrody, 2 obszary chronionego krajobrazu i 3 zespoły przyrodniczo - krajobrazowe.

Na terenie Podkowy Leśnej zlokalizowane są trzy rezerваты przyrody, które jednocześnie należą do regionalnego ciągu ekologicznego związanego z dolinami rzek: Mrowna, Zimna Woda i Rokitnica. Jednym z nich jest Rezerwat „Parów Sójek” o powierzchni 3,84 ha, zlokalizowany nad płytkim strumieniem. Występują w nim lasy grądowe i łąkowe, z pomnikowymi okazami dębów i grabów oraz z bogatym runem leśnym, w którego skład wchodzi bardzo rzadkie gatunki roślin.

W Rezerwacie im. B. Hryniewieckiego występują zbiorowiska roślinne borów mieszanych i dąbrów z bogatym runem leśnym. Przeważa w nim starodrzew z szeroko

rozpowszechnionym dębem szypułkowym, sosną z domieszką lipy, grabu i brzozy. Rezerwat ten zajmuje powierzchnię 24,73 ha.

Rezerwat „Zaborów” im. W. Tyrakowskiego o powierzchni 11,08 ha ma charakter faunistyczny. W jego skład wchodzi las liściasty, różnowiekowy z dębem, lipą, grabem i sosną. Rezerwat ten jest miejscem lęgowym dla wielu gatunków ptaków.

Na terenie gminy Żabia Wola zlokalizowane są dwa rezerваты o charakterze leśnym. Rezerwat „Skulskie Dęby” o powierzchni 30,07 ha, złożony jest głównie z naturalnego starodrzewu dębowego, z towarzyszeniem innych zbiorowisk leśnych, wraz z enklawami roślinności torfowiskowej. Natomiast na Rezerwat „Skulski Las” składają się kompleksy lasów liściastych z licznymi drzewami pomnikowymi, oraz wyspowym stanowiskiem buka. Rezerwat ten stanowi istotną część ciągu ekologicznego doliny rzek Pisia Tuczna i Karczunek. Zajmuje powierzchnię 316,92 ha.

W powiecie grodziskim znajdują się trzy zespoły przyrodniczo-krajobrazowe:

Wydmy Międzyborskie – teren o pow. 25,44 ha, powstały po ustąpieniu lodowca 11-12 tysięcy lat temu, położony na gruntach Nadleśnictwa w północnej części Międzyborowa. Najwyższa wydma wznosi się na wysokość 10,5 m ponad poziom terenu. W drzewostanie dominują sosny, brzozy i dęby.

Leśny Park Miejski w Mieście Ogrodzie Podkowie Leśnej o powierzchni 14 ha podobnie jak cała Podkova Leśna jest wpisany do rejestru zabytków i znajduje się w Warszawskim Obszarze Chronionego Krajobrazu. Posiada szczególne walory krajobrazowe ze względu na unikatowe na terenie Mazowsza wydmy o wysokości 120 m. n.p.m., bogatą szatę roślinną o dużej bioróżnorodności (ok. 500 gatunków roślin naczyniowych, mszaków i grzybów), pomnikowe drzewa oraz wiele gatunków roślin rzadkich (43 gatunki), roślin chronionych (6 gatunków), takich jak: lilia złotogłów (rosnąca na siedmiu stanowiskach w liczbie ponad 60 sztuk), kopytnik pospolity, barwinek pospolity, śnieżyczka przebiśnieg, konwalia majowa, bluszcz pospolity (płożący się po ziemi i drzewach).

Turczynek zlokalizowany jest w miejscu, gdzie zbiegają się granice trzech miast - ogrodów: Milanówka, Brwinowa i Podkowie Leśnej. Składa się on z dwóch willi otoczonych parkiem przechodzącym w zwartą zieleń parku leśnego. Zlokalizowany jest w centrum dawnej posiadłości „Turczynek” na dużej, leśnej działce o powierzchni 10 ha.

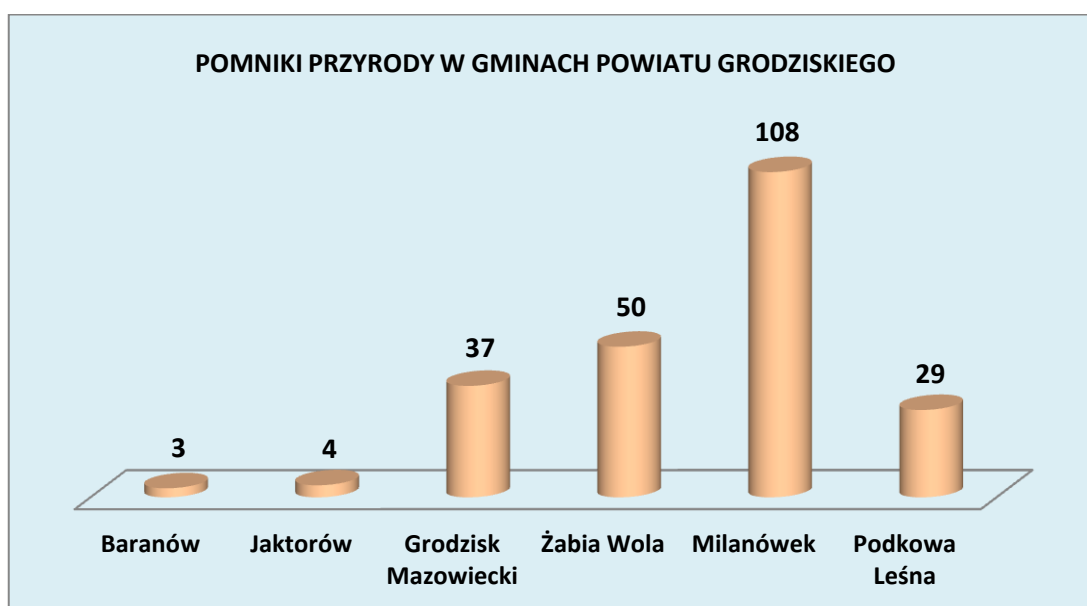
Rejon Milanówka i Podkowie Leśnej to głównie tereny miejskie przeważnie parkowe, są to obszary występowania szczególnie cennej szaty roślinnej. Ponadto w Podkowie

Leśnej występują zdeponowane w plejstocenie trzy granitowe głazy narzutowe pomniki przyrody nieożywionej.

W południowej części gminy Grodzisk Mazowiecki ochronie podlegają: obszary dolinowo - łąkowe wzdłuż rzek Mrowna, Rokicianka, Rokitnica, wraz z okolicznymi kompleksami leśnymi i terenami polno-leśnymi.

Obszary chronionego krajobrazu na terenie powiatu grodziskiego zostały zaklasyfikowane do niższej klasy pod względem ich wartości ekologiczno-przyrodniczej. Na terenie powiatu występują dwa takie obszary: rejon Milanówka i Podkowy Leśnej i południowa część gminy Grodzisk Mazowiecki – Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu i część terenu gminy Jaktorów – Obszar Chronionego Krajobrazu Bolimowsko – Radziejowicki z doliną środkowej Rawki.

Utrudnieniem w egzekwowaniu wymagań ochrony przyrody jest fakt, iż znaczna ilość obiektów chronionych (pomniki przyrody, parki, rezerwaty itp.) znajduje się w rękach prywatnych. Przy braku odpowiednich instrumentów finansowych pozwalających na skłanianie właścicieli do prowadzenia właściwej gospodarki obiektami chronionymi, a także ze względu na słabość administracji ochrony środowiska, powoduje to ograniczoną możliwość wpływania administracji publicznej na właścicieli, aby prowadzona przez nich działalność nie wpływała negatywnie na środowisko przyrodnicze.

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody, pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej,

naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów np. pojedyncze drzewa i głązy, ale również skupiska drzew np. w postaci alei.

Należy zauważyć, że proporcje widoczne w powyższym diagramie nie odzwierciedlają faktycznej liczby drzew objętej ochroną w poszczególnych gminach. Przykładem jest Miasto Podkowa Leśna, w którym większość pomników przyrody stanowią aleje zabytkowe.

2.6. ADMINISTRACJA I SŁUŻBY PUBLICZNE

2.6.1. ADMINISTRACJA POWIATOWA

IV kadencja Rady Powiatu składa się z 21 radnych. Prace zorganizowane są poza posiedzeniami plenarnymi Rady w 6 komisjach, są to:

- Komisja Rewizyjna,
- Komisja Budżetu i Finansów Publicznych,
- Komisja Polityki Społecznej,
- Komisja Promocji Powiatu i Współpracy Europejskiej,
- Komisja Ochrony Środowiska, Bezpieczeństwa i Spraw Wiejskich,
- Komisja Statutowo-Regulaminowa.

W skład Zarządu Powiatu wchodzi Starosta, Wicestarosta oraz trzech Członków Zarządu.

Zgodnie z uchwałą nr 337/XLIII/14 z dnia 29 maja 2014 roku Rada Powiatu Grodziskiego przyjęła Regulamin Organizacyjny Starostwa Powiatu Grodziskiego, który obowiązuje od 1 lipca 2014 r. Zgodnie z tym Regulaminem w skład Starostwa wchodzi następujące komórki organizacyjne:

1. Wydział Architektoniczno – Budowlany,
 2. Wydział Finansowy,
 3. Wydział Geodezji i Kartografii:
 - Referat Ewidencji Gruntów i Budynków,
 - Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej,
 4. Wydział Gospodarki Nieruchomościami,
 5. Wydział Komunikacji,
 6. Wydział Obsługi Finansowej Oświaty,
 7. Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Gospodarki Wodnej,
 8. Wydział Organizacyjny,
 9. Wydział Oświaty, Kultury i Sportu,
 10. Biuro Rady Powiatu,
-

11. Samodzielne Stanowisko ds. BHP i PPOŻ,
12. Samodzielne Stanowisko ds. Inwestycji,
13. Samodzielne Stanowisko ds. Kontroli,
14. Samodzielne Stanowisko ds. Obronnych, Obrony Cywilnej i Zarządzania Kryzysowego,
15. Samodzielne Stanowisko ds. Pozyskiwania Funduszy Zewnętrznych,
16. Samodzielne Stanowisko ds. Promocji i Ochrony Zdrowia,
17. Samodzielne Stanowisko ds. Zamówień Publicznych,
18. Samodzielne Stanowisko Promocji Powiatu,
19. Archiwum,
20. Audytor Wewnętrzny,
21. Kancelaria Tajna,
22. Pełnomocnik ds. Ochrony Informacji Niejawnych,
23. Pełnomocnik Starosty ds. Systemu Zarządzania Jakością,
24. Powiatowy Rzecznik Konsumentów,
25. Zespół Radców Prawnych.

Jednostkami Organizacyjnymi Powiatu Grodzkiego są:

1. Powiatowy Urząd Pracy w Grodzisku Mazowieckim - działający w formie jednostki budżetowej,
 2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim - działające w formie jednostki budżetowej,
 3. Powiatowy Zarząd Dróg w Grodzisku Mazowieckim - działający w formie jednostki budżetowej,
 4. Zespół Szkół Nr 1 w Grodzisku Mazowieckim - działający w formie jednostki budżetowej,
 5. Zespół Szkół Technicznych i Licealnych Nr 2 w Grodzisku Mazowieckim - działający w formie jednostki budżetowej,
 6. Zespół Szkół im. Hipolita Szczerkowskiego w Grodzisku Mazowieckim - działający w formie jednostki budżetowej,
 7. Zespół Szkół Nr 1 w Milanówku - działający w formie jednostki budżetowej,
-

8. Zespół Szkół Nr 2 im. gen. Józefa Bema w Milanówku - działający w formie jednostki budżetowej,
9. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Grodzisku Mazowieckim - działająca w formie jednostki budżetowej,
10. Centrum Kształcenia Praktycznego w Grodzisku Mazowieckim - działające w formie jednostki budżetowej,
11. Publiczne Ognisko Plastyczne im. Jana Skotnickiego w Grodzisku Mazowieckim - działające w formie jednostki budżetowej,
12. Muzeum im. Anny i Jarosława Iwaszkiewiczów w Podkowie Leśnej - działające w formie samorządowej instytucji kultury, posiadającej osobowość prawną,
13. Dom Pomocy Społecznej w Izdebnie Kościelnym z filią w Grodzisku Mazowieckim - działający w formie jednostki budżetowej,
14. Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Szpital Zachodni im. Jana Pawła II w Grodzisku Mazowieckim - działający w formie samorządowej osoby prawnej, posiadającej osobowość prawną.

Powiatowe służby, inspekcje i straże:

1. Powiatowa Komenda Państwowej Straży Pożarnej w Grodzisku Mazowieckim - działająca w formie jednostki budżetowej;
2. Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Grodzisku Mazowieckim - działający w formie jednostki budżetowej;
3. Komenda Powiatowa Policji w Grodzisku Mazowieckim - działająca w formie jednostki budżetowej;
4. Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Grodzisku Mazowieckim - działająca w formie jednostki budżetowej.

2.6.2. POLICJA

W powiecie grodziskim działaniami na rzecz ograniczenia przestępczości i zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców zajmuje się Komenda Powiatowa Policji w Grodzisku Mazowieckim wraz z jednostkami podległymi: dwoma komisariatami i dwoma

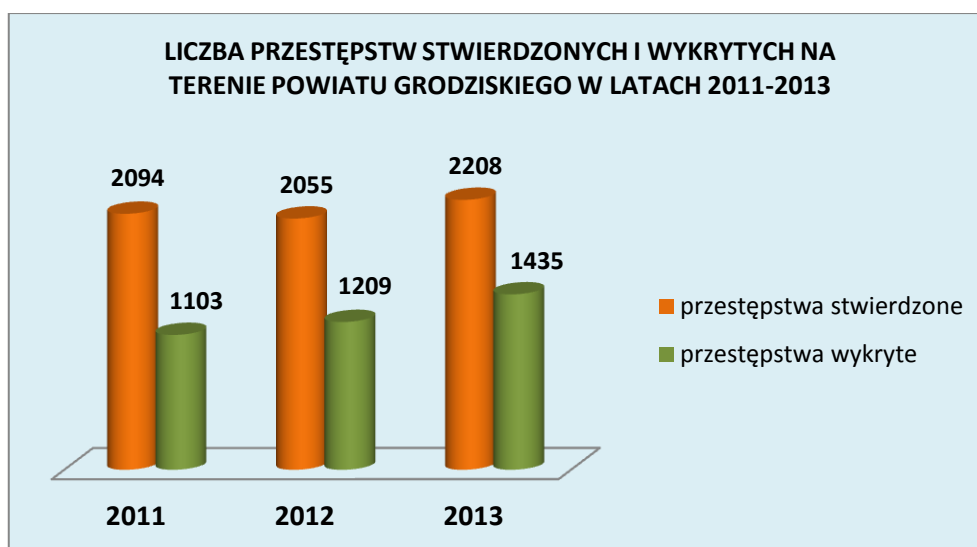
posterunkami Policji. W poniższej tabeli przedstawiono liczbę policjantów zatrudnionych w poszczególnych jednostkach Policji z terenu powiatu grodziskiego.

Nazwa jednostki	Obsługiwany teren	Liczba policjantów
Komenda Powiatowa Policji w Grodzisku Mazowieckim	miasto i gmina Grodzisk Mazowiecki (wspomaga także jednostki terenowe)	110
Komisariat Policji w Milanówku	miasto Milanówek	15
Komisariat Policji w Jaktorowie	gmina Jaktorów i gmina Baranów	15
Posterunek Policji w Podkowie Leśnej	miasto Podkowa Leśna	5
Posterunek Policji w Żabiej Woli	gmina Żabia Wola	4

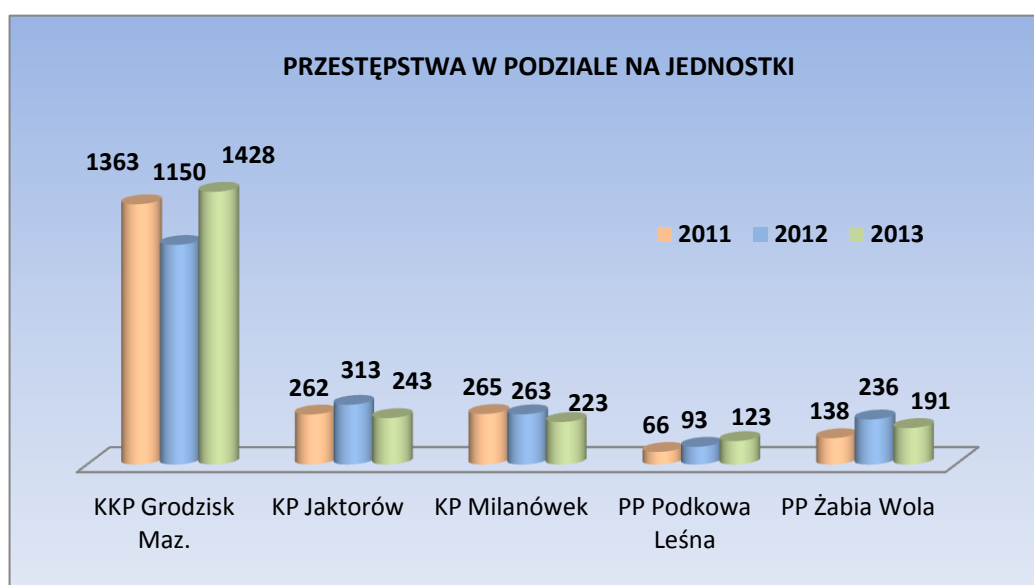
Komenda Powiatowa Policji w Grodzisku Mazowieckim realizuje następujące priorytety określone przez Komendanta Głównego Policji oraz Strategię przyjętą przez Komendanta Stołecznego Policji na lata 2013 – 2015:

- Priorytet I – Doskonalenie obsługi obywatela poprzez szybką i skuteczną reakcję Policji na zdarzenie ,
- Priorytet II – Działania Policji skierowane na wzrost poziomu bezpieczeństwa na drogach,
- Priorytet III – Ochrona interesów obywatela, przedsiębiorców i Skarbu Państwa poprzez skuteczniejszą walkę z przestępczością gospodarczą,
- Priorytet IV – Zapewnienie optymalnych warunków pełnienia służby/pracy policjantom i pracownikom Policji w celu doskonalenia jakości wykonywanych przez nich zadań,
- Priorytet V – Usprawnienie pracy Policji poprzez wprowadzanie i wykorzystywanie nowoczesnych rozwiązań teleinformatycznych i finansowych,
- Priorytet VI – Działania na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa imprez masowych.

Liczba popełnianych przestępstw na terenie powiatu grodziskiego w ostatnich 3 latach ulegała nieznacznym wahaniom, w 2013 roku była nieco wyższa niż poprzednich dwóch latach i wynosiła 2 208, jednak wskaźnik wykrywalności wzrósł w stosunku do 2012 roku o 6,16 % i w roku 2013 wynosił 64,99 %. Na tle innych jednostek garnizonu stołecznego, Komenda Powiatowa Policji w Grodzisku Mazowieckim znajduje się w czołówce jednostek o największym wskaźniku wykrywalności przestępczości. Liczbę przestępstw stwierdzonych i wykrytych na terenie powiatu grodziskiego w latach 2011 – 2013 przedstawia poniższy wykres.

Poniższy diagram przedstawia liczbę przestępstw stwierdzonych w latach 2011 – 2013 na terenie poszczególnych jednostek Policji funkcjonujących w powiecie grodziskim.

W powiecie grodzkim do najczęściej popełnianych przestępstw należą kradzieże rzeczy cudzej oraz kradzieże z włamaniem. Niemniej jednak w 2013 roku odnotowano spadek liczby przestępstw w tym zakresie w stosunku do roku ubiegłego. Natomiast szczególnie niepokojący jest znaczny wzrost liczby nietrzeźwych kierowców. W 2013 roku zatrzymano 325 kierujących pojazdami w stanie nietrzeźwym, co stanowi wzrost o 30 % w stosunku do roku poprzedniego.

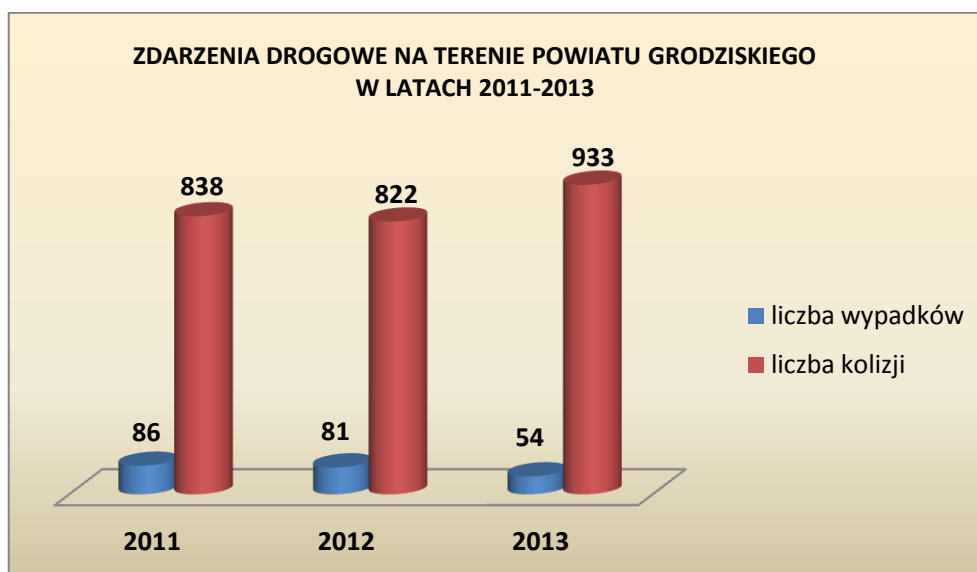
Z roku na rok rośnie również przestępczość związana z narkomanią. W 2013 roku przestępstwa w tej kategorii wzrosły o 40 % w stosunku do roku poprzedniego i aż o 178 % w stosunku do roku 2011. Za przestępstwa z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w 2013 roku ogółem zatrzymano 103 sprawców, z czego 7 nieletnich.

Liczbę najczęściej popełnianych przestępstw w 10 kategoriach, w latach 2011–2013 przedstawia poniższa tabela.

KATEGORIA PRZESTĘPSTWA	2011 rok	2012 rok	2013 rok
kradzież cudzej rzeczy	426	502	480
nietrzeźwi kierujący	265	250	325
kradzież z włamaniem	220	291	266
przestępstwa gospodarcze	63	151	216
przestępstwa narkotykowe	55	109	153
uszkodzenie cudzej rzeczy	140	97	129
przestępstwa rozbójnicze	29	41	39
bójki, pobicia	26	28	19
kradzież z włamaniem do samochodu	20	24	18
uszczerbek na zdrowiu	20	12	14

W 2013 roku wśród zdarzeń drogowych zaistniałych na terenie powiatu grodzkiego, odnotowano 933 kolizje i 54 wypadki, w wyniku których 5 osób zostało zabitych a 70 zostało rannych. Najczęstszą przyczyną wypadków drogowych było nieudzielenie pierwszeństwa przejazdu i niedostosowanie prędkości do warunków ruchu.

Poniższy wykres przedstawia liczbę zdarzeń zaistniałych na drogach w powiecie grodziskim w latach 2011 – 2013.

W latach 2011 – 2013 policjanci KPP w Grodzisku Maz., podejmowali liczne działania prewencyjne na rzecz bezpieczeństwa mieszkańców powiatu, były to m.in.:

- działania edukacyjne na terenie przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych,
- współorganizacja turnieju „Bezpieczeństwo w ruchu drogowym” oraz konkursów „Razem bezpieczniej”, „Policjanci są wśród nas” i „Bezpieczna droga do szkoły”, których uczestnikami byli uczniowie szkół podstawowych i gimnazjalnych całego powiatu,
- działania prewencyjne „Wzorowy pieszy i rowerzysta”, których elementem jest edukacja uczniów klas IV szkół podstawowych z Grodziska Maz. oraz wszystkich użytkowników dróg,
- aktywne włączanie policjantów we wszelkie działania profilaktyczne organizowane przez inne instytucje i organizacje na terenie całego powiatu,
- współpraca ze stowarzyszeniem „Bezpieczne Miasto i Gmina Grodzisk Mazowiecki”,
- współpraca z Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Grodzisku Maz. i Grodziskim Klubem Sportowym „Pogoń” w realizacji programu „Super Kibic” związanego z bezpieczeństwem młodzieży podczas imprez sportowych,

- działania profilaktyczne skierowane do seniorów: spotkania ze słuchaczami Uniwersytetu Trzeciego Wieku, apele z ostrzeżeniami za pośrednictwem parafii, spoty na ekranach multimedialnych,
- udział policjantów w imprezach plenerowych i piknikach w celu popularyzowania bezpieczeństwa wśród mieszkańców powiatu oraz budowy zaufania do Policji,
- akcja „Czujny Sąsiad”,
- realizacja programu pomocy bezdomnym i osobom potrzebującym.

2.6.3. STRAŻ POŻARNA

Zgodnie z celami określonymi w ustawie o ochronie przeciwpożarowej działania w zakresie bezpieczeństwa pożarowego polegają na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem poprzez:

1. Zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.
2. Zapewnienie sił i środków do zwalczania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.
3. Prowadzenie działań ratowniczych.

Minister właściwy do spraw wewnętrznych odpowiada za realizację polityki państwa w zakresie ochrony przeciwpożarowej oraz pełni nadzór nad funkcjonowaniem krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.

Krajowy system ratowniczo-gaśniczy ma na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska poprzez:

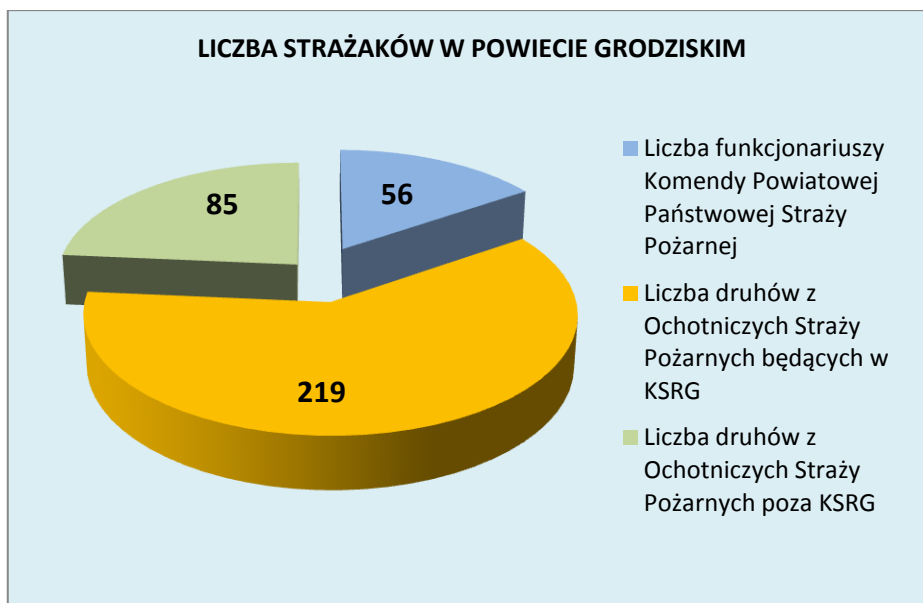
1. walkę z pożarami lub innymi klęskami żywiołowymi,
 2. ratownictwo techniczne,
 3. ratownictwo chemiczne,
 4. ratownictwo ekologiczne,
 5. ratownictwo medyczne,
 6. współpracę z jednostkami systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego.
-

Działanie ratownicze prowadzą jednostki ochrony przeciwpożarowej, do których zaliczone są Państwowa Straż Pożarna i Ochotnicze Straże Pożarne .

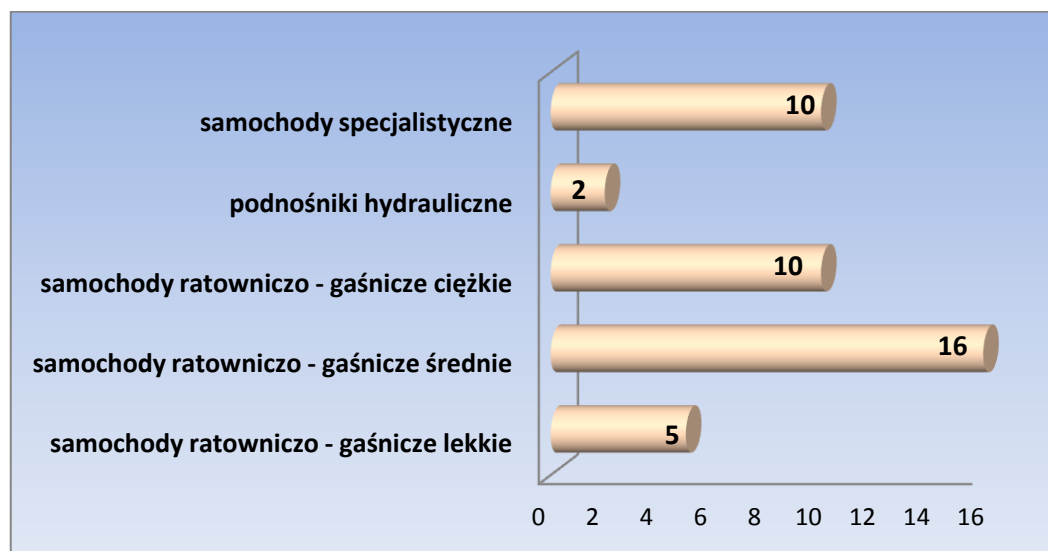
Na obszarze powiatu grodziskiego na 13 działających jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, 8 jest włączonych do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego (KSRG).

Jednostka OSP	gmina / miasto	członkostwo w KSRG	liczba członków ogółem w OSP	Liczba członków wyznaczonych do działań ratowniczych
OSP Baranów	gmina Baranów	tak	89	28
OSP Kaski		tak	113	23
OSP Boża Wola		nie	49	21
OSP Osiny		nie	41	7
OSP Jaktorów	gmina Jaktorów	tak	49	22
OSP Międzyborów		tak	83	27
OSP Grodzisk Mazowiecki	gmina Grodzisk Mazowiecki	tak	47	22
OSP Kłudno Stare		tak	48	25
OSP Izdebn Kościelne		nie	66	21
OSP Książenice		nie	41	17
OSP Skuły	gmina Żabia Wola	tak	103	32
OSP Żelechów		nie	42	19
OSP Milanówek	Miasto Milanówek	tak	69	40

W Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej zatrudnionych jest 56 funkcjonariuszy. Do Ochotniczych Straży Pożarnych należy 840 członków, z czego 304 spełnia wymagania bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczo – gaśniczych.

Na koniec grudnia 2013 roku jednostki PSP oraz OSP posiadały 43 pojazdy ratownicze. Stan ilościowy wg rodzaju przedstawia poniższy diagram.

Państwowa Straż Pożarna jest powołana na mocy ustawy jako zawodowa formacja wyposażona w specjalistyczny sprzęt przeznaczony do walki z pożarami, klęskami żywiołowymi i innymi miejscowymi zagrożeniami.

Do podstawowych zadań Państwowej Straży Pożarnej m. in. należy:

1. Rozpoznawanie zagrożeń pożarowych i innych miejscowych zagrożeń.
2. Organizowanie i prowadzenie akcji ratowniczych w czasie pożarów, klęsk żywiołowych lub likwidacji miejscowych zagrożeń.
3. Wykonywanie pomocniczych specjalistycznych czynności ratowniczych w czasie klęsk żywiołowych lub likwidacji miejscowych zagrożeń przez inne służby ratownicze.
4. Nadzór nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych.

Zadania i kompetencje Państwowej Straży Pożarnej na obszarze województwa wykonują:

1. Wojewoda przy pomocy komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej, jako kierownika straży wchodzącej w skład zespolonej administracji rządowej w województwie;
2. Komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej na obszarze danego powiatu.

Do zadań komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej należy:

1. Kierowanie komendą powiatową (miejską) Państwowej Straży Pożarnej.
 2. Organizowanie jednostek ratowniczo-gaśniczych.
 3. Organizowanie na obszarze powiatu krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.
 4. Dysponowanie oraz kierowanie siłami i środkami krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego na obszarze powiatu poprzez swoje stanowisko kierowania.
 5. Kierowanie jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej z obszaru powiatu do akcji ratowniczych i humanitarnych poza granicę państwa, na podstawie wiążących Rzeczpospolitą Polską umów i porozumień międzynarodowych.
 6. Analizowanie działań ratowniczych prowadzonych na obszarze powiatu przez podmioty krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.
 7. Organizowanie i prowadzenie akcji ratowniczej.
-

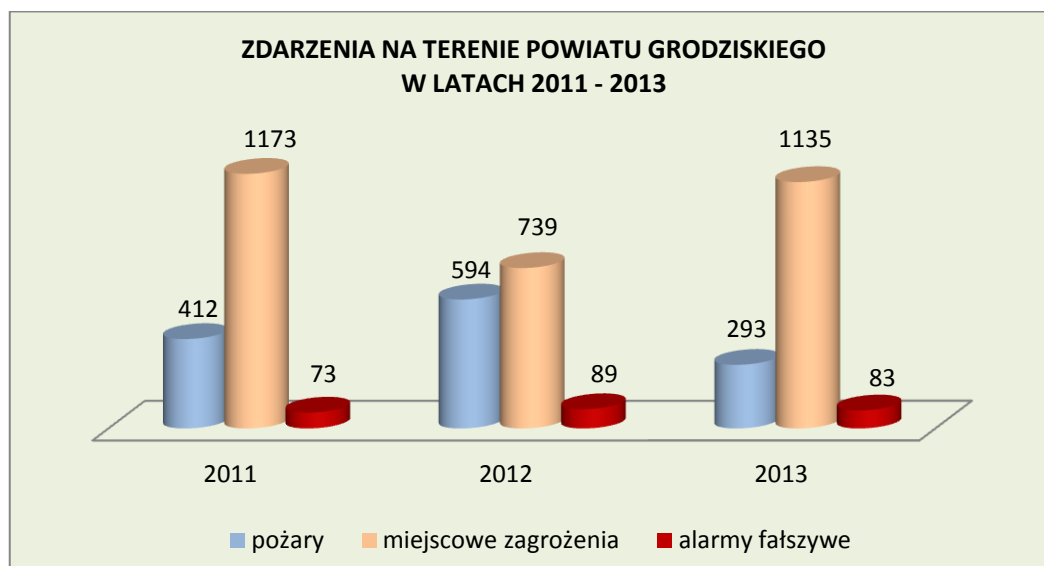
8. Współdziałanie z komendantem gminnym ochrony przeciwpożarowej, jeżeli komendant taki został zatrudniony w gminie.
9. Współdziałanie z komendantem gminnym związku ochotniczych straży pożarnych.
10. Rozpoznawanie zagrożeń pożarowych i innych miejscowych zagrożeń.
11. Opracowywanie planów ratowniczych na obszarze powiatu.
12. Nadzorowanie przestrzegania przepisów przeciwpożarowych.
13. Wykonywanie zadań z zakresu ratownictwa.
14. Wstępne ustalanie przyczyn oraz okoliczności powstania i rozprzestrzeniania się pożaru oraz miejscowego zagrożenia.
15. Organizowanie szkolenia i doskonalenia pożarniczego.
16. Szkolenie członków ochotniczych straży pożarnych.
17. Inicjowanie przedsięwzięć w zakresie kultury fizycznej i sportu z udziałem podmiotów krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego na obszarze powiatu.
18. Wprowadzanie podwyższonej gotowości operacyjnej w komendzie powiatowej (miejskiej) Państwowej Straży Pożarnej w sytuacji zwiększonego prawdopodobieństwa katastrofy naturalnej lub awarii technicznej, których skutki mogą zagrozić życiu lub zdrowiu dużej liczby osób, mieniu w wielkich rozmiarach albo środowisku na znacznych obszarach, oraz w przypadku wystąpienia i utrzymywania się wzmożonego zagrożenia pożarowego.
19. Współdziałanie z zarządem (oddziałem) powiatowym Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej.
20. Przeprowadzanie inspekcji gotowości operacyjnej ochotniczych straży pożarnych na obszarze powiatu, pod względem przygotowania do działań ratowniczych.

W postępowaniu administracyjnym, w sprawach związanych z wykonywaniem zadań i kompetencji Państwowej Straży Pożarnej, jeżeli ustawy nie stanowią inaczej, organem właściwym jest komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej.

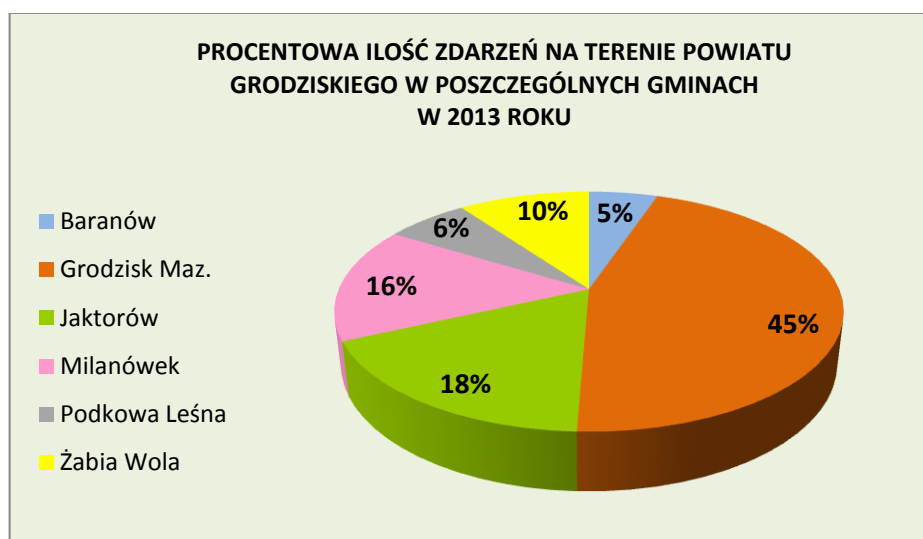
Komendanci wykonują swoje zadania przy pomocy komend.

Działalność Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Grodzisku Mazowieckim realizowana jest zgodnie z ustalonym przez Komendanta Powiatowego regulaminem organizacyjnym zatwierdzonym przez Mazowieckiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej.

Według danych Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Grodzisku Maz. w 2013 roku na terenie powiatu grodziskiego odnotowano 1 511 zdarzeń, spośród których 75,12 % stanowiły miejscowe zagrożenia, 19,39 % pożary, zaś 5,49 % alarmy fałszywe. Dokładne dane odnośnie zdarzeń zaistniałych w latach 2011 – 2013 przedstawia poniższy wykres.

Poniżej przedstawiono udział procentowy zaistniałych zdarzeń na terenie poszczególnych gmin powiatu grodziskiego w 2013 roku.

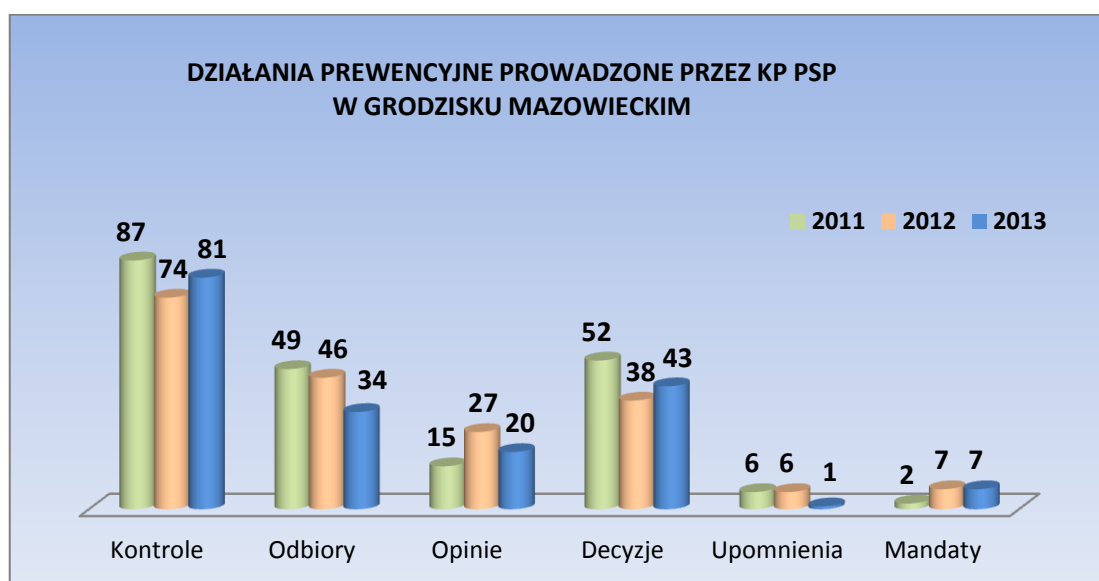

W wyniku powyższych zdarzeń w 2013 roku na terenie powiatu grodziskiego poszkodowanych było 141 osób, z czego 12 ofiar śmiertelnych a 129 osób rannych.

Podstawowym zakresem działań w ramach realizacji działalności zapobiegawczej są przeprowadzone czynności kontrolno - rozpoznawcze:

- planowe – kontrole przeprowadzane w obiektach istniejących i użytkowanych,
- odbiory – kontrole w obiektach zgłoszonych przez inwestorów w związku z zamiarem przystąpienia do użytkowania.

Ogółem w 2013 roku przeprowadzono 115 czynności kontrolno – rozpoznawczych, w tym 81 to kontrole stanu przestrzegania przepisów przeciwpożarowych a 34 to czynności odbiorowe. Poniższy diagram przedstawia działania prewencyjne prowadzone przez KP PSP w Grodzisku Maz. w latach 2011 – 2013.

Według danych KP PSP w Grodzisku Maz., najczęściej powtarzające się nieprawidłowości podczas kontroli to:

- brak badań instalacji użytkowych,
- niesprawne urządzenia techniczne,
- brak oznakowania znakami bezpieczeństwa,
- brak aktualizacji instrukcji bezpieczeństwa pożarowego.

Niezależnie od działań kontrolnych, które stanowią podstawowy obowiązek nałożony na PSP, w zakresie zapobiegania podejmowano także działania o charakterze szkoleniowo popularyzacyjnym takie jak:

- comiesięczne udziały w audycjach radia Bogoria, w czasie których prezentowano zagadnienia dotyczące bezpieczeństwa pożarowego,

- prowadzenie pogadarek dla dzieci i młodzieży na terenie koszar oraz placówek oświatowych,
- współdziałanie ze stowarzyszeniem Bezpieczne Miasto i Gmina,
- współdziałanie w organizacji gminnych i powiatowych eliminacji Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej.

2.6.4. POWIATOWA STACJA SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNA

Państwowa Inspekcja Sanitarna wypełnia zadania z zakresu zdrowia publicznego określone w ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Swoje zadania realizuje poprzez nadzór bieżący i zapobiegawczy. Organem inspekcji, jako organu rządowego administracji zespolonej w powiecie jest Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny, któremu podlega stacja sanitarno – epidemiologiczna.

W ramach prowadzonej działalności inspekcja sanitarna sprawuje nadzór bieżący nad warunkami m.in.:

- higieny środowiska,
- higieny w zakładach pracy,
- higieny procesów nauczania i wychowania,
- zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku,
- jakie powinien spełniać personel medyczny i pomieszczenia, w których udzielane są świadczenia zdrowotne,

Ponadto Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna realizuje zadania w zakresie:

- oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia,
- zapobiegawczego nadzoru sanitarnego,
- działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej.

W ramach działalności administracyjno-egzekucyjnej w 2013 r. nadzorem objęto 1 627 obiektów. Przeprowadzono 1 456 kontroli podczas których:

- nałożono 49 mandatów na sumę 15 700 zł,
 - wydano 1 409 decyzji administracyjnych,
 - złożono 11 wniosków do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej o nałożenie kar pieniężnych,
-

- wydano 17 opinii sanitarnych dotyczących dokumentacji projektowej,
- wydano 19 postanowień.

W 2013 roku sekcja Higieny Komunalnej objęła nadzorem następujące obiekty:

- wodociągi,
- baseny,
- obiekty użyteczności publicznej (m.in. dworce i stacje kolejowe, obiekty hotelarskie, zakłady fryzjerskie i kosmetyczne, Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej).

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 12 decyzji administracyjnych oraz nałożono 12 mandatów, w 2 przypadkach toczy się postępowanie administracyjne.

Sekcja Higieny Żywności Żywienia i Przedmiotów Użytku w 2013 roku objęła nadzorem 945 obiektów, spośród których skontrolowano 399.

W wyniku kontroli wydano 11 decyzji unieruchomienia oraz nałożono 33 mandaty o łącznej wysokości 11 650 zł. Do badań pobrano 220 prób żywności i przedmiotów użytku, spośród których zdyskwalifikowano 3.

W 2013 roku sekcja Higieny Pracy objęła nadzorem - 455 przedsiębiorców zatrudniających ok. 11 000 osób, w tym 213 firm podlegających także nadzorowi w zakresie wprowadzania do obrotu i/lub stosowania substancji i mieszanin chemicznych. Podczas 265 przeprowadzonych kontroli skontrolowano 192 przedsiębiorstwa i wydano 68 decyzji nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień oraz 3 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej.

W 2013 roku nadzorem epidemiologicznym objęto 157 placówek. W wyniku przeprowadzonych 103 kontroli wydano:

- 14 decyzji nakazujących usunięcie nieprawidłowości,
- 23 decyzje rejestrowe,
- 42 decyzje umarzające wszczęte postępowanie.

W ramach oceny stanu sanitarnego zakładów nauczania i wychowania, objęto nadzorem 96 placówek. Wszystkie placówki objęte nadzorem funkcjonowały w budynkach o dobrym stanie technicznym i sanitarnym. W szczególności zwrócono uwagę na

sukcesywną poprawę warunków nauczania (np. dostosowanie mebli do wzrostu uczniów, lepsze planowanie zajęć, zakup komputerów oraz odpowiednich mebli do pracowni komputerowych).

Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna prowadzi również działalność oświatowo zdrowotną i promocję zdrowia dążąc do osiągnięcia pożądanych norm zdrowotnych poprzez:

- działania umożliwiające zachowanie lub przywracanie bezpieczeństwa zdrowotnego ludzi,
- poprawę i utrzymanie zdrowia społeczeństwa,
- kształtowanie prawidłowych postaw i zachowań,
- realizowane programy, akcje i kampanie.

W ramach działalności oświatowo zdrowotnej i promocji zdrowia, w 2013 roku realizowano następujące programy, akcje i kampanie:

- program ograniczania zdrowotnych następstw palenia tytoniu w Polsce,
- programy edukacji antynikotynowej:
 - „Czyste powietrze wokół nas”,
 - „Nie pal przy mnie proszę”,
 - „Znajdź właściwe rozwiązanie”,
- krajowy program zwalczania AIDS i zapobiegania HIV,
- programy edukacyjne:
 - „Trzymaj formę”,
 - „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”,
 - „Od samobadania piersi do mammografii,
 - „Zdrowe piersi są OK.”,
 - „Pierwszy dzwonek”,
 - „Kleszcz mały czy duży – nic dobrego nie wróży”,
- działania edukacyjne w związku z akcjami letnimi i zimowymi.

W związku z wykonywanym nadzorem zapobiegawczym, w 2013 roku wydano 215 uzgodnień, decyzji i opinii. Opiniowane dokumentacje projektowe z reguły spełniały wymagania higieniczne i zdrowotne. Większość obiektów zgłaszanych do odbioru była

wykonywana zgodnie z projektami. Udzielono wielu konsultacji i informacji w zakresie wymagań sanitarno-higienicznych, głównie w sprawach adaptacji obiektów na działalność usługową.

2.6.5. SŁUŻBA ZDROWIA

Na terenie powiatu grodziskiego działa Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Szpital Zachodni im. Jana Pawła II przy ul. Dalekiej 11 w Grodzisku Mazowieckim.

Grodziski Szpital Zachodni jest jedną z najnowocześniejszych placówek medycznych na terenie województwa mazowieckiego. Szpital udziela stacjonarne całodobowe i ambulatoryjne świadczenia zdrowotne oraz prowadzi działania z zakresu ratownictwa medycznego.

Na koniec 2013 roku w strukturach Szpitala funkcjonowały:

W ramach leczenia stacjonarnego:

- Szpital:
Oddziały: Chorób Wewnętrznych, Kardiologiczny, Kardiologii Inwazyjnej, Neurologiczny, Pediatriczny, Chirurgii Ogólnej, Urologiczny, Rehabilitacyjny, Chirurgii Onkologicznej/chemioterapia jednego dnia, Ortopedii i Traumatologii, Neurochirurgiczny, Anestezjologii i Intensywnej Terapii, Szpitalny Oddział Ratunkowy.
- Zakład Diagnostyki Obrazowej:
Pracownie: Rentgenowska, USG, Mammografii, Tomografii Komputerowej, Rezonansu Magnetycznego.
- Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej
Pracownie: Hematologii, Biochemii, Analityki Ogólnej, Serologii grup krwi, Koagulologii, Immunochemii.
- Zakład Mikrobiologii:
Pracownie: Bakteriologii, Kontroli Zakazań Szpitalnych.

W ramach leczenia ambulatoryjnego:

- Podstawowa Opieka Zdrowotna:
Poradnie: Lekarza POZ, Pielęgniarki POZ, Położnej POZ.
 - Przychodnia Specjalistyczna:
-

Poradnie: Pulmonologiczna, Nefrologiczna, Zdrowia Psychicznego, Neurologiczna, Leczenia Bólu, Leczenia Uzależnień, Diabetologiczna, Kardiologiczna, Endokrynologiczna, Ginekologiczno – Położnicza, Okulistyczna, Urologiczna, Chirurgii Ogólnej, Neurochirurgiczna, Urazowo-Ortopedyczna, Urazowo-Ortopedyczna dla Dzieci, Medycyny Pracy, Endokrynologiczna Osteoporozy, Onkologiczna, Stomatologiczna, Chirurgii Stomatologicznej.

Dodatkowo Statut Szpitala Zachodniego daje możliwość działania Poradni: Otolaryngologicznej, Chirurgii Ogólnej dla Dzieci, Chirurgii Naczyniowej, Chirurgii Szczękowo-Twarzowej, Gastroenterologicznej, Chorób Wewnętrznych, Pediatricznej i Dermatologicznej.

- Ośrodek Rehabilitacji Diennej:
Ośrodek Rehabilitacji dziennej, Poradnia Rehabilitacyjna oraz Dział Fizjoterapii.
- Pogotowie Ratunkowe:
Podstawowy i specjalistyczny Zespół Ratownictwa Medycznego.

Liczba świadczeń udzielonych w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym:

- w 2012 roku - 36 974
- w 2013 roku - 37 773

Liczba łącznie przyjętych pacjentów w Poradniach Specjalistycznych, Ośrodku Rehabilitacji Diennej oraz Podstawowej Opiece Zdrowotnej:

- w 2012 roku - 98 878
- w 2013 roku - 95 798

Liczba wykonanych hemodializ w Szpitalnej Stacji Dializ:

- w 2012 roku - 10 220
 - w 2013 roku - 9 779
-

Liczba pacjentów przyjętych, osobodni oraz ilości łóżek w latach 2012-2013							
Nazwa Oddziału		stan na dzień 31.12.2012			stan na dzień 31.12.2013		
		Ilość łóżek	Liczba pacjentów przyjętych	Ilość osobodni	Ilość łóżek	Liczba pacjentów przyjętych	Ilość osobodni
Oddziały szpitalne	Oddział Wewnętrzny	69	3 543	22 898	57	2 658	19 704
	Oddział Kardiologiczny	23	1 681	5 427	23	1 179	5 632
	Oddział Kardiologii Inwazyjnej	21	2 052	5 030	21	2 058	5 248
	Oddział Neurologiczny	12	530	3 441	12	448	3 051
	Pododdział Udarowy	16	832	8 638	16	647	7 415
	Oddział Pediatryczny	26	1 321	6 504	26	1 207	6 304
	Oddział Chirurgiczny	30	2 597	10 156	30	2 524	9 050
	Oddział Neurochirurgiczny	13	826	3 711	25	708	4 246
	Oddział Urologiczny	20	2 234	5 313	20	2 177	5 442
	Oddział Ortopedyczny	69	2 431	14 902	63	2 083	13 512
	Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii	9+6POP	274	2 013	9+6POP	267	2 101
	Oddział Onkologiczny/Chemioterapia	3 łóżka dienne	1 283	0	3 łóżka dienne	1 115	0
	Szpitalny Oddział Ratunkowy	11	36 974	0	11	37 773	0
	Oddział Rehabilitacyjny (zarejestrowany dn. 17.06.2013)	0	0	0	17	27	129
	Pododdział Wieloprofilowy Zabiegowy (zarejestrowany dn. 4.10.2013)	0	0	0	4	24	63
	Pododdział Ginekologiczny (zarejestrowany dn. 3.10.2011)	8	0	0	8	0	0
	Pododdział Geriatryczny (zarejestrowany dn. 19.09.2013)	0	0	0	12	0	0
Pododdział Chirurgii Szcękowo-Twarzowej (zarejestrowany dn.28.07.2011)	4	0	0	4	0	0	
Ogółem:	340	56 578	88 033	367	54 895	81 897	

Ponadto na terenie powiatu grodziskiego funkcjonują 44 Zakłady Opieki Zdrowotnej (w tym 38 Niepublicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej, z czego 14 NZOZ-ów to Przychodnie Specjalistyczne) oraz 34 apteki.

W okresie nowej perspektywy unijnej na lata 2014-2020 Szpital Zachodni planuje przeprowadzenie inwestycji istotnych z punktu widzenia mieszkańców powiatu grodziskiego, ich potrzeb epidemiologicznych.

W Szpitalu Zachodnim planowana jest:

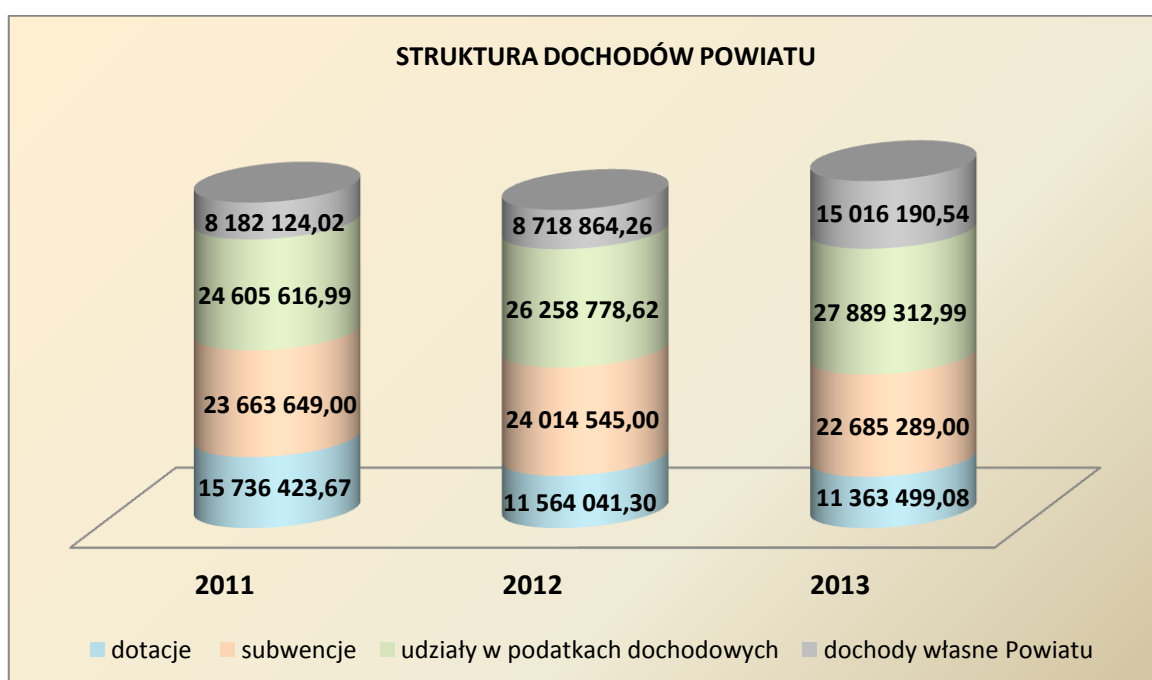
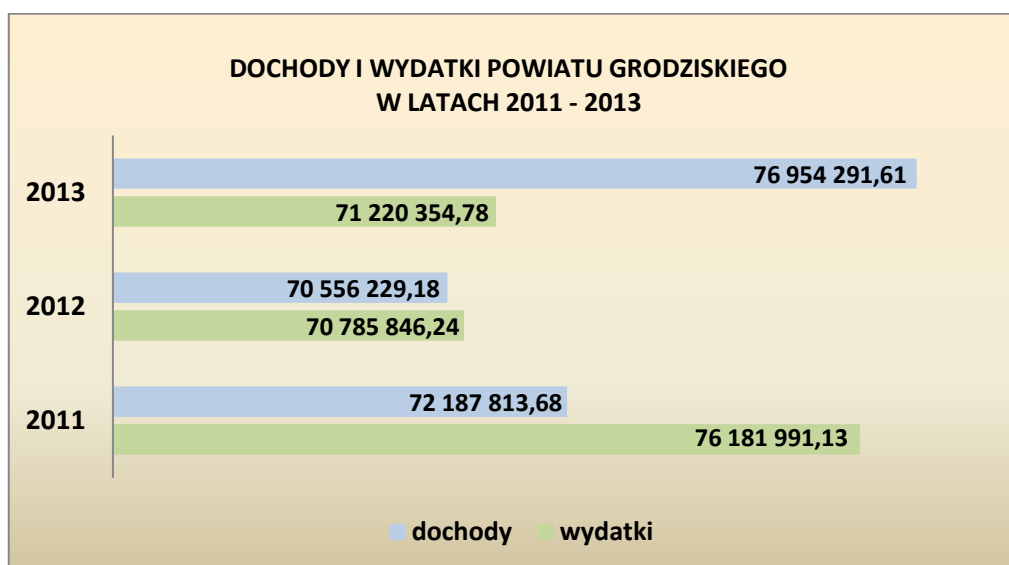
1. Modernizacja pomieszczeń umożliwiających uruchomienie oddziału położniczego i neonatologicznego w miejsce dotychczasowego Ośrodka Rehabilitacji z jednoczesnym dostosowaniem innych pomieszczeń na funkcjonowanie Ośrodka Rehabilitacji w pełnym zakresie wraz z wyposażeniem.
2. Modernizacja pomieszczeń poradni stomatologicznej i PCPR w celu dostosowania ich do oddziału łóżkowego dla hospitalizacji zabiegowej.
3. Zakończenie budowy tymczasowego lądowiska dla SOR ze środków Powiatu umożliwiającego lądowanie w godzinach nocnych (II etap budowy) na dzierżawionym terenie.
4. Budowa docelowego lądowiska na dachu Szpitala w ramach programu unijnego przeznaczonego na ten cel.
5. Wyposażenie w sprzęt medyczny i urządzenia umożliwiające pełne funkcjonowanie dla oddziałów geriatrycznego i rehabilitacyjnego.
6. Wymiana sprzętu medycznego i łóżek szpitalnych.
7. Informatyzacja Szpitala umożliwiająca prowadzenie dokumentacji medycznej elektronicznie w pełnym zakresie.
8. Uzyskanie efektu energooszczędnego poprzez wymianę okien i oświetlenia.

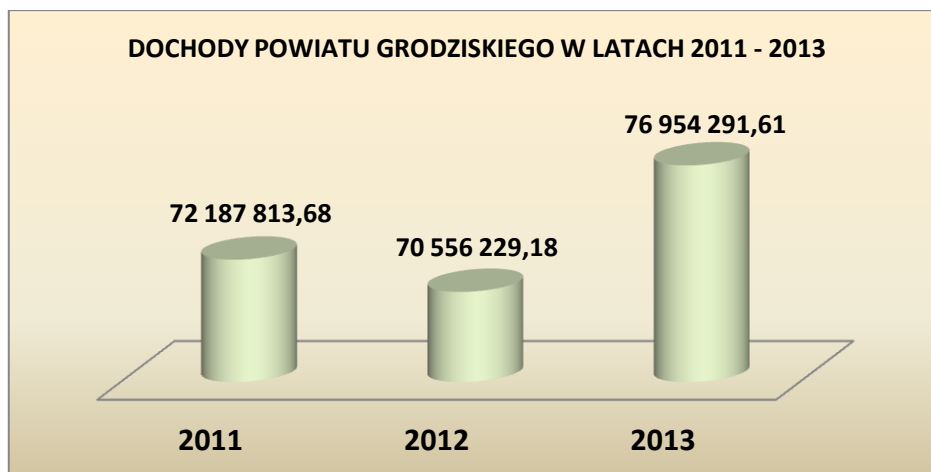
Konieczność zaplanowania modernizacji wymienionych pomieszczeń, rozszerzenia działalności medycznej o nowe profile oraz wyposażenie SOR-u w całodobowe lądowisko wynika z nowelizacji ustawy o działalności leczniczej, ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym, obowiązującej od 25.10.2013 roku dyrektywy unijnej transgranicznej.

2.7. BUDŻET POWIATU

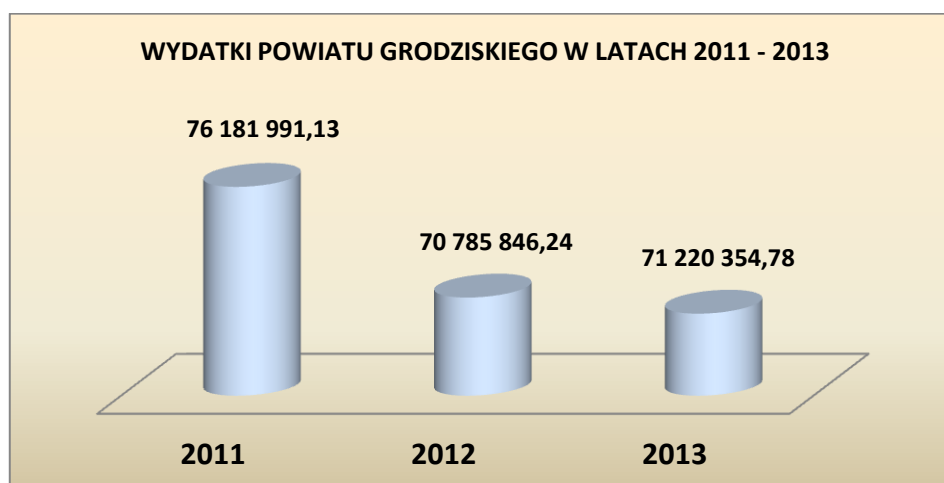
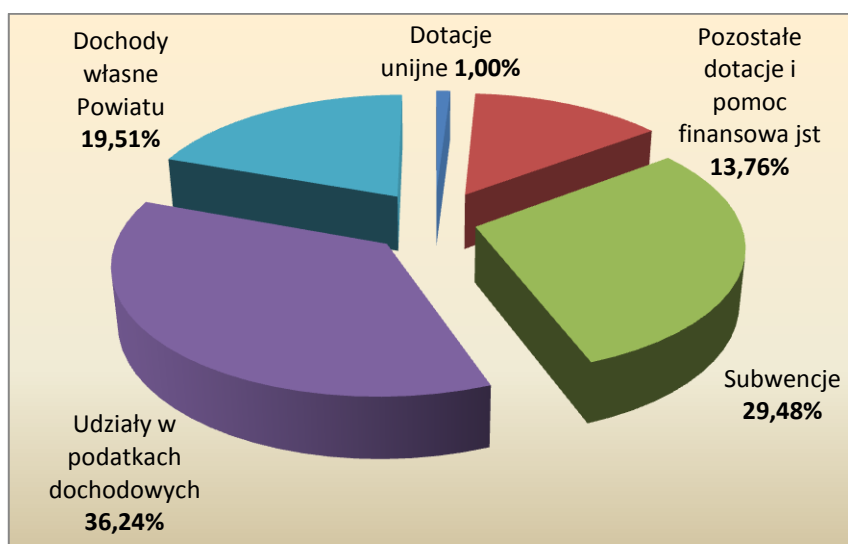
Dochody budżetowe Powiatu Grodzkiego w 2013 roku wyniosły 76 954 291,61 zł i były jednymi z wyższych na Mazowszu. Jednak wskaźnik dochodu w przeliczeniu na jednego mieszkańca stanowił 905,59 zł, co plasowało Powiat Grodzki na końcowych pozycjach w województwie mazowieckim.

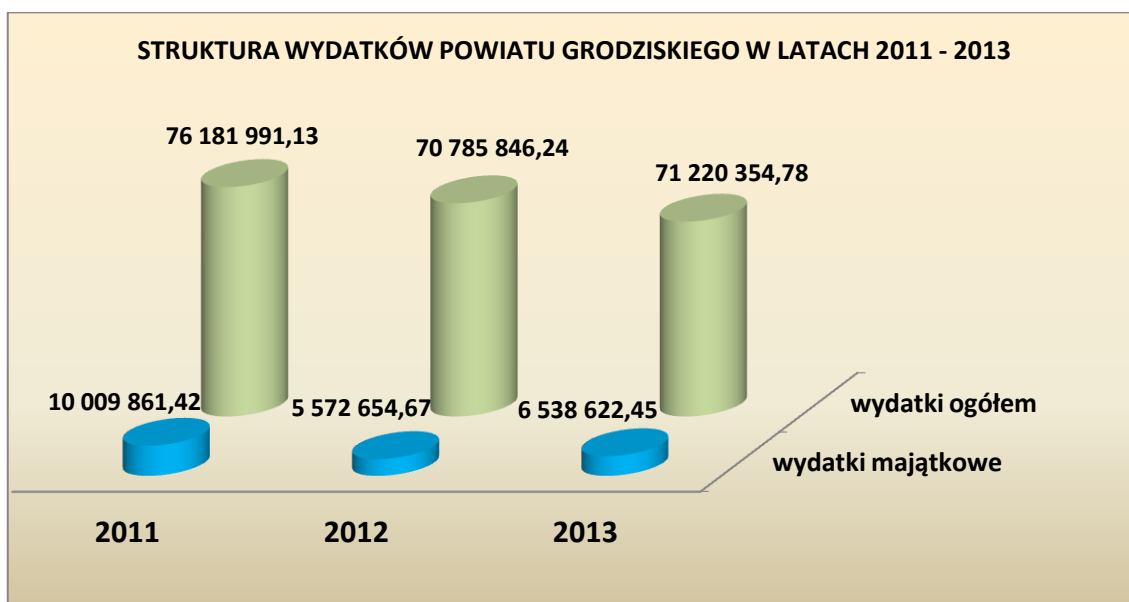
Wydatki budżetowe w tym samym roku wyniosły 71 220 354,78 zł, co w przeliczeniu na jednego mieszkańca stanowiło 838,11 zł.

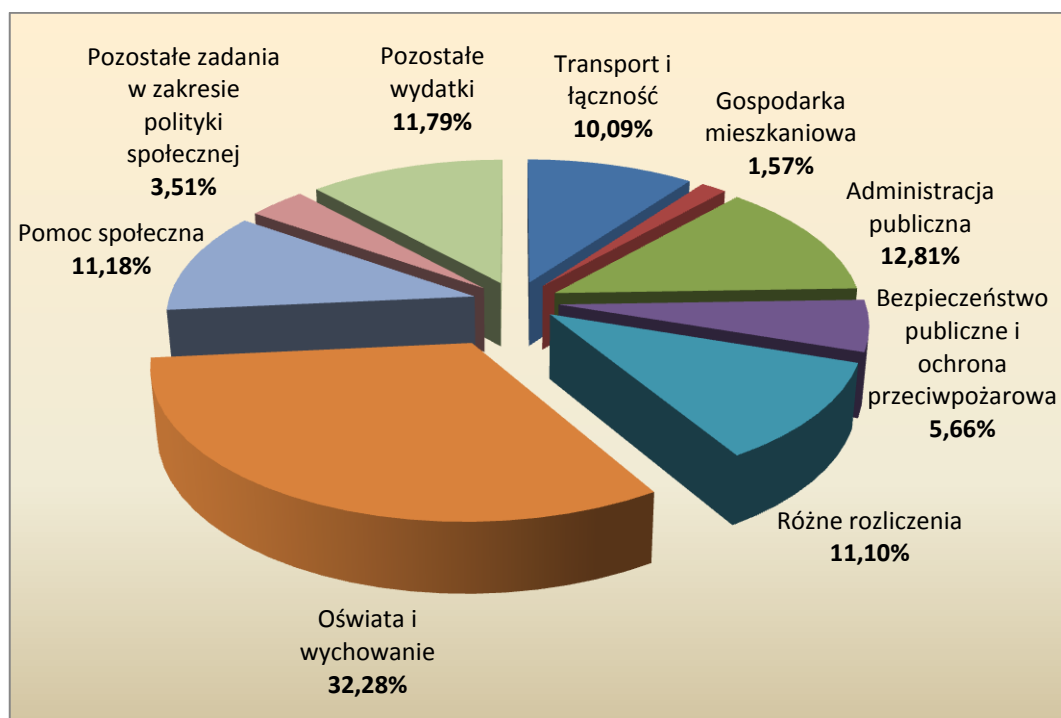

Największy procent dochodów Powiatu Grodzkiego stanowią udziały w podatkach dochodowych, w 2013 roku wyniosły 27 889 312,99 zł. Poniższy diagram przedstawia dochody Powiatu w 2013 roku według źródeł.

Największy procent wydatków stanowią wydatki z działu oświata i wychowanie. W 2013 roku z budżetu Powiatu na oświatę przeznaczono 22 987 124,68 zł. Poniższy diagram przedstawia wydatki Powiatu za 2013 rok według działów klasyfikacji budżetowej.

3. ANALIZA SWOT

3.1. UWAGI OGÓLNE

Analiza SWOT (strengths, weaknesses, opportunities, threats) – słabych, mocnych stron, szans i zagrożeń dla powiatu.

Zestawienie tych czynników uwzględnia następującą systematykę:

- SZANSE - to zewnętrzne zjawiska i tendencje występujące w otoczeniu, które gdy odpowiednio je wykorzystamy staną się impulsem rozwoju oraz osłabiają zagrożenia.
- ZAGROŻENIA - to wszystkie zewnętrzne czynniki, które są postrzegane jako bariery dla rozwoju powiatu, utrudnienia, dodatkowe koszty działania. Istnienie zagrożeń ma destrukcyjny wpływ na rozwój powiatu lub powodzenie planowanych inwestycji.
- MOCNE STRONY - to walory wynikające z uwarunkowań wewnętrznych powiatu, które w pozytywny sposób wyróżniają go spośród innych. Mocne strony mogą być wynikiem wielkości powiatu, polegać na dużym potencjale gospodarczym, społecznym, rozwiniętej infrastrukturze itp.
- SŁABE STRONY - to konsekwencja ograniczeń zasobów i niedostatecznego ukształtowania uwarunkowań wewnętrznych. Mogą one dotyczyć całego powiatu, jak i jego części. Mogą dotyczyć wszystkich aspektów funkcjonowania powiatu, bądź jego poszczególnych elementów.

Właściwe zdiagnozowanie poszczególnych czynników pozwoli na osiągnięcie celu, któremu służy analiza SWOT czyli pomoże:

- unikać zagrożeń,
- wykorzystywać szanse,
- wzmacniać słabe strony,
- opierać się na mocnych stronach.

W analizie przyjęto podział tematyczny zbieżny w dużej mierze z tym zastosowanym w poprzednich rozdziałach strategii. Z tego względu wskazanie dodatnich i ujemnych czynników ujęto w formie tabelarycznych zestawień w poszczególnych grupach tematycznych.

3.2. TABELE ANALIZY SWOT

Diagnoza stanu powiatu była podstawą do dokonania analizy SWOT. Analiza ta jest oceną obiektywnie istniejącego stanu społeczno – gospodarczego powiatu, jego słabych i mocnych stron, a w rezultacie szans i zagrożeń opisywanego obszaru. Stan powiatu oceniono według następujących zagadnień:

- uwarunkowania ogólne, położenie,
- sytuacja gospodarcza,
- ludność,
- rynek pracy,
- infrastruktura techniczna i środowisko naturalne,
- oświata, kultura, turystyka,
- bezpieczeństwo, opieka społeczna i ochrona zdrowia.

Tabela 1. Uwarunkowania ogólne, położenie.

Mocne strony
<ol style="list-style-type: none">1. Atrakcyjne usytuowanie powiatu w województwie mazowieckim.2. Położenie powiatu w obszarze metropolitarnym.3. Bliskość Warszawy.4. Dobrze rozwinięta sieć drogowa i kolejowa (drogi krajowe i autostrada A2).5. Dynamicznie rozwijające się wszystkie gminy powiatu w szczególności w zakresie rozwoju budownictwa mieszkaniowego i inwestycji w Grodzisku Maz., Jaktorowie i Żabiej Woli.
Słabe strony
<ol style="list-style-type: none">1. Dominacja aglomeracji warszawskiej.2. Ciągłe niedostateczny rozwój infrastruktury technicznej.3. Niedostateczne nakłady na remonty i inwestycje dróg lokalnych (drogi wojewódzkie, powiatowe, gminne).4. Nierównomierność rozwoju obszarów powiatu.5. Dysproporcja w lokowaniu dużych inwestycji między poszczególnymi gminami.6. Duża różnica w dochodach mieszkańców w poszczególnych gminach.7. Opóźnienia w rozpoczęciu budowy obwodnicy Grodziska Maz.

Szanse
<ol style="list-style-type: none">1. Rozwój różnych form turystyki.2. Wykorzystanie środków unijnych i krajowych dla rozwinięcia sieci infrastruktury drogowej i innych inwestycji.3. Wykorzystanie atutu bliskości stolicy.4. Podjęcie prac planistycznych i urbanistycznych w zakresie zagospodarowania przestrzennego regionu.5. Wzrost aktywności inwestycyjnej w obszarach podwarszawskich.
Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none">1. Bliskość stolicy i jej konkurencyjność w zakresie ofert pracy i edukacji.2. Zróżnicowanie charakteru gmin powiatu.3. Paraliż komunikacyjny krajowych ciągów komunikacyjnych w rejonie podwarszawskim.

Tabela 2. Sytuacja gospodarcza.

Mocne strony
<ol style="list-style-type: none">1. Przeznaczanie terenów pod inwestycje w planach zagospodarowania przestrzennego.2. Wpływ aglomeracji warszawskiej na rozwój przedsiębiorczości.3. Duże przedsiębiorstwa produkcyjne i usługowe.4. Znacząca liczba przedsiębiorstw małych i średnich.5. Aktywna polityka inwestycyjna.6. Nowoczesne technologie stosowane przez największych przedsiębiorców powiatu.7. Znaczna ilość inwestycji z udziałem kapitału zagranicznego.8. Duża aktywność liderów lokalnych w rozwój przedsiębiorczości.
Słabe strony
<ol style="list-style-type: none">1. Mało stabilny rynek rolny.2. Wysokie koszty produkcji, słabo rozwinięty przemysł rolno – spożywczy.3. Brak specjalizacji gospodarstw.4. Ukryte bezrobocie.5. Zbyt słabo rozwinięta sfera usług turystycznych.

6. Brak koordynacji działań instytucji wspierających przedsiębiorczość.

Szanse

1. Wykorzystanie środków unijnych i krajowych do rozwoju przedsiębiorczości.
2. Promocja gmin i powiatu grodziskiego wśród inwestorów krajowych i zagranicznych.
3. Dalszy rozwój usług, handlu i gastronomii, powiększanie i podnoszenie poziomu usług gastronomicznych.
4. Nowe uwarunkowania ekonomiczne i ustawodawstwo sprzyjające tworzeniu nowych podmiotów gospodarczych.
5. Możliwość dalszego wykorzystania zasobów naturalnych i lokalnych tradycji gospodarczych.
6. Powstawanie i koordynacja instytucji wspierających rozwój lokalny.
7. Przyjmowanie przez samorzady lokalne procedur ułatwiających podejmowanie prowadzenia działalności gospodarczej.
8. Współpraca samorządów z przedsiębiorstwami i organizacjami pozarządowymi (współpraca trzech filarów).

Zagrożenia

1. Duża konkurencyjność inwestycyjna powiatów ościennych.
2. Nie dość przyjazna polityka finansowa państwa wobec samorządów, między innymi utrzymywanie „Janosikowego”.
3. Brak stabilnego prawa podatkowego i gospodarczego.
4. Duża konkurencyjność tanich towarów z państw azjatyckich.
5. Duża konkurencyjność mocnych podmiotów gospodarczych z krajów zachodnich Unii Europejskiej.

Tabela 3. Ludność.**Mocne strony**

1. Zwarta struktura zaludnienia.
2. Liderzy społeczności lokalnych i aktywność społeczności lokalnej.
3. Korzystna struktura wiekowa.
4. Wzrastająca ilość młodych, dobrze wykształconych mieszkańców.
5. Migracja ludności spoza powiatu (zwiększenie potencjału ludności).

<ol style="list-style-type: none"> 6. Dobrze rozwinięta opieka społeczna na szczeblu gminnym i powiatowym. 7. Szeroka oferta edukacyjna dla dzieci i młodzieży. 8. Dostosowywanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy. 9. Duży odsetek uczniów podejmujących naukę na uczelniach wyższych.
Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak mobilności ludności wiejskiej spowodowanej między innymi niedostateczną komunikacją publiczną. 2. Migracja ludności spoza powiatu (osłabienie więzi lokalnych). 3. Niewystarczająca oferta żłobków i przedszkoli publicznych.
Szanse
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększająca się liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym. 2. Sukcesywnie zwiększająca się liczba mieszkańców na obszarze powiatu. 3. Niewykorzystany duży potencjał ludzki.
Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none"> 1. Spadek liczby urodzeń. 2. Obecny niż demograficzny. 3. Nieznaczny wzrost przestępczości wśród osób nieletnich i młodocianych przestępców.

Tabela 4. Rynek pracy.

Mocne strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Znaczący wzrost liczby podmiotów gospodarczych na obszarze wszystkich gmin powiatu grodzkiego. 2. Aktywizująca bezrobotnych, szczególnie długotrwale bezrobotnych, polityka Powiatowego Urzędu Pracy. 3. Stosunkowo niska stopa bezrobocia. 4. Możliwość kształcenia w powiecie i Warszawie w zakresie wymaganym przez rynek pracy. 5. Posiadanie przez powiat grodzki statusu jednego z najlepiej rozwijających się powiatów w województwie i w kraju.

Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Nieznaczny wzrost stopy bezrobocia w 2013 roku. 2. Słabo rozwinięty ruch spółdzielczy. 3. Mała aktywność bezrobotnych w przekwalifikowywaniu się. 4. Mała mobilność osób długotrwale bezrobotnych.
Szanse
<ol style="list-style-type: none"> 1. Szeroka oferta edukacyjna uwzględniająca potrzeby rynku pracy. 2. Rozwój niektórych sektorów usługowych np. turystyki weekendowej dla Warszawy. 3. Optymalne wykorzystanie środków krajowych i unijnych na podjęcie działalności gospodarczej przez osoby bezrobotne. 4. Wzrost ilości ofert pracy proponowanych przez pracodawców. 5. Rozwój drobnej przedsiębiorczości. 6. Realizacja programów aktywizacji zawodowej, współfinansowanych z funduszy społecznych.
Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none"> 1. Odczuwalny przez Polskę trwający od kilku lat kryzys gospodarczy na świecie. 2. Wysoka stopa bezrobocia w kraju na poziomie 13,4%. 3. Mało skuteczne rozwiązania ustawowe ograniczające bezrobocie. 4. Wysokie koszty zatrudnienia ponoszone przez pracodawców. 5. Restrukturyzacja dużych przedsiębiorstw skutkująca zwolnieniami pracowników. 6. Duża liczba osób biernych zawodowo. 7. Bezrobocie wśród młodzieży kończącej naukę w szkołach średnich i wyższych. 8. Bariery architektoniczne uniemożliwiające niepełnosprawnym korzystanie z rynku pracy.

Tabela 5. Infrastruktura techniczna i środowisko naturalne.

Mocne strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Duża aktywność samorządów gminnych i powiatu w zakresie rozwoju infrastruktury. 2. Przeznaczanie terenów o niskiej klasie użytków pod budownictwo

mieszkańców i inwestycje.

3. Skuteczne pozyskiwanie przez samorządy gminne i powiatowe środków zewnętrznych na rozwój infrastruktury technicznej.
4. Przyjęcie przez samorządy gminne i powiatowe dokumentów programowych w zakresie ochrony środowiska.
5. Wykorzystanie przez młode małżeństwa terenów pod budownictwo mieszkaniowe – jednorodzinne.
6. Aktywna polityka przestrzenna gmin.
7. Dysponowanie atrakcyjnymi terenami inwestycyjnymi.
8. Nowoczesne oczyszczalnie ścieków.
9. Wprowadzenie ustawowych rozwiązań dotyczących segregacji odpadów.
10. Znaczny procentowy udział terenów o walorach przyrodniczych.

Słabe strony

1. Niewystarczająca przepustowość dróg łączących gminy powiatu z Warszawą.
2. Niedostateczny rozwój infrastruktury technicznej szczególnie kanalizacji na obszarach wiejskich.
3. Brak powszechnie dostępnego, nieodpłatnego Internetu.
4. Niskie finansowanie z programów krajowych i unijnych lokalnej infrastruktury drogowej.
5. Niedostateczny rozwój dróg zbierających ruch lokalny na drogi krajowe.
6. Niska lesistość powiatu grodziskiego na poziomie 11,96%.

Szanse

1. Duża aktywność samorządów gminnych i powiatowego w inwestowanie.
2. Rozwój sieci telefonicznych i usług telekomunikacyjnych (telefonii bezprzewodowej).
3. Edukacja ekologiczna.
4. Segregacja odpadów.
5. Możliwość wykorzystania środków unijnych w nowym okresie programowania 2014 - 2020.
6. Dostosowanie inwestycji do potrzeb społeczności lokalnej.

Zagrożenia

1. Niedostatek środków własnych na rozpoczęcie inwestycji.

2. Zwiększająca się liczba samochodów korzystających z infrastruktury drogowej.
3. Niska świadomość ekologiczna znacznej części mieszkańców.
4. Przeznaczanie terenów zielonych pod inwestycje i ciągle malejąca powierzchnia terenów biologicznie czynnych.

Tabela 6. Oświata, kultura, turystyka.

Mocne strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dobrze rozbudowana sieć szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych. 2. Aktywność instytucji kultury i bibliotek. 3. Dobrze rozwinięte zaplecze dydaktyczne i sportowe szkolnictwa specjalnego. 4. Otwieranie nowych kierunków szkolnictwa zawodowego. 5. Zrewitalizowany budynek i park Muzeum im. A. i J. Iwaszkiewiczów. 6. Dobrze rozwinięta i unormowana uchwałą Rady Powiatu współpraca z organizacjami pozarządowymi. 7. Opracowywanie rocznego programu imprez w powiecie grodzkim współfinansowanego z budżetu Powiatu. 8. Dobrze wykształcona i profesjonalnie przygotowana kadra nauczycieli. 9. Wyposażenie wszystkich szkół w boiska szkolne.
Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Niska subwencja oświatowa. 2. Niedostateczny system kształcenia dorosłych. 3. Niedostosowanie kadry pedagogicznej do kształcenia zawodowego. 4. Brak przyjętego przez Radę Powiatu Grodzkiego programu stypendialnego. 5. Wysokie bezrobocie wśród absolwentów szkół średnich.
Szanse
<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozszerzenie oferty edukacyjnej. 2. Polepszenie wyposażenia szkół Powiatu. 3. Poprawa finansów oświaty przez jednolity system ich zarządzania. 4. Pozyskiwanie wykwalifikowanej kadry nauczycieli zawodowych. 5. Wykorzystanie nowego systemu informacji oświatowej.

Zagrożenia

1. Bogata oferta edukacyjna Warszawy.
2. Brak środków finansowych na inwestycje i remonty.
3. Brak jednolitej i stabilnej polityki państwa w oświacie (permanentne zmiany przepisów oświatowych i programów nauczania).
4. Niż demograficzny i migracja młodych ludzi.
5. Niski poziom nauczania szkolnictwa ogólnego.
6. Skomplikowane procedury pozyskiwania środków finansowych z Unii Europejskiej.

Tabela 7. Bezpieczeństwo, opieka społeczna i ochrona zdrowia.

Mocne strony

1. Stosunkowo niski wskaźnik przestępstw.
2. Duża wykrywalność przestępstw.
3. Współpraca Policji ze społecznościami lokalnymi.
4. Duża aktywność Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej.
5. Przyjęcie przez Radę Powiatu programów w zakresie polityki społecznej w powiecie grodziskim.
6. Szeroka oferta świadczeń zdrowotnych Szpitala Zachodniego.
7. Nowo wybudowana, wyposażona w nowoczesny sprzęt jednostka Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej oraz dobrze wyszkoleni funkcjonariusze Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej i Ochotniczych Straży Pożarnych.
8. Włączenie Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Grodzisku Maz. oraz większości OSP z terenu powiatu grodziskiego do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego.
9. Rozwinięta sieć placówek służby zdrowia.
10. Dobrze funkcjonujący uzyskujący dodatni wynik finansowy Szpital Zachodni w Grodzisku Mazowieckim.

Słabe strony

1. Niewystarczające środki finansowe na realizację zadań służb, inspekcji i straży

oraz Szpitala Zachodniego .

2. Wprowadzanie nowych zadań z zakresu opieki społecznej bez zabezpieczenia źródła finansowania.
3. Niskie kontrakty z NFZ niepokrywające kosztów świadczeń medycznych (nadwykonania).
4. Brak środków finansowych na wymianę zamortyzowanego sprzętu w Szpitalu Zachodnim.
5. Zbyt małe środki finansowe na pomoc społeczną.
6. Niskie płace w służbie zdrowia.
7. Brak dostatecznych źródeł finansowania działalności Szpitala Zachodniego.
8. Długi okres oczekiwania na wizyty do lekarzy specjalistów oraz zabiegi medyczne.

Szanse

1. Pozyskiwanie środków unijnych na wzmocnienie bezpieczeństwa, opieki społecznej i ochrony zdrowia.
2. Wypracowanie skutecznych mechanizmów funkcjonowania pomocy społecznej.
3. Rozwój środowiskowych form pomocy społecznej.
4. Realizacja Programów Pomocy Społecznej.
5. Podejmowanie działań prewencyjnych w zakresie bezpieczeństwa publicznego i zdrowia.
6. Interwencja państwa - środki z budżetu państwa na świadczenia medyczne.

Zagrożenia

1. Wzrost przestępczości młodocianych.
2. Patologie społeczne.
3. Dalsze ubożenie społeczeństwa.
4. Niestabilna polityka państwa w zakresie opieki społecznej.
5. Niskie finansowanie kontraktów z Narodowego Funduszu Zdrowia.
6. Problemy z zagwarantowaniem właściwego zatrudnienia kadry medycznej szczególnie lekarzy specjalistów i pielęgniarek.
7. Wydłużające się procedury medyczne utrudniające dostęp do lekarzy specjalistów.

3.3. PODSUMOWANIE ANALIZY SWOT Z UWZGLĘDNIENIEM ANALIZY SPOŁECZNO - GOSPODARCZEJ

W wyniku przeprowadzonej analizy SWOT, jako jeden z atutów powiatu grodziskiego wpływających na jego rozwój należy wymienić bardzo dobre położenie geograficzne w bezpośredniej bliskości metropolii warszawskiej. Daje to możliwość rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości. Na bardzo dobrą lokalizację nakłada się dobrze rozwinięta sieć dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych. W 2012 roku oddano do użytku autostradę A2, a obecnie modernizowana jest, przebiegająca przez powiat grodziski, droga krajowa nr 8 Warszawa – Katowice - Wrocław, która uzyska status drogi szybkiego ruchu.

Negocjowany Kontrakt Terytorialny zakłada również realizację dwóch innych istotnych inwestycji, a mianowicie zachodnią obwodnicę Grodziska Maz. i budowę drugiego toru WKD z Podkowy Leśnej do Grodziska Maz.

Pozytywnie należy ocenić prowadzone prace modernizacyjne na trasie kolejowej relacji Warszawa – Żyrardów w wyniku, których zwiększy się bezpieczeństwo komunikacyjne poprzez wybudowanie tunelu pod torami w Grodzisku Maz., dwóch tuneli oraz wiaduktu nad torami w Jaktorowie.

Dobrze rozwijająca się sieć komunikacyjna przyczynia się również do bardzo dobrego rozwoju budownictwa mieszkaniowego oraz napływu na teren powiatu nowych mieszkańców aktywnych zawodowo z reguły dobrze wykształconych. Szczególnie obserwujemy to na obszarze trzech gmin: Grodzisk Maz., Jaktorów i Żabia Wola.

Wzrost liczby mieszkańców obserwowany w analizie SWOT wymusza na władzach samorządowych Powiatu konieczność zapewnienia właściwych usług oświatowych, społecznych i kulturalnych. Głównym narzędziem przy pomocy którego Powiat realizuje te usługi to dobrze rozwinięta sieć szkół i realizowana Strategia Oświatowa.

Na terenie powiatu działa Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Szpital Zachodni im. Jana Pawła II, dla którego Powiat jest organem założycielskim. Wysoka jakość usług wynikająca z bardzo dobrego przygotowania zawodowego pracowników medycznych dysponujących nowoczesnym sprzętem wielokrotnie potwierdzona była w ogólnopolskich rankingach i uzyskiwanych certyfikatach.

Powiat Grodziski prowadzi Muzeum im. Anny i Jarosława Iwaszkiewiczów, na którego rewitalizację uzyskał unijne środki. Muzeum posiada bogatą ofertę kulturalną nie

tylko dla społeczności lokalnej. Powiat oferuje również szeroki wachlarz imprez w ramach rokrocznie przyjmowanego harmonogramu imprez społeczno – kulturalnych.

Istotną rolę w świadczeniu usług dla mieszkańców odgrywają w zakresie promocji zatrudnienia Powiatowy Urząd Pracy, zaś w zakresie pomocy rodzinie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Dom Pomocy Społecznej.

Na obszarze powiatu, jako administracja zespolona, działają powiatowe inspekcje, służby i straże. Wchodzą one w skład Komisji Bezpieczeństwa i Porządku przy Starości. Jednostki te w sposób efektywny działają na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa obywateli zarówno na etapie prewencji jak i likwidacji zaistniałych zagrożeń.

Rozwój Powiatu musi nastąpić w sposób zrównoważony z poszanowaniem walorów przyrodniczych i krajobrazowych. W powiecie funkcjonują różne formy ochrony przyrody i zabytków takie jak: zespoły przyrodniczo - krajobrazowe, aleje zabytkowe, pomniki przyrody itp. Część powiatu objęta jest Warszawskim Zespołem Chronionego Krajobrazu.

W powiecie grodziskim następuje ciągły wzrost liczby działających podmiotów gospodarczych. Obecnie na 10 000 mieszkańców przypada 1 400 podmiotów gospodarczych, co daje mu jedno z czołowych miejsc na Mazowszu.

Od samego początku powstania powiatów w roku 1998 ten szczebel samorządu terytorialnego boryka się z istotnymi problemami finansowymi. Dotyczy to również Powiatu Grodziskiego. Dochody zagwarantowane ustawami nie dają możliwości zagwarantowania wystarczających środków finansowych na infrastrukturę drogową i oświatową.

Szpital Zachodni ma potencjał pozwalający na realizację znacznie większego kontraktu niż ten którym dysponuje. Niestety wnioski w tym zakresie kierowane do NFZ pozostają bez echa. Wiele do życzenia pozostawia także sama wycena wartości procedur medycznych nie zakładająca np. odtwarzania wartości sprzętu medycznego.

Dodatkowo w przypadku Powiatu Grodziskiego sytuację pogarsza tzw. „Janosikowe”. Algorytm naliczania „Janosikowego” okazał się wyjątkowo niesprawiedliwy i odbiegający od rzeczywistej sytuacji, czego przykładem jest stan finansów województwa mazowieckiego. W jego ślady w przypadku braku zmian przepisów mogą szybko pójść powiaty.

4. STRATEGIA ROZWOJU POWIATU

4.1. UWAGI OGÓLNE

Poniższa część Strategii ma charakter koncepcyjny i otwarty dla ewentualnych zmian w przyszłości. Szczególną uwagę zwrócić należy na sprecyzowanie celów strategicznych – te bowiem w najmniejszym stopniu podatne są w przyszłości na modyfikację. W ramach jednego celu strategicznego mieści się kilka celów operacyjnych obejmujących konkretne grupy działań.

Ostatnim ogniwem planowania w ramach celu strategicznego jest wskazanie konkretnych działań i projektów (zadania). Pamiętać trzeba, że mogą one w przyszłości ulec zmianie lub modyfikacji. W zadaniach wskazane są, tam gdzie to możliwe: zakres projektu, przypuszczalny czas realizacji, podmioty wdrażające i odpowiedzialne za jego realizację, wskazanie źródła finansowania, wstępny koszt oraz powiązanie zadania z funduszami strukturalnymi otwartymi dla Powiatu.

Podkreślić należy, iż cele strategiczne oraz operacyjne Strategii Rozwoju Powiatu Grodziskiego korespondują z postanowieniami Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030, aktami prawa polskiego oraz unijnego regulującymi wdrażanie Funduszy Europejskich w perspektywie finansowej 2014-2020, w tym m.in. Ustawą o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (tzw. ustawą wdrożeniową), a także powiatowymi dokumentami programowymi i strategicznymi, w tym m.in. Strategią Oświatową Powiatu Grodziskiego na lata 2013-2017.

Należy również dodać, że Strategia Rozwoju Powiatu Grodziskiego na lata 2014 - 2020 była przygotowywana z uwzględnieniem przyjętych przez Radę Ministrów 8 stycznia 2014 r. krajowych programów operacyjnych finansowanych ze środków polityki spójności, co umożliwi nam w okresie programowania 2014 – 2020 pozyskiwanie środków finansowych.

4.2. MISJA I WIZJA POWIATU

Powiat grodziski jest przede wszystkim formą zorganizowania społeczności lokalnej. Najważniejszym dobrem i wartością, którą dysponuje są jego mieszkańcy. To ludzie tworzą powiat i to oni decydują o tym jak powiat wygląda, jak będzie się rozwijał w ciągu najbliższych lat.

Powiat jest także istotnym elementem w strukturze samorządu terytorialnego administracji publicznej. Z tego względu nie można pominąć zadań, które ustawowo spoczywają na jego organach.

Trzeba także zwrócić uwagę, iż społeczność powiatu funkcjonuje w określonych warunkach wynikających zarówno z czynników zależnych od nich, jak i pozostających poza sferą wpływu mieszkańców powiatu.

Planowanie strategiczne to nie tylko określenie celów i zadań. Równie istotne wydaje się wskazanie swoistej filozofii podejmowanych działań. Pamiętając, iż powiat to przede wszystkim społeczność lokalna, konieczne wydaje się sformułowanie misji powiatu grodziskiego. Misji rozumianej jako zapis stanu świadomości społeczności lokalnej, wyrażenie podstawowych wartości, jakim hołdują mieszkańcy powiatu. Innymi słowy misja powiatu to krótkie podsumowanie tego co najważniejsze dla powiatu grodziskiego.

Władze powiatu współpracując ze społecznością lokalną, będą działać dla stworzenia warunków samorealizacji mieszkańców, rozwoju lokalnej przedsiębiorczości i kultury, by stworzyć region gdzie łatwo spełnić aspiracje życiowe mieszkańców, a koncepcja zrównoważonego rozwoju zapewnia należyty poziom ochrony środowiska naturalnego i uwzględnienie potrzeb osób znajdujących się w szczególnej potrzebie.

Słowami kluczowymi w sformułowanej wyżej misji są „społeczność lokalna”, „aspiracje życiowe mieszkańców” oraz „zrównoważony rozwój”.

Wcześniejsza analiza uwarunkowań społeczno-gospodarczych powiatu grodziskiego uwidoczniała jak dużą wagę przykładano w Starostwie do sytuacji życiowej mieszkańców. Możliwość wykonywania satysfakcjonującej pracy, korzystania z dóbr kultury – szczególnie w jej niepowtarzalnym, lokalnym wymiarze, to przesłanki prawidłowego funkcjonowania niewielkich społeczności.

To wszystko jednak zbyt mało by można mówić o społeczności lokalnej. W tym przypadku konieczne jest stworzenie wspólnej dla mieszkańców świadomości życia w powiecie. Konieczne jest więc zadbanie by należycie rozwijała się lokalna przedsiębiorczość, lokalne życie kulturalne i społeczne.

Wizja powiatu grodziskiego obejmuje projektowany stan społeczności lokalnej, gospodarki, kultury, edukacji i innych obszarów aktywności społecznej w stosunkowo długiej perspektywie czasowej.

W przewidywanej w Strategii perspektywie czasowej powiat grodziski ma sprzyjać szerokiemu spektrum aktywności społecznej i rozwinąć się jako bezpieczna przestrzeń przyjazna tak mieszkańcom jak i środowisku naturalnemu oraz inwestorom i przedsiębiorcom.

4.3. CELE I ZADANIA POWIATU

Podkreślić należy, iż nadrzędnym celem i koncepcją, która znajduje zastosowanie w odniesieniu do wszystkich planowanych działań jest zrównoważony rozwój powiatu przy jednoczesnej ochronie dziedzictwa kulturowego i środowiska naturalnego.

I. CEL STRATEGICZNY:

PODNOSZENIE JAKOŚCI ŚWIADCZONYCH USŁUG PRZEZ JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE SAMORZĄDU

1. CEL OPERACYJNY:

Podnoszenie wiedzy i umiejętności pracowników samorządowych jako podstawowy element obsługi klienta

ZADANIA:

- ***Utrzymanie i doskonalenie systemu zarządzania jakością ISO 9001-2008 w Starostwie Powiatu Grodziskiego***

Termin realizacji: lata 2014 – 2020

Źródła finansowania: budżet Powiatu

Szacunkowy koszt: 36 456 zł

Podmiot wdrażający: Starostwo Powiatu Grodziskiego

Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatu Grodziskiego

Wskaźniki monitoringu: Utrzymanie certyfikatu systemu zarządzania jakością ISO 9001-2008

- ***Szkolenia dla urzędników Starostwa Powiatowego***

Termin realizacji: lata 2014 – 2020

Źródła finansowania: budżet Powiatu

Szacunkowy koszt: 196 000 zł

Podmiot wdrażający: Starostwo Powiatu Grodziskiego

Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatu Grodziskiego

Wskaźniki monitoringu: ankiety oceny szkolenia, zaświadczenia o ukończeniu szkolenia

2. CEL OPERACYJNY:

Informatyzacja jako niezbędny element podnoszący standardy pracy Starostwa

ZADANIA:

- ***Rozbudowa i modernizacja sieci informatycznej w Starostwie***

Termin realizacji: lata 2014 – 2020

Źródła finansowania: budżet Powiatu

Szacunkowy koszt: 1 000 000 zł

Podmiot wdrażający: Starostwo Powiatu Grodziskiego

Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatu Grodziskiego

Wskaźniki monitoringu: liczba zmodernizowanych stanowisk komputerowych, liczba zakupionego sprzętu komputerowego

- ***Pełne wdrożenie i przejście na elektroniczny obieg dokumentów***

Termin realizacji: lata 2014 – 2020

Źródła finansowania: budżet Powiatu

Szacunkowy koszt: 100 000 zł

Podmiot wdrażający: Starostwo Powiatu Grodziskiego

Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatu Grodziskiego

Wskaźniki monitoringu: skrócenie terminu załatwiania spraw

- ***Wykorzystanie Elektronicznej Platformy Usług Administracji Publicznej (EPUAP) jako powszechnego narzędzia w komunikowaniu się Starostwa z klientem zewnętrznym***

Termin realizacji: lata 2014 – 2020

Źródła finansowania: budżet państwa

Szacunkowy koszt: brak kosztów wdrożenia

Podmiot wdrażający: Starostwo Powiatu Grodziskiego

Podmiot odpowiedzialny: Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji

Wskaźniki monitoringu: Ilość wniosków wpływających przez EPUAP

II. CEL STRATEGICZNY:

POPRAWA STANU ŚRODOWISKA W POWIECIE GRODZISKIM

1. CEL OPERACYJNY:

Nadzór nad działaniami związanymi z korzystaniem ze środowiska, współpraca z innymi jednostkami

ZADANIA:

- ***Przyjęcie i realizacja „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Grodziskiego na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020 roku”***

Termin realizacji: lata 2014 - 2020

Źródła finansowania: budżet Powiatu

Szacunkowy koszt: 5 000 zł

Podmiot wdrażający: Starostwo Powiatu Grodziskiego

Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatu Grodziskiego

Wskaźniki monitoringu: raport z realizacji wyznaczonych celów

- ***Sporządzanie uproszczonych planów urządzania lasu i inwentaryzacji stanu lasu dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa oraz nadzór nad gospodarką leśną***

Termin realizacji: lata 2014 - 2020

Źródła finansowania: budżet Powiatu

Szacunkowy koszt: 50 000 zł

Podmiot wdrażający: Starostwo Powiatu Grodziskiego

Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatu Grodziskiego

Wskaźniki monitoringu: dokument legalizacyjny, decyzje określające prowadzenie prawidłowej gospodarki leśnej

2. CEL OPERACYJNY:

Ochrona przed lokalnymi podtopieniami i powodzią

ZADANIA:

- ***Nadzór, monitorowanie (ogłędziny, wydawanie stosownych decyzji administracyjnych) dot. utrzymania urządzeń wodnych i korzystania z wód***

Termin realizacji: lata 2014 - 2020

Źródła finansowania: budżet Powiatu

Szacunkowy koszt: 520 800 zł

Podmiot wdrażający: Starostwo Powiatu Grodziskiego

Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatu Grodziskiego

Wskaźniki monitoringu: ilość wydanych decyzji

- **Współpraca ze spółkami wodnymi**

Termin realizacji: lata 2014 - 2020

Źródła finansowania: budżet Powiatu

Szacunkowy koszt: 210 000 zł

Podmiot wdrażający: Starostwo Powiatu Grodziskiego

Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatu Grodziskiego

Wskaźniki monitoringu: zawarte umowy, protokoły odbioru prac

III. CEL STRATEGICZNY:

POPRAWA STANU OPIEKI ZDROWOTNEJ

1. CEL OPERACYJNY:

Podnoszenie zakresu i standardów świadczonych usług przez Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Szpital Zachodni im. Jana Pawła II

ZADANIA:

- **Poprawa warunków, bazy lokalowej i sprzętowej Ośrodka Rehabilitacji i Oddziału Rehabilitacyjnego**

Termin realizacji: lata 2015 – 2017

Źródła finansowania: budżet Powiatu, fundusze Unii Europejskiej

Szacunkowy koszt: 1 500 000 zł

Podmioty wdrażające: Starostwo Powiatu Grodziskiego, Szpital Zachodni

Podmioty odpowiedzialne: Starostwo Powiatu Grodziskiego, Szpital Zachodni

Wskaźniki monitoringu: zwiększenie dostępności do usług rehabilitacyjnych o 30%

- **Rozszerzenie oferty świadczonych usług przez Szpital Zachodni**

Termin realizacji: lata 2014 – 2015

Źródła finansowania: budżet Powiatu

Szacunkowy koszt: 2 000 000 zł

Podmioty wdrażające: Starostwo Powiatu Grodziskiego, Szpital Zachodni

Podmiot odpowiedzialny: Szpital Zachodni

Wskaźniki monitoringu: zwiększenie potencjału szpitala o 15 łóżek z salą zabiegową

- **Budowa lądowiska dla helikopterów**

Termin realizacji: lata 2016 – 2017

Źródła finansowania: budżet Powiatu, fundusze Unii Europejskiej, budżet Szpitala Zachodniego

Szacunkowy koszt: 4 000 000 zł

Podmioty wdrażające: Starostwo Powiatu Grodziskiego, Szpital Zachodni

Podmioty odpowiedzialne: Starostwo Powiatu Grodziskiego, Szpital Zachodni

Wskaźniki monitoringu: 1 lądowisko

- **Zakup sprzętu medycznego dla Szpitala Zachodniego**

Termin realizacji: lata 2014 – 2020

Źródła finansowania: budżet Powiatu, fundusze Unii Europejskiej

Szacunkowy koszt: 19 000 000 zł

Podmioty wdrażające: Starostwo Powiatu Grodziskiego, Szpital Zachodni

Podmiot odpowiedzialny: Szpital Zachodni

Wskaźniki monitoringu: ilość zakupionego sprzętu medycznego

- **Ocieplenie budynku Szpitala Zachodniego wraz z wymianą stolarki**

Termin realizacji: lata 2016 – 2019

Źródła finansowania: budżet Powiatu, fundusze Unii Europejskiej

Szacunkowy koszt: 5 000 000 zł

Podmioty wdrażające: Starostwo Powiatu Grodziskiego, Szpital Zachodni

Podmiot odpowiedzialny: Szpital Zachodni

Wskaźniki monitoringu: zmniejszenie kosztów ogrzewania obiektu

- **Wzmocnienie zastosowań Technologii Informatycznych i Komunikacyjnych dla e-administracji i e-zdrowia w Szpitalu Zachodnim**

Termin realizacji: lata 2014 – 2016

Źródła finansowania: fundusze Unii Europejskiej, budżet Szpitala Zachodniego

Szacunkowy koszt: 5 000 000 zł

Podmioty wdrażające: Starostwo Powiatu Grodziskiego, Szpital Zachodni

Podmiot odpowiedzialny: Szpital Zachodni

Wskaźniki monitoringu: zwiększenie o 40% oprogramowania i sprzętu informatycznego

- **Aktywne i zdrowe starzenie się – program prowadzony przez lekarzy i rehabilitantów Szpitala Zachodniego**

Termin realizacji: lata 2015 – 2017

Źródła finansowania: budżet Powiatu, fundusze Unii Europejskiej

Szacunkowy koszt: 1 000 000 zł

Podmioty wdrażające: Starostwo Powiatu Grodziskiego, Szpital Zachodni

Podmiot odpowiedzialny: Szpital Zachodni

Wskaźniki monitoringu: 600 osób w wieku powyżej 65 lat uczestniczących w badaniach kontrolnych i wykładach

2. CEL OPERACYJNY:

Zapewnienie osobom z problemami psychicznymi wielostronnej, dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form pomocy umożliwiających życie w środowisku rodzinnym i społecznym

ZADANIE:

- ***Opracowanie i realizacja Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego***

Termin realizacji: lata 2014 - 2020

Źródła finansowania: budżet Powiatu

Szacunkowy koszt: 150 000 zł

Podmiot wdrażający: Starostwo Powiatu Grodziskiego

Podmioty odpowiedzialne: Starostwo Powiatu Grodziskiego, Zespół Koordynujący realizację Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego

Wskaźniki monitoringu: liczba osób korzystających z różnych form pomocy i wsparcia w ramach Programu

3. CEL OPERACYJNY:

Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym

ZADANIE:

- ***Ogłaszanie otwartego konkursu ofert i realizacja zadania publicznego z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym***

Termin realizacji: lata 2014 - 2020

Źródła finansowania: budżet Powiatu

Szacunkowy koszt: 105 000 zł

Podmiot wdrażający: Starostwo Powiatu Grodziskiego

Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatu Grodziskiego

Wskaźniki monitoringu: liczba młodzieży, rodziców i nauczycieli biorąca udział w zajęciach realizowanych w ramach zadania

IV. CEL STRATEGICZNY:

STWORZENIE SYSTEMU SKUTECZNEJ, NOWOCZESNEJ EDUKACJI ZAPEWNIĄCEJ WYSOKĄ JAKOŚĆ NAUCZANIA DOSTOSOWANĄ DO KONTYNUOWANIA KSZTAŁCENIA NA WYŻSZYM ETAPIE EDUKACYJNYM ORAZ POTRZEB RYNKU PRACY

1. CEL OPERACYJNY:

Poprawa efektywności kształcenia

ZADANIE:

- ***Wspieranie szkół w zakresie realizacji innowacji pedagogicznych i programów nauczania***

Termin realizacji: lata 2014 - 2020

Źródła finansowania: budżet Powiatu, fundusze Unii Europejskiej

Szacunkowy koszt: 50 000 zł

Podmioty wdrażające: szkoły, dla których organem prowadzącym jest Powiat Grodziski

Podmioty odpowiedzialne: szkoły, dla których organem prowadzącym jest Powiat Grodziski

Wskaźniki monitoringu: wyniki egzaminów zewnętrznych wyższe od średniej krajowej, wzrost frekwencji, wzrost liczby uczniów na kołach przedmiotowych, większy udział uczniów w olimpiadach przedmiotowych i konkursach.

2. CEL OPERACYJNY:

Wspieranie rozwoju innowacji edukacyjnych i społecznych

ZADANIE:

- ***Utworzenie powiatowego internetowego serwisu edukacyjnego***

Termin realizacji: lata 2014 - 2020

Źródła finansowania: budżet Powiatu

Szacunkowy koszt: 20 000 zł

Podmioty wdrażające: Starostwo Powiatu Grodziskiego, Zespół Szkół Technicznych i Licealnych Nr 2

Podmiot odpowiedzialny: Zespół Szkół Technicznych i Licealnych Nr 2

Wskaźniki monitoringu: wzrost liczby gimnazjalistów kontynuujących naukę w szkołach prowadzonych przez Powiat Grodziski

3. CEL OPERACYJNY:

Dostosowywanie oferty edukacyjno – terapeutycznej do potrzeb dzieci i młodzieży niepełnosprawnych

ZADANIA:

- ***Objęcie edukacją i terapią dzieci i młodzieży z autyzmem i Zespołem Aspergera***

Termin realizacji: lata 2014 - 2020

Źródła finansowania: budżet Powiatu

Szacunkowy koszt: 238 000 zł

Podmioty wdrażające: Starostwo Powiatu Grodziskiego, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Zespół Szkół Specjalnych im. H. Szczerkowskiego

Podmioty odpowiedzialne: Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Zespół Szkół Specjalnych im. H. Szczerkowskiego

Wskaźniki monitoringu: prowadzenie wczesnego wspomaganie rozwoju

- ***Reorganizacja pracy szkoły w kierunku utworzenia oddziału przedszkolnego, przystosowanie bazy lokalowej***

Termin realizacji: lata 2014 - 2020

Źródła finansowania: budżet Powiatu

Szacunkowy koszt: 1 220 000 zł

Podmioty wdrażające: Starostwo Powiatu Grodziskiego, Zespół Szkół Specjalnych im. H. Szczerkowskiego

Podmiot odpowiedzialny: Zespół Szkół Specjalnych im. H. Szczerkowskiego

Wskaźniki monitoringu: wzrost liczby miejsc w przedszkolach dla dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych

4. CEL OPERACYJNY:

Poprawa bezpieczeństwa uczniów

ZADANIE:

- ***Opracowanie i wdrażanie standardów bezpieczeństwa przebywania w szkołach i placówkach oświatowych***
-

Termin realizacji: lata 2014 - 2020

Źródła finansowania: budżet Powiatu, granty Kuratora Oświaty, fundusze Unii Europejskiej

Szacunkowy koszt: 50 000 zł

Podmioty wdrażające: szkoły i placówki oświatowe, dla których organem prowadzącym jest Powiat Grodziski

Podmioty odpowiedzialne: szkoły i placówki oświatowe, dla których organem prowadzącym jest Powiat Grodziski

Wskaźniki monitoringu: większa oferta działań profilaktycznych z większym udziałem dzieci i młodzieży, większa liczba nauczycieli przeszkolonych w zakresie realizowania programów profilaktycznych, mniejsza liczba urazów i nieszczęśliwych wypadków, stopniowa likwidacja barier architektonicznych

5. CEL OPERACYJNY:

Poprawa efektywności kształcenia zawodowego

ZADANIE:

- ***Modernizacja i wzbogacanie bazy techniczno-dydaktycznej szkół zawodowych***

Termin realizacji: lata 2014 - 2020

Źródła finansowania: budżet Powiatu, fundusze Unii Europejskiej, budżet państwa

Szacunkowy koszt: 2 000 000 zł

Podmioty wdrażające: Starostwo Powiatu Grodziskiego, szkoły prowadzące kształcenie zawodowe, dla których organem prowadzącym jest Powiat Grodziski

Podmioty odpowiedzialne: szkoły prowadzące kształcenie zawodowe, dla których organem prowadzącym jest Powiat Grodziski

Wskaźniki monitoringu: większy nabór do szkół zawodowych, wyniki egzaminów zawodowych wyższe od średniej krajowej

6. CEL OPERACYJNY:

Usprawnienie organizacji pracy szkół i placówek oświatowych

ZADANIE:

- ***Coroczne uaktualnianie i wdrażanie standardów dotyczących organizacji szkół i placówek oświatowych***

Termin realizacji: lata 2014 - 2020

Źródła finansowania: budżet Powiatu

Szacunkowy koszt: 50 000 zł

Podmioty wdrażające: Starostwo Powiatu Grodziskiego, szkoły i placówki oświatowe, dla których organem prowadzącym jest Powiat Grodziski

Podmioty odpowiedzialne: Starostwo Powiatu Grodziskiego, szkoły i placówki oświatowe, dla których organem prowadzącym jest Powiat Grodziski

Wskaźniki monitoringu: liczba zrealizowanych i realizowanych na bieżąco celów Strategii Oświatowej. Poprawa wskaźników EWD (Edukacyjna Wartość Dodana) szkół, poprawa efektywności działania placówek oświatowych

V. CEL STRATEGICZNY:

OCHRONA I POPRAWA STANU ZABYTEKÓW ORAZ ROZWÓJ KULTURY NA TERENIE POWIATU GRODZISKIEGO

1. CEL OPERACYJNY:

Opracowanie, przyjęcie i realizacja Powiatowego Programu Opieki nad Zabytkami Powiatu Grodziskiego na lata 2015 – 2018

ZADANIE:

- ***Utrzymanie Muzeum im. Anny i Jarosława Iwaszkiewiczów w Stawisku w stanie zapewniającym trwale zachowanie jego wartości***

Termin realizacji: lata 2014 - 2020

Źródła finansowania: budżet Powiatu, fundusze Unii Europejskiej, budżet państwa

Szacowany koszt: 1 000 000 zł

Podmioty wdrażające: Starostwo Powiatu Grodziskiego, Muzeum im. Anny i Jarosława Iwaszkiewiczów w Stawisku

Podmioty odpowiedzialne: Starostwo Powiatu Grodziskiego, Muzeum im. Anny i Jarosława Iwaszkiewiczów w Stawisku

Wskaźniki monitoringu: ilość odwiedzających, ilość wydarzeń kulturalno-edukacyjnych

2. CEL OPERACYJNY:

Promocja walorów kulturalnych i zabytkowych powiatu grodziskiego

ZADANIA:

- ***Wydawanie przewodników, albumów, folderów itp. promujących wiedzę o powiecie grodziskim oraz jego walorach przyrodniczych i kulturalnych***

Termin realizacji: lata 2014 – 2020

Źródła finansowania: budżet Powiatu

Szacowany koszt: 150 000 zł

Podmiot wdrażający: Starostwo Powiatu Grodziskiego

Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatu Grodziskiego

Wskaźniki monitoringu: liczba wydawnictw w danym roku

- ***Przygotowanie i realizacja Powiatowego Kalendarza Imprez o charakterze kulturalnym, sportowym i ekologicznym***

Termin realizacji: lata 2014 - 2020

Źródła finansowania: budżet Powiatu

Szacowany koszt: 1 500 000 zł

Podmioty wdrażające: Starostwo Powiatu Grodziskiego, organizacje pozarządowe, jednostki organizacyjne powiatu

Podmioty odpowiedzialne: Starostwo Powiatu Grodziskiego, organizacje pozarządowe, jednostki organizacyjne powiatu

Wskaźniki monitoringu: liczba organizowanych imprez w danym roku

VI. CEL STRATEGICZNY:

ROZWÓJ INFRASTRUKTURY I KOMUNIKACJI

1. CEL OPERACYJNY:

Rewitalizacja budynków użyteczności publicznej

ZADANIA:

- ***Przebudowa budynku przy ul. Żwirki i Wigury 10 na siedzibę Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej***

Termin realizacji: 2014 rok

Źródła finansowania: budżet Powiatu

Szacunkowy koszt: 788 984 zł

Podmiot wdrażający: Starostwo Powiatu Grodziskiego,

Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatu Grodziskiego

Wskaźniki monitoringu: poprawa standardów świadczonych usług i warunków pracy

- ***Termomodernizacja obiektów oświatowych i innych obiektów użyteczności publicznej powiatu***

Termin realizacji: lata 2014 - 2020

Źródła finansowania: budżet Powiatu, fundusze Unii Europejskiej, budżet państwa

Szacunkowy koszt: 10 000 000 zł

Podmiot wdrażający: Starostwo Powiatu Grodziskiego,

Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatu Grodziskiego

Wskaźniki monitoringu: ilość obiektów objętych termomodernizacją

2. CEL OPERACYJNY:

Budowa ścieżek rowerowych

ZADANIA:

- ***Wykonanie ścieżki rowerowej w ciągu drogi powiatowej nr 1503 (odcinek Grodzisk Maz. – Siostrzeń)***

Termin realizacji: lata 2014 - 2016

Źródła finansowania: budżet Powiatu, budżet gmin, fundusze Unii Europejskiej

Szacunkowy koszt: 3 000 000 zł

Podmioty wdrażające: Starostwo Powiatu Grodziskiego, Powiatowy Zarząd Dróg

Podmiot odpowiedzialny: Powiatowy Zarząd Dróg

Wskaźniki monitoringu: ilość kilometrów wybudowanej ścieżki rowerowej

- ***Wykonanie ścieżki rowerowej w ciągu drogi powiatowej nr 1507 (odcinek Grodzisk Maz. – Izdebno Kościelne)***

Termin realizacji: lata 2015 - 2018

Źródła finansowania: budżet Powiatu, budżet gminy, fundusze Unii Europejskiej

Szacunkowy koszt: 4 500 000 zł

Podmioty wdrażające: Starostwo Powiatu Grodziskiego, Powiatowy Zarząd Dróg

Podmiot odpowiedzialny: Powiatowy Zarząd Dróg

Wskaźniki monitoringu: ilość kilometrów wybudowanej ścieżki rowerowej

- ***Opracowanie koncepcji sieci ścieżek rowerowych na terenie powiatu grodziskiego, spójnej z sieciami ścieżek rowerowych okolicznych powiatów***

Termin realizacji: lata 2014 - 2020

Źródła finansowania: budżet Powiatu

Szacunkowy koszt: 40 000 zł

Podmiot wdrażający: Starostwo Powiatu Grodziskiego

Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatu Grodziskiego

Wskaźniki monitoringu: liczba kilometrów ścieżek rowerowych zaplanowanych do realizacji, spójność ze ścieżkami rowerowymi okolicznych powiatów

3. CEL OPERACYJNY:

Remont i przebudowa sieci drogowej

ZADANIA:

- ***Przebudowa drogi Nr 1505 Grodzisk Mazowiecki – Józefina***

Termin realizacji: lata 2014 - 2016

Źródła finansowania: budżet Powiatu, budżet państwa, budżet gmin, fundusze Unii Europejskiej

Szacunkowy koszt: 9 000 000 zł

Podmioty wdrażające: Starostwo Powiatu Grodziskiego, Powiatowy Zarząd Dróg

Podmiot odpowiedzialny: Powiatowy Zarząd Dróg

Wskaźniki monitoringu: ilość kilometrów zmodernizowanej drogi

- ***Przebudowa drogi Nr 1520 Bukówka – Skuły***

Termin realizacji: lata 2014 - 2018

Źródła finansowania: budżet Powiatu, budżet gminy, fundusze Unii Europejskiej

Szacunkowy koszt: 11 200 000 zł

Podmioty wdrażające: Starostwo Powiatu Grodziskiego, Powiatowy Zarząd Dróg

Podmiot odpowiedzialny: Powiatowy Zarząd Dróg

Wskaźniki monitoringu: ilość kilometrów zmodernizowanej drogi

- ***Remont drogi nr 1521 Żabia Wola – Piotrkowice***

Termin realizacji: lata 2015 - 2020

Źródła finansowania: budżet Powiatu, budżet gminy, fundusze Unii Europejskiej

Szacunkowy koszt: 3 500 000 zł

Podmioty wdrażające: Starostwo Powiatu Grodziskiego, Powiatowy Zarząd Dróg

Podmiot odpowiedzialny: Powiatowy Zarząd Dróg

Wskaźniki monitoringu: ilość kilometrów zmodernizowanej drogi

- ***Remont drogi Nr 1504 Adamowizna – Opypy – Milanówek***

Termin realizacji: lata 2016 - 2020

Źródła finansowania: budżet Powiatu, budżet gminy, fundusze Unii Europejskiej

Szacunkowy koszt: 4 800 000 zł

Podmioty wdrażające: Starostwo Powiatu Grodzkiego, Powiatowy Zarząd Dróg

Podmiot odpowiedzialny: Powiatowy Zarząd Dróg

Wskaźniki monitoringu: ilość kilometrów zmodernizowanej drogi

- **Przebudowa drogi Nr 1504 Adamowizna – Opypy – Milanówek**

Termin realizacji: lata 2016 - 2020

Źródła finansowania: budżet Powiatu, budżet gminy, fundusze Unii Europejskiej

Szacunkowy koszt: 5 200 000 zł

Podmioty wdrażające: Starostwo Powiatu Grodzkiego, Powiatowy Zarząd Dróg

Podmiot odpowiedzialny: Powiatowy Zarząd Dróg

Wskaźniki monitoringu: ilość kilometrów zmodernizowanej drogi

- **Przebudowa ulicy Pomorskiej na terenie gminy Jaktorów**

Termin realizacji: 2015 rok

Źródła finansowania: budżet Powiatu, budżet gminy, budżet państwa, fundusze Unii Europejskiej

Szacunkowy koszt: 5 700 000 zł

Podmioty wdrażające: Starostwo Powiatu Grodzkiego, Powiatowy Zarząd Dróg

Podmiot odpowiedzialny: Powiatowy Zarząd Dróg

Wskaźniki monitoringu: ilość kilometrów zmodernizowanej drogi

- **Remont drogi nr 3832 Seroki – Gongolina – Baranów – Jaktorów
(ul. Skokowskiego w Jaktorowie)**

Termin realizacji: lata 2016 - 2020

Źródła finansowania: budżet Powiatu, budżet gminy, fundusze Unii Europejskiej

Szacunkowy koszt: 3 500 000 zł

Podmioty wdrażające: Starostwo Powiatu Grodzkiego, Powiatowy Zarząd Dróg

Podmiot odpowiedzialny: Powiatowy Zarząd Dróg

Wskaźniki monitoringu: ilość kilometrów zmodernizowanej drogi

- **Remont drogi nr 3832 Seroki – Gongolina – Baranów – Jaktorów
(gmina Baranów)**

Termin realizacji: lata 2016-2020

Źródła finansowania: budżet Powiatu, budżet gminy, fundusze Unii Europejskiej

Szacunkowy koszt: 5 800 000 zł

Podmioty wdrażające: Starostwo Powiatu Grodzkiego, Powiatowy Zarząd Dróg

Podmiot odpowiedzialny: Powiatowy Zarząd Dróg

Wskaźniki monitoringu: ilość kilometrów zmodernizowanej drogi

- **Remont drogi nr 1509 Chrzanów – Żuków – Czubin**

Termin realizacji: lata 2015 - 2016

Źródła finansowania: budżet Powiatu, budżet gminy, fundusze Unii Europejskiej

Szacunkowy koszt: 800 000 zł

Podmioty wdrażające: Starostwo Powiatu Grodziskiego, Powiatowy Zarząd Dróg

Podmiot odpowiedzialny: Powiatowy Zarząd Dróg

Wskaźniki monitoringu: ilość kilometrów zmodernizowanej drogi

- **Remont drogi nr 1512 Żuków – Milanówek**

Termin realizacji: lata 2015 - 2016

Źródła finansowania: budżet Powiatu, budżet gminy, fundusze Unii Europejskiej

Szacunkowy koszt: 600 000 zł

Podmioty wdrażające: Starostwo Powiatu Grodziskiego, Powiatowy Zarząd Dróg

Podmiot odpowiedzialny: Powiatowy Zarząd Dróg

Wskaźniki monitoringu: ilość kilometrów zmodernizowanej drogi

- **Remont drogi nr 1510 Żuków – Stare Kłudno**

Termin realizacji: lata 2015 - 2016

Źródła finansowania: budżet Powiatu, budżet gminy, fundusze Unii Europejskiej

Szacunkowy koszt: 2 500 000 zł

Podmioty wdrażające: Starostwo Powiatu Grodziskiego, Powiatowy Zarząd Dróg

Podmiot odpowiedzialny: Powiatowy Zarząd Dróg

Wskaźniki monitoringu: ilość kilometrów zmodernizowanej drogi

VII. CEL STRATEGICZNY:

PRZECIWDZIAŁANIE BEZROBOCIU I PROMOWANIE AKTYWNEJ POLITYKI RYNKU PRACY

1. CEL OPERACYJNY:

Ograniczenie bezrobocia wśród młodzieży

ZADANIE:

- ***Działania na rzecz likwidacji bezrobocia wśród osób młodych***
-

Termin realizacji: lata 2014 - 2020

Źródła finansowania: budżet Powiatowego Urzędu Pracy w Grodzisku Mazowieckim, Fundusz Pracy, fundusze Unii Europejskiej

Szacunkowy koszt: 7 756 000 zł

Podmioty wdrażające: Starostwo Powiatu Grodziskiego, Powiatowy Urząd Pracy

Podmiot odpowiedzialny: Powiatowy Urząd Pracy

Wskaźniki monitoringu: liczba bezrobotnych objętych wsparciem

2. CEL OPERACYJNY:

Przeciwdziałanie długotrwałemu bezrobociu

ZADANIE:

- ***Podniesienie poziomu aktywności zawodowej osób pozostających bez pracy***

Termin realizacji: lata 2014 - 2020

Źródła finansowania: budżet Powiatowego Urzędu Pracy w Grodzisku Mazowieckim, Fundusz Pracy, fundusze Unii Europejskiej

Szacunkowy koszt: 4 270 000 zł

Podmioty wdrażające: Starostwo Powiatu Grodziskiego, Powiatowy Urząd Pracy

Podmiot odpowiedzialny: Powiatowy Urząd Pracy

Wskaźniki monitoringu: liczba bezrobotnych objętych wsparciem

3. CEL OPERACYJNY:

Promocja i rozwój przedsiębiorczości

ZADANIE:

- ***Promowanie samozatrudnienia***

Termin realizacji: lata 2014 - 2020

Źródła finansowania: budżet Powiatowego Urzędu Pracy w Grodzisku Mazowieckim, Fundusz Pracy, fundusze Unii Europejskiej

Szacunkowy koszt: 13 230 000 zł

Podmioty wdrażające: Starostwo Powiatu Grodziskiego, Powiatowy Urząd Pracy

Podmiot odpowiedzialny: Powiatowy Urząd Pracy

Wskaźniki monitoringu: liczba bezrobotnych objętych wsparciem

4. CEL OPERACYJNY:

Poprawa skuteczności działań na lokalnym rynku pracy

ZADANIE:

- **Promocja działań Powiatowego Urzędu Pracy**

Termin realizacji: lata 2014 - 2020

Źródła finansowania: budżet Powiatowego Urzędu Pracy w Grodzisku Mazowieckim, Fundusz Pracy, fundusze Unii Europejskiej

Szacunkowy koszt: 787 500 zł

Podmioty wdrażające: Starostwo Powiatu Grodziskiego, Powiatowy Urząd Pracy

Podmiot odpowiedzialny: Powiatowy Urząd Pracy

Wskaźniki monitoringu: ilość informacji w mediach na temat działań PUP, ilość szkoleń podnoszących kwalifikacje pracowników PUP

VIII. CEL STRATEGICZNY:***WZMACNIANIE I ROZWÓJ SYSTEMU OPIEKI SPOŁECZNEJ*****1. CEL OPERACYJNY:**

Podnoszenie warunków życia mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Izdebnie Kościelnym

ZADANIE:

- ***Budowa nowoczesnego zaplecza rehabilitacyjno - terapeutycznego***

Termin realizacji: lata 2015 – 2017

Źródła finansowania: budżet Powiatu, fundusze Unii Europejskiej

Szacunkowy koszt: 1 500 000 zł

Podmioty wdrażające: Starostwo Powiatu Grodziskiego, Dom Pomocy Społecznej

Podmiot odpowiedzialny: Dom Pomocy Społecznej

Wskaźniki monitoringu: ilość mieszkańców powiatu korzystających z Domu Pomocy Społecznej, ilość miejsc w DPS w powiecie na 1000 mieszkańców

2. CEL OPERACYJNY:

Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej

ZADANIA:

- ***Prowadzenie szkoleń dla rodzin zastępczych z terenu powiatu grodziskiego oraz dla kandydatów na rodziny zastępcze***
-

Termin realizacji: lata 2014 - 2020

Źródła finansowania: budżet Powiatu, fundusze Unii Europejskiej

Szacunkowy koszt: 105 000 zł

Podmiot wdrażający: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Podmiot odpowiedzialny: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Wskaźniki monitoringu: liczba przeszkolonych osób

- ***Prowadzenie rodziny zastępczej zawodowej o charakterze pogotowia rodzinnego***

Termin realizacji: lata 2015 - 2020

Źródła finansowania: budżet Powiatu, fundusze Unii Europejskiej

Szacunkowy koszt: 500 000 zł

Podmiot wdrażający: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Podmiot odpowiedzialny: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Wskaźniki monitoringu: liczba dzieci umieszczonych w pogotowiu rodzinnym

- ***Prowadzenie mieszkania chronionego dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej***

Termin realizacji: lata 2014 - 2020

Źródła finansowania: budżet Powiatu

Szacunkowy koszt: 42 000 zł

Podmiot wdrażający: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Podmiot odpowiedzialny: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Wskaźniki monitoringu: liczba osób przebywających w mieszkaniu chronionym

3. CEL OPERACYJNY:

Prowadzenie instytucjonalnych form pieczy zastępczej

ZADANIE:

- ***Prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci z terenu powiatu grodziskiego***

Termin realizacji: lata 2015 - 2019

Źródła finansowania: budżet Powiatu

Szacunkowy koszt: 5 000 000 zł

Podmiot wdrażający: Starostwo Powiatu Grodziskiego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Podmiot odpowiedzialny: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Wskaźniki monitoringu: liczba dzieci umieszczonych w placówce

4. CEL OPERACYJNY:

Zapewnienie poradnictwa i pomocy osobom znajdującym się w sytuacji kryzysowej

ZADANIE:

- **Utworzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej**

Termin realizacji: lata 2015 - 2017

Źródła finansowania: budżet Powiatu, fundusze Unii Europejskiej

Szacunkowy koszt: 600 000 zł

Podmioty wdrażające: Starostwo Powiatu Grodziskiego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Podmioty odpowiedzialne: Starostwo Powiatu Grodziskiego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Wskaźniki monitoringu: liczba osób korzystających ze wsparcia Ośrodka

5. CEL OPERACYJNY:

Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych z terenu powiatu grodziskiego

ZADANIA:

- **Zwiększenie dostępu zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, likwidacja barier architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych**

Termin realizacji: lata 2014 - 2020

Źródła finansowania: budżet Powiatu, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Szacunkowy koszt: 2 787 400 zł

Podmiot wdrażający: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Podmiot odpowiedzialny: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Wskaźniki monitoringu: liczba osób, którym udzielono wsparcia

- **Realizacja projektu „Poszerzyć Krąg” skierowanego do osób niepełnosprawnych oraz wychowanków pieczy zastępczej**

Termin realizacji: lata 2014 - 2020

Źródła finansowania: budżet Powiatu, fundusze Unii Europejskiej

Szacunkowy koszt: 2 000 000 zł

Podmiot wdrażający: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Podmiot odpowiedzialny: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Wskaźniki monitoringu: kursy i warsztaty w zakresie aktywizacji zawodowej i społecznej, liczba uczestników szkoleń

6. CEL OPERACYJNY:

Zapewnienie opieki i wsparcia osobom dotkniętym niepełnosprawnością intelektualną oraz zaburzonym psychicznie

ZADANIA:

- ***Prowadzenie domu pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie***

Termin realizacji: lata 2014 - 2020

Źródła finansowania: budżet Powiatu

Szacunkowy koszt: 5 600 000 zł

Podmioty wdrażające: Starostwo Powiatu Grodziskiego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Podmiot odpowiedzialny: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Wskaźniki monitoringu: liczba umieszczonych osób

- ***Wpieranie i rozwój form dziennego wsparcia dla osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz zaburzeniami psychicznymi***

Termin realizacji: lata 2014 - 2020

Źródła finansowania: budżet Powiatu

Szacunkowy koszt: 5 600 000 zł

Podmioty wdrażające: Starostwo Powiatu Grodziskiego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, organizacje pozarządowe działające na terenie Powiatu Grodziskiego

Podmiot odpowiedzialny: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Wskaźniki monitoringu: liczba uczestników zajęć

4.4. MONITORING

4.4.1. WSKAŹNIKI

W zadaniach realizowanych w oparciu o Strategię Rozwoju istotną rolę odgrywa monitoring podejmowanych działań. Ewaluacja realizacji projektów odbywać się będzie w cyklu rocznym z uwzględnieniem w szczególności wskaźników monitoringu danego działania. W zależności od specyfiki i przedmiotowego zakresu konkretnych projektów proponuje się stosowanie między innymi następujących wskaźników (w skali roku):

1. spadek poziomu bezrobocia, stopa bezrobocia,
 2. liczba nowo utworzonych miejsc pracy,
 3. liczba powstałych przedsiębiorstw, liczba działających przedsiębiorców,
 4. wartość inwestycji powiatowych,
 5. liczba funkcjonujących obiektów użyteczności publicznej,
 6. odsetek mieszkańców korzystających z placówek kulturalnych,
 7. liczba mieszkańców zaangażowanych w inicjatywy społeczne,
 8. liczba nowych nawierzchni dróg w km,
 9. liczba zmodernizowanych dróg w km,
 10. stopień realizacji Powiatowego Programu Ochrony Środowiska,
 11. procent budżetu Powiatu przeznaczony na ochronę środowiska naturalnego,
 12. liczba mieszkańców objętych opieką społeczną przez instytucje powiatowe,
 13. odsetek ludności objętej infrastrukturą techniczną,
 14. liczba organizowanych imprez rekreacyjno-sportowych rocznie,
 15. liczba turystów odwiedzających powiat rocznie,
 16. poziom przestępstw w powiecie.
-

5. PODSUMOWANIE

5.1. UWAGI DOTYCZĄCE PRAC NAD STRATEGIĄ

Niniejsza Strategia Rozwoju stanowi dokument komplementarny z innymi ekspertyzami diagnostyczno-prognostycznymi przygotowanymi bądź to w Starostwie Powiatowym, bądź to na jego zlecenie. W szczególności wskazać należy Strategię Oświatową Powiatu Grodziskiego, opracowania dotyczące przeciwdziałania bezrobociu, pomocy społecznej oraz pomocy osobom niepełnosprawnym, jak również dokumenty w zakresie ochrony środowiska.

Podkreślić należy, iż niniejsza Strategia stanowi rozwinięcie i kontynuację koncepcji długookresowego planowania zapoczątkowaną Programem dla Powiatu przyjętym Uchwałą Rady Powiatu Grodziskiego nr 149/2001 dnia 25 stycznia 2001 r. Dokument ten w ogólnym zarysie przedstawiał podstawowe cele jakie stały przed Powiatem na progu jego funkcjonowania. Rozwinięciem tego dokumentu była przyjęta w 2004 roku Strategia Rozwoju Powiatu Grodziskiego na lata 2004 – 2013. Dokument ten określał wszystkie cele, jakie stoją przed powiatem, które zostały określone ustawowo. Dokument ten zawierał również zasady finansowania tychże celów. Nowa Strategia w nowym okresie programowania środków unijnych, otwiera kolejne spektrum spraw i problemów, które winny być przez Powiat zdiagnozowane a następnie zrealizowane.

Niniejsza Strategia została opracowana przez pracowników Starostwa pod kierownictwem Sekretarza Powiatu, we współpracy z Radnymi Rady Powiatu, Członkami Zarządu Powiatu i kierownikami jednostek organizacyjnych powiatu.